



CONSILIUL  
JUDEȚEAN  
HARGHITA



Grupul de analiză și sinteză

Consiliul Județean Harghita

# STRATEGIA PENTRU TINERET A JUDEȚULUI HARGHITA

2023-2030

Întocmită de: Grupul de Analiză a Consiliului Județean Harghita



judetulharghita



www.judetulharghita.ro

## Conținut

<b>1. Introducere.....</b>	<b>3</b>
<b>2. Prezentarea situației actuale a tineretului.....</b>	<b>4</b>
<b>2.1. Descrierea demografică.....</b>	<b>4</b>
<b>2.2. Economie și infrastructură economică.....</b>	<b>10</b>
<b>2.3. Situația educației, a școlarizării și a formării profesionale.....</b>	<b>16</b>
<b>2.4. Contextul social.....</b>	<b>28</b>
<b>2.5. Mediul social.....</b>	<b>30</b>
<b>2.6. Cadrul juridic.....</b>	<b>41</b>
<b>2.7. Participarea politică, socială și comunitară.....</b>	<b>49</b>
<b>3. Rezultatele sondajelor și cercetărilor preliminare.....</b>	<b>51</b>
<b>3.1. Sondaje la nivel european.....</b>	<b>51</b>
3.1.1. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul elevilor de liceu.....	51
3.1.2. Rezultatele sondajelor realizate în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani.....	54
3.1.3. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul tinerilor adulți.....	57
<b>3.2. Sondaje la nivel național.....</b>	<b>62</b>
3.2.1. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul elevilor de liceu.....	62
3.2.2. Rezultatele sondajelor realizate în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani.....	64
3.2.3. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul tinerilor adulți.....	67
<b>3.3. Sondaje la nivel de județ.....</b>	<b>71</b>
3.3.1. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul elevilor de liceu.....	71
3.3.2. Rezultatele sondajelor realizate în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani.....	76
3.3.3. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul tinerilor adulți.....	80
<b>4. Analiza SWOT .....</b>	<b>84</b>
<b>5. Viziune, valori, abordări, relații și caracter orizontal .....</b>	<b>91</b>
<b>5.1. Viziune .....</b>	<b>91</b>
<b>5.2. Principii pentru elaborarea și punerea în aplicare a strategiei .....</b>	<b>91</b>
<b>5.3. Puncte strategice focale.....</b>	<b>93</b>
<b>6. Obiective strategice și direcții de dezvoltare .....</b>	<b>98</b>
<b>6.1. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor active în domeniul tineretului și a resurselor umane.....</b>	<b>98</b>
6.1.1. Consolidarea cadrului instituțional.....	98
6.1.2. Dezvoltarea resurselor umane.....	99
<b>6.2. Programe de educație și formare.....</b>	<b>106</b>
6.2.1. Asigurarea accesului tinerilor la educația formală de calitate.....	106
6.2.2. Dezvoltarea și diversificarea gamei de oferte educaționale non-formale.....	107
<b>6.3. Sănătate, stil de viață sănătos și recreere activă.....</b>	<b>120</b>
6.3.1. Îmbunătățirea accesului la serviciile medicale.....	120
6.3.2. Dezvoltarea unui stil de viață sănătos în rândul tinerilor.....	120

6.3.3. Prevenirea comportamentelor de risc pentru sănătate în rândul tinerilor.....	120
<b>6. 4. Ocuparea forței de muncă și antreprenoriatul.....</b>	<b>135</b>
6.4.1. Creșterea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor.....	135
6.4.2. Realizarea unei tranziții coerente din sistemul educațional pe piața forței de muncă.....	136
6.4.3. Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor tinerilor pentru a asigura șanse mai bune de integrare și de a rămâne pe piața forței de muncă.....	136
6.4.4. Creșterea spiritului antreprenorial al tinerilor.....	137
<b>6. 5. Egalitatea de șanse.....</b>	<b>152</b>
6.5.1. Îmbunătățirea accesului la educație a tinerilor defavorizați.....	152
6.5.2. Îmbunătățirea calității vieții tinerilor cu handicap.....	152
6.5.4. Reducerea sărăciei persoanelor încadrate în muncă și a excluziunii profesionale.....	153
6.5.5. Reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale a tinerilor.....	153
6.5.6. Reducerea discriminării în rândul tinerilor.....	154
<b>6. 6. Cetățenie activă, voluntariat și sensibilizare cu privire la problemele de mediu.....</b>	<b>168</b>
6.6.1. Creșterea participării tinerilor la activități comunitare și sociale.....	168
6.6.2. Creșterea implicării tinerilor în viața publică.....	168
6.6.3. Consolidarea participării tinerilor la activități de voluntariat.....	169
6.6.4. Creșterea gradului de cunoștințe și sensibilizare a tinerilor cu privire la schimbările climatice și tranziția ecologică.....	169
<b>6. 7. Cultură.....</b>	<b>178</b>
6.7.1. Creșterea accesului tinerilor la consumul de cultură de calitate.....	178
6.7.2. Crearea unui cadru favorabil pentru sprijinirea creativității tinerilor.....	178
<b>6. 8. Planificare familială.....</b>	<b>185</b>
6.8.1. Încurajarea planificării familiale, acordarea de sprijin tinerilor căsătoriți.....	185
6.8.2. Promovarea și sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată pentru tineri.....	185
6.8.3. Îmbunătățirea infrastructurii și a siguranței publice pentru a promova stabilirea și întemeierea unei familii.....	185
<b>8. Harta resurselor.....</b>	<b>193</b>
8.1. Resurse locale.....	194
8.2. Programe naționale.....	195
8.3. Programe UE.....	197
8.4. Alte surse.....	198
8.5. Găsirea și urmărirea informațiilor privind oportunitățile de finanțare.....	199
<b>Lista tabelurilor.....</b>	<b>209</b>
<b>Bibliografie.....</b>	<b>210</b>

## 1. Introducere

Principalele orientări ale strategiei pentru tineret a județului Harghita 2015-2020 sunt date de Strategia Europa 2020. În schimb, acest document se bazează pe cele 11 obiective europene pentru tineret stabilite în strategia UE pentru perioada 2019-2027. Obiectivele și acțiunile strategice au fost formulate, printre altele, în temeiul acestor obiective. În același timp, noua strategie pentru tineret a județului Harghita își propune să ofere obiectivele strategice care vor sta la baza dezvoltării unui județ atractiv, locuibil și în continuă evoluție, în funcție de nevoile tinerilor. Este important să specificăm și să realizăm bazele nu doar pentru tinerii de astăzi, ci și pentru generația viitoare, pentru a asigura și promova dezvoltarea continuă a tinerilor.

### Fundamentarea documentului de strategie

Colectarea de date necesare întocmirii strategiei s-a realizat, în principiu, la trei nivele. Colectarea de date la mai multe niveluri oferă posibilitatea de a înțelege și de a analiza situația actuală și, în același timp, de a stabili obiective precise pentru viitor.

**Primul nivel: cercetare.** Pentru a descoperi oportunitățile, programele și bunele exemple disponibile în prezent, în prima fază au fost colectate și prelucrate studii, rapoarte și alte baze de date, în funcție de diferitele teme discutate în documente.

**Al doilea nivel: anchetă prin chestionar.** Următorul nivel al colectării informațiilor este reprezentat de un sondaj prin chestionar online, care a vizat populația cu vârste cuprinse între 14 și 35 de ani din județul Harghita. Sondajul a avut loc între 7 februarie și 27 iunie 2022, perioadă în care chestionarul a fost completat de 1063 tineri.

**Al treilea nivel: consultări.** Au fost organizate consultări cu părțile interesate pentru a defini clar obiectivele strategice. În primul rând, ne-am consultat cu diferitele organizații studentești active în județul Harghita pentru a identifica nevoile și a formula obiective strategice în baza acestora. Ulterior, au fost consultate instituțiile și alte părți interesate identificate pentru atingerea obiectivelor bazate pe nevoile identificate.

## 2. Prezentarea situației actuale a tineretului

Evoluția situației tineretului din ultimii zece ani trebuie examinată în funcție de o serie de indicatori pentru a oferi o imagine cuprinzătoare și realistă a situației actuale. Pornind de la aceste premise, prezentul document, similar strategiei pentru tineret anterioare, utilizează metoda STEEPLED pentru a analiza schimbările și impactul în baza cărora se formează imaginea situației actuale a tineretului din județul Harghita, în cadrul a 6 subcapitole, și anume:

- descrierea demografică,
- economia și infrastructura economică,
- situația educației, a școlarizării și a formării profesionale,
- contextul social,
- cadrul juridic,
- mediul social,
- participarea politică, comunitară și socială.

De fapt, metoda STEEPLED este utilizată de mult timp de comunitatea de afaceri din întreaga lume, în special pentru proiectarea proceselor viitoare. Această abordare ne permite să examinăm în mod sistematic cele șase domenii diferite menționate mai sus pentru a identifica factorii care ar putea fi relevanți pentru facilitarea unor schimbări în fiecare dintre domenii (Buller, 2015).

### 2.1. Descrierea demografică

#### Evoluția numărului tinerilor

Potrivit datelor INSSE, populația județului Harghita în 2021 a fost de 328.733 de persoane, din care un sfert (83.369 de persoane) au vârsta cuprinsă între 15 și 35 de ani. Această cifră este cu 5% mai mică decât în urmă cu zece ani, în 2012. Analizând evoluția populației din ultimii 10 ani, observăm o scădere de 2% a populației totale.

<b>Anul</b>	<b>Populația județului Harghita</b>	<b>evoluția numărului de persoane cu vârsta între 0-14 ani</b>	<b>evoluția numărului de persoane cu vârsta între 15-35 ani</b>
<b>2012</b>	336,093	54,540	102,208
<b>2013</b>	335,608	54,054	99,944
<b>2014</b>	335,058	53,497	97,419
<b>2015</b>	334,611	53,225	95,013
<b>2016</b>	333,862	52,702	92,839
<b>2017</b>	333,213	52,350	90,501
<b>2018</b>	332,470	52,162	88,202
<b>2019</b>	331,476	51,861	86,333
<b>2020</b>	330,543	51,446	84,785
<b>2021</b>	328,733	50,477	83,369

Tabel nr. 1: Evoluția numărului tinerilor din județul Harghita între anii 2012 și 2021. Sursa: INSSE

În ceea ce privește evoluția populației cu vârste cuprinse între 15 și 35 de ani, se poate observa un declin mult mai mare în această grupă de vârstă decât în cazul populației totale, conform datelor din ultimii zece ani. În acest caz, reducerea este de 18%. Cu toate acestea, cea mai mare scădere din această grupă de vârstă, și anume cu peste 25%, a fost înregistrată la persoanele cu vârste cuprinse între 20-29 de ani. Comparând aceste cifre cu ponderea populației mai tinere, declinul este mai mic pentru persoanele cu vârste cuprinse între 0-14 ani, ceea ce înseamnă că scăderea numărului tinerilor (15-35 de ani) este, de asemenea, influențată în mare măsură de emigrare.

Conform analizei datelor Institutului Național de Statistică, în județul Harghita există trei localități în care populația a crescut cu peste 10% în ultimii zece ani: Leliceni, Păuleni-Ciuc și Brădești. În cazul așezărilor menționate, creșterea populației se explică prin procesul de suburbanizare, deoarece cele trei localități sunt situate în imediata vecinătate a unui oraș.

Dacă ne uităm la evoluția numărului tinerilor (15-35 de ani), conform datelor disponibile, doar patru localități au înregistrat o creștere a numărului persoanelor din această grupă de vârstă în ultimii zece ani, și anume: Ocland, Păuleni-Ciuc, Leliceni și Ulieș. Toate celelalte așezări din județ au înregistrat un

declin, însă conform datelor, zonele urbane au înregistrat cea mai mare scădere a persoanelor din această categorie de vârstă: Bălan (-31%), Odorheiu Secuiesc (-29%), Miercurea Ciuc (-27%). În cazul de față, scăderea numărului tinerilor din orașe se datorează parțial suburbanizării, însă atracția orașelor universitare (cum ar fi Cluj-Napoca, Târgu Mureș, Brașov, Timișoara, etc.) are un impact semnificativ asupra evoluției numărului de tineri atât în mediul urban, cât și în cel rural.

### Vârsta medie la prima căsătorie

În județul Harghita, în mod similar cu tendința națională sau regională, se observă o creștere a vârstei medii la prima căsătorie. În timp ce în 2010, vârsta medie la prima căsătorie era de 30,1 ani pentru bărbații și 26,5 ani pentru femeile din județ, până în 2020, aceasta a crescut cu peste 1 an în cazul ambelor sexe. După cum se poate observa, în 2020, vârsta medie a femeilor era de 27,6 ani, iar cea a bărbaților, de 31,6 ani.

<b>Vârsta medie la prima căsătorie</b>						
	<b>Bărbați</b>			<b>Femei</b>		
<b>Anul</b>	<b>Jud. HR</b>	<b>Mediu urban</b>	<b>Mediu rural</b>	<b>Jud. HR</b>	<b>Mediu urban</b>	<b>Mediu rural</b>
<b>2010</b>	30,1	30,4	29,8	26,5	27,4	25,5
<b>2011</b>	30,6	30,8	30,5	27,1	28	26,2
<b>2012</b>	30,7	31,1	30,2	26,9	27,8	26
<b>2013</b>	30,8	30,8	30,7	27,3	28,3	26,4
<b>2014</b>	31	31,3	30,7	27,4	28,4	26,4
<b>2015</b>	30,9	31,3	30,6	27,5	28,3	26,7
<b>2016</b>	31,2	31,9	30,6	27,5	28,5	26,6
<b>2017</b>	31,5	31,9	31,2	27,7	28,5	27,1
<b>2018</b>	31,7	32,3	31,2	28,4	29,6	27,4
<b>2019</b>	31,4	32	31	28,1	29,3	27,1
<b>2020</b>	31,6	32,1	31,2	27,6	28,7	26,8

Tabel nr. 2: Evoluția vârstei medii la prima căsătorie între anii 2010 și 2020. Sursa: INSSE

Există, de asemenea, discrepanțe în ceea ce privește distribuția pe grupe de vârste, în funcție de tipurile de așezări. Deși vârsta medie la prima căsătorie a devenit mai mare atât în zonele urbane, cât

și în cele rurale, valorile sunt mai mari în zonele urbane decât în cele rurale. Conform datelor referitoare la 2020, în timp ce vârsta medie a bărbaților era de 32,1 ani în zonele urbane și de 31,2 ani în zonele rurale, vârsta medie a femeilor era de 28,7 ani în zonele urbane și de 26,8 ani în zonele rurale.

### Vârsta medie la prima maternitate

La fel ca și în cazul căsătoriei, vârsta medie la prima maternitate este din ce în ce mai mare. În ceea ce privește datele din defalcarea pe tipuri de localități, la fel ca și în cazul vârstei medii la prima căsătorie, și în acest caz există o diferență mare între zonele urbane și cele rurale. În zonele rurale, vârsta medie la prima maternitate este mai mică decât la prima căsătorie.

<i>Vârsta medie la prima maternitate</i>			
	<i>Județul Harghita</i>	<i>Mediu urban</i>	<i>Mediu rural</i>
<b>2011</b>	26,2	27,7	23,6
<b>2012</b>	26,3	27,8	23,8
<b>2013</b>	26,6	28	24,3
<b>2014</b>	26,9	28,4	24,4
<b>2015</b>	27	28,5	24,6
<b>2016</b>	27,1	28,6	24,7
<b>2017</b>	27,3	28,8	24,9
<b>2018</b>	27,4	28,9	25,1
<b>2019</b>	27,6	29,1	25,3
<b>2020</b>	27,8	29,3	25,5

Tabel nr. 3: Evoluția vârstei medii la prima maternitate între anii 2011 și 2020. Sursa: INSSE

În cazul femeilor, numărul mamei tinere este ridicat, deoarece 2,66% dintre mamele care au născut în 2021 erau minore. Cu toate acestea, ponderea lor a scăzut cu 1,37% față de 2013. Cu toate acestea, există, de asemenea, o proporție mare de nou-născuți în cazul cărora identitatea tatălui era necunoscută. Numărul acestor cazuri a crescut în ultimii ani, deoarece în 2011, 8% din bărbați au avut identitatea necunoscută la nașterea primului copil, această pondere a crescut la 13% până în 2020.



## Tinerii și încadrarea în muncă

În 2019, populația activă ocupată a României era de 8680 mii de persoane, ceea ce înseamnă că rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 65,8%. 42,9% din totalul populației ocupate erau femei. Rata de ocupare a forței de muncă la bărbați (cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani) a fost de 74,6%, cu 17,8 puncte procentuale mai mare față de femei. Diferența dintre bărbați și femei în ceea ce privește ocuparea forței de muncă este similară pentru grupa de vârstă între 25-54 de ani (17,0 puncte procentuale), arătând o creștere la grupa de vârstă între 55-64 de ani (23,6 puncte procentuale). Rata de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor (15-24 de ani) este mult mai scăzută în comparație cu populația totală de vârstă activă (între 15-64 de ani), iar diferența dintre sexe este, de asemenea, mai scăzută (rata de ocupare a bărbaților este cu 10,5 puncte procentuale mai ridicată). În 2019, rata de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu vârste cuprinse între 15-24 de ani era de 24,7%, acest raport fiind de 29,8% în cazul bărbaților, respectiv 19,3% în cazul femeilor. Cea mai ridicată rată de ocupare a fost înregistrată în cazul bărbaților aparținând grupei de vârstă între 35-44 de ani (92,4%) (Caragea et al., 2021).

Potrivit datelor Oficiului Național de Statistică, în 2020, rata șomajului pentru populația activă cu vârsta de 25 de ani și peste era de aproximativ 4%, în timp ce această rată pentru populația sub 25 de ani era de 18%. Cea mai ridicată rată de ocupare a forței de muncă în rândul cetățenilor de vârstă activă a fost înregistrată în rândul persoanelor cu studii superioare (88,8%). 68,1% dintre persoanele cu studii secundare, și doar 43,4% dintre persoanele cu educație de bază aveau un loc de muncă (INS, 2020). Cu toate acestea, în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, este important de subliniat și faptul că emigrarea în căutarea locurilor de muncă, precum și desfășurarea de muncă sezonieră este mai frecventă în rândul persoanelor cu un nivel de educație mai scăzut.

<b>Participarea pe piața forței de muncă în funcție de sex și origine în 2020</b>					
	<b>Total</b>	<b>Bărbăți</b>	<b>Femei</b>	<b>Mediu urban</b>	<b>Mediu rural</b>
	<b>- mii de persoane -</b>				
<b>Populația activă</b>	<b>8973</b>	<b>5165</b>	<b>3808</b>	<b>4920</b>	<b>4053</b>
<i>din care:</i>					
Angajați	8521	4892	3629	4703	3818
Șomeri	452	273	179	217	235
	<b>- distribuție în procente (%) -</b>				
<b>Rata de activitate</b>	<b>69.2</b>	<b>78.7</b>	<b>59.3</b>	<b>70.2</b>	<b>67.9</b>
20-64 de ani	74.4	84.6	63.9	75.0	73.6
15-24 de ani	29.7	35.5	23.6	20.9	37.3
25-54 ani	84.3	93.6	74.5	87.2	80.5
55-64 de ani	50.2	62.5	38.8	45.9	56.1
<b>Rata de ocupare a forței de muncă</b>	<b>65.6</b>	<b>74.4</b>	<b>56.5</b>	<b>67.1</b>	<b>63.8</b>
20-64 de ani	70.8	80.3	61.0	71.8	69.4
15-24 de ani	24.6	29.2	19.7	16.7	31.4
25-54 ani	80.6	89.3	71.4	83.9	76.3
55-64 de ani	48.5	60.4	37.5	44.3	54.3
<b>Rata șomajului</b>	<b>5.0</b>	<b>5.3</b>	<b>4.7</b>	<b>4.4</b>	<b>5.8</b>
15-24 de ani	17.3	17.9	16.5	20.1	16.0
25 de ani sau peste	4.1	4.3	3.9	3.8	4.6
1) Calculată pe baza populației de vârstă activă (cu vârsta între 15-64 de ani).					

Tabel nr. 4: Participarea pe piața forței de muncă în funcție de sex și origine în județul Harghita. Sursa: INSSE

## 2.2. Economie și infrastructură economică

În 2019, județul Harghita a înregistrat o creștere de 2,4% a indicelui producției industriale față de anul precedent. Pe parcursul anului, cea mai mare creștere a indicelui producției industriale (+7,2%) a fost înregistrată în luna septembrie față de luna septembrie a anului precedent, iar cea mai mare scădere a fost înregistrată în luna august (-8,8%) față de aceeași lună a anului 2018 (Instituția Prefectului - Județul Harghita, 2019). În ceea ce privește evoluția produsului intern brut (PIB), tabelul de mai jos arată că județul Harghita, în mod similar cu tendințele europene și naționale, a prezentat o tendință de creștere a PIB-ului, însă în 2020, creșterea s-a oprit și a început să scadă ca urmare a epidemiei COVID-19 și a restricțiilor aferente. PIB-ul pe cap de locuitor în județul Harghita ajunge la 71-73% din media națională. Comparativ cu celelalte județe, Producția Indigenă Brută a județului Harghita se situează pe locul 22, ceea ce reprezintă o îmbunătățire față de locul 26 din 2011. Industria de producție contribuie semnificativ la PIB-ul județului și, într-o măsură mai mică, industria de prelucrare, a cărei pondere scăzută afectează situația economică a întreg județului, ar putea contribui mai mult la creșterea PIB-ului.

<b>PIB-ul (Produsul Intern Brut) județului Harghita</b>										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Valoarea PIB-ului (milioane de euro)</b>	1.489	1.456	1.557	1.599	1.642	1.790	2.092	2.262	2.497	2.419
<b>Ponderea din PIB-ul național (%)</b>	1.1%	1.1%	1.1%	1.1%	1.0%	1.1%	1.1%	1.1%	1.1%	1.1%
<b>PIB pe cap de locuitor (EUR)</b>	4.784	4.682	5.011	5.162	5.322	5.836	6.856	7.457	8.270	8.019
<b>Ponderea din media PIB-ul național pe cap de locuitor (%)</b>	73%	71%	70%	68%	66%	68%	72%	71%	72%	72%
<b>Clasamentul județului din punct de vedere al PIB-ului pe cap de locuitor între cele 42 de județe ale României</b>	26	26	27	27	29	28	26	25	23	22

Tabel nr. 5: Evoluția PIB-ului județului Harghita între anii 2011 și 2020. Sursa: Eurostat

## Numărul mediu de persoane ocupate în diferite sectoare economice

„Ocuparea forței de muncă în domeniul serviciilor intelectuale este și mai concentrată în două județe (Cluj, Timiș). Județele Brașov, Sibiu și Mureș se situează la mijlocul clasamentului, iar județul Harghita a obținut, de asemenea, rezultate relativ bune, cu 14% din totalul persoanelor ocupate lucrând în domeniul serviciilor intelectuale.”<sup>1</sup>.

După cum este prezentat în tabelul de mai jos, numărul forței de muncă active din județul Harghita arată o tendință descendentă. În timp ce în 2011 erau 210 000 de persoane înregistrate pe piața forței de muncă, în 2020, acest număr era doar aproape 188 000.

Evoluția forței de muncă în județul Harghita (mii de persoane)									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
210,6	210,3	209,9	195,6	193,7	194,3	192,5	189,7	188,2	187,9

Tabel nr. 6: Evoluția forței de muncă în județul Harghita între anii 2011 și 2020. Sursa: INSSE

## Numărul de întreprinderi active în funcție de sectoare economice în județul Harghita

Potrivit datelor Direcției Județene de Statistică Harghita, în 2019, în județul Harghita au fost înregistrate în total 7804 de întreprinderi. Din 2010 încoace, se poate observa o tendință ascendentă. Peste un sfert din întreprinderi își desfășoară activitățile în comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, urmate de industriile de prelucrare și a construcțiilor. În ceea ce privește evoluția numărului întreprinderilor între anii 2008 și 2019, există câteva sectoare în care s-a înregistrat o schimbare majoră. Acest lucru se datorează faptului că în cadrul societăților din industriile de prelucrare, a construcțiilor și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor s-a înregistrat o scădere semnificativă a numărului de firme active. În schimb, se observă o creștere mai semnificativă a numărului de întreprinderi active în sectoarele

<sup>1</sup>Erdélystat - Sectorul de servicii în România și Transilvania, <http://statisztikak.erdelystat.ro/cikkek/a-romaniai-es-az-erdelyi-szolqaltatoi-szektor/57>

agriculturii, silviculturii, pescuitului, activităților profesionale, științifice și tehnice, sănătății și asistenței sociale.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>Nr. de întreprinderi active</b>	<b>8585</b>	<b>8246</b>	<b>7572</b>	<b>6903</b>	<b>7048</b>	<b>7105</b>	<b>7289</b>	<b>7114</b>	<b>7157</b>	<b>7343</b>	<b>7504</b>	<b>7804</b>
<b>Agricultură, silvicultură, pescuit</b>	255	297	296	274	271	292	309	358	361	349	352	341
<b>Activități miniere</b>	21	18	20	22	23	22	22	22	20	21	20	21
<b>Industria de prelucrare</b>	1540	1410	1300	1207	1245	1243	1242	1196	1172	1177	1186	1240
<b>Producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaz, apă caldă și aer condiționat</b>	10	11	17	15	14	22	25	22	24	21	20	19
<b>Distribuția apei; act. de salubritate, gestionare a deșeurilor, dezinfectare</b>	43	42	40	45	44	47	51	52	47	45	40	36
<b>Industria construcțiilor</b>	1013	1022	847	748	760	756	776	724	727	725)	728	814
<b>Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor</b>	3011	2766	2568	2344	2365	2353	2386	2264	2202	2254	2246	2248
<b>Transport și depozitare</b>	439	422	405	369	371	382	403	410	425	442	461	454
<b>Unități HoReCa</b>	550	594	556	508	517	514	526	508	517	512	520	524
<b>Informare și comunicare</b>	238	234	207	180	184	193	212	220	225	248	258	291
<b>Finanțe și asigurări</b>	67	73	69	60	70	72	71	72	85	83	89	85
<b>Piața imobiliară</b>	118	127	118	108	110	102	111	117	121	129	136	149
<b>Activități profesionale, științifice și tehnice</b>	608	642	608	547	564	574	595	586	630	688	735	791
<b>Servicii administrative și de suport</b>	299	267	228	215	226	237	251	252	259	274	295	306
<b>Educație</b>	49	50	48	42	46	42	43	37	49	52	57	64
<b>Sănătate și asistență socială</b>	64	61	61	62	69	71	71	79	88	103	122	142
<b>Divertisment, act. culturale și recreative</b>	94	83	68	53	59	69	77	73	73	82	99	120
<b>Alte servicii</b>	166	127	116	104	110	114	118	122	132	138	140	159

Tabel nr. 7: Evoluția numărului de întreprinderi active pe sectoare economice în județul Harghita între anii 2008 - 2019.  
Sursa: INSSE

În 2019, în județ erau înregistrate 14 întreprinderi cu un număr de 250 de angajați, dintre care zece își desfășurau activitățile în industria de prelucrare, trei în comerțul cu ridicata și una în transport și depozitare.

În 2019, erau 120 de întreprinderi cu peste 50 de angajați, dintre care jumătate își desfășurau activitățile în industria de prelucrare, alte 24 în comerțul cu ridicata și 13 în industria construcțiilor.

	<b>Numărul de întreprinderi familiale</b>	<b>Numărul de persoane fizice autorizate</b>
<b>2008</b>	2241	6575
<b>2009</b>	1761	6964
<b>2010</b>	793	6747
<b>2011</b>	826	6788
<b>2012</b>	671	6525
<b>2013</b>	994	5416
<b>2014</b>	1055	5849
<b>2015</b>	1023	5885
<b>2016</b>	991	5779
<b>2017</b>	981	5824
<b>2018</b>	1001	5787
<b>2019</b>	998	5888

Tabel nr. 8: Evoluția numărului de întreprinderi familiale și persoane fizice autorizate în județul Harghita între anii 2008-2019. Sursa: INSSE

În tabelul de mai jos este prezentat distribuția pe regiuni a societăților cu răspundere limitată (SRL) și societăților pe acțiuni (SA) înregistrate în județul Harghita în baza informațiilor referitoare la 2019. Conform datelor, ponderea atât a SRL-urilor, cât și a SA-urilor în regiunea Gheorgheni este semnificativ mai scăzută față de celelalte două regiuni. Aproape jumătate (49%) din SA-urile înregistrate în județul Harghita sunt înregistrate în regiunea Miercurea Ciuc.

	<i>SRL-urile înregistrate în județ (2019)</i>	<i>SA-urile înregistrate în județ (2019)</i>
<i>Regiunea Ciuc</i>	37.4%	49.0%
<i>Regiunea Odorhei</i>	38.8%	27.8%
<i>Regiunea Gheorgheni</i>	23.9%	23.2%

Tabel nr. 9: Distribuția pe regiuni a ponderii SRL-urilor și SA-urilor înregistrate în județul Harghita în 2019. Sursa: INSSE

### Evoluția numărului de persoane ocupate pe sectoare de activitate

Sectorul de prelucrare înregistrează cel mai mare număr de angajați, și anume 31400 de persoane, urmat de agricultură, silvicultură și pescuit, cu un număr de 30800 angajați. Alte 20100 de persoane sunt angajate în comerțul cu ridicata și cu amănuntul, respectiv în domeniul reparării autovehiculelor și motocicletelor. În ceea ce privește distribuția populației ocupate pe sectoare, comparând datele din 2010 cu cele din 2019, se pot observa scăderi în cinci sectoare. Cea mai mare scădere în numărul persoanelor ocupate s-a înregistrat în sectorul agriculturii, silviculturii și pescuitului (cu 12,9 mii de persoane mai puțin), însă în acest sector se poate observa că, deși numărul persoanelor ocupate a scăzut, s-a înregistrat o creștere în numărul firmelor. Acestea sunt urmate de sectorul finanțelor și asigurărilor (cu 0,3 mii de persoane mai puțin); producția și furnizarea de energie electrică, termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (cu 0,2 mii de persoane mai puțin); educația (cu 0,2 mii de persoane mai puțin), precum și divertismentul, activitățile culturale și recreative (cu 0,1 mii de persoane mai puțin). În ceea ce privește activitățile miniere și sectorul imobiliar, nu există nicio creștere sau scădere semnificativă comparând datele din 2019 cu cele din 2010. În schimb, în 2019, 13 sectoare au înregistrat o creștere a numărului de persoane ocupate față de 2010. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, cu 2,4 mii de persoane ocupate în plus în 2019 față de 2010. De asemenea, s-au înregistrat creșteri semnificative în industriile construcțiilor și de prelucrare.

## Evoluția salariilor în județul Harghita

Salariul mediu brut în județul Harghita la sfârșitul lui 2019 era cu 12,15% mai mare față de sfârșitul lui 2018. Creșterea economică a fost realizată prin creșterea salariului minim și prin introducerea unor bonusuri ocazionale (bonusuri anuale sau pentru performanță remarcabilă) și introducerii impozitări diferite pentru anumite sectoare (sectorul IT<sup>2</sup>, industria construcțiilor<sup>3</sup>). În industrie și construcții s-a înregistrat o creștere de 12,16%, iar în domeniul serviciilor, de 12,97%. Pe de altă parte, în domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului, s-a înregistrat o scădere de 12,80%.

În ceea ce privește câștigurile nete medii, acestea au fost cu 15,65% mai ridicate la sfârșitul lui 2019 față de sfârșitul lui 2018. În industrie și construcții, s-a înregistrat o creștere de 20,24%, ceea ce rezultă probabil și din impozitarea diferită aplicabilă sectorului, iar în domeniul serviciilor, s-a înregistrat o creștere de 13,26%. În agricultură, silvicultură și pescuit, s-a înregistrat o scădere de 13,41% (Instituția Prefectului - Județul Harghita, 2019).

	<i>Venitul mediu lunar net</i>									
	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
<b><i>Agricultură, silvicultură, pescuit</i></b>	922	857	982	1062	1118	1281	1586	1908	1756	1935
<b><i>Activități miniere</i></b>	1864	1822	1891	1865	2007	1967	2428	2523	3086	3310
<b><i>Industria de prelucrare</i></b>	964	978	1033	1116	1238	1412	1583	1735	1998	2044
<b><i>Medie generală</i></b>	1054	1072	1130	1251	1375	1519	1796	2059	2349	2483

Tabel nr. 10: Evoluția câștigului salarial mediu lunar net pe sectoare economice în județul Harghita între 2011 și 2020.  
Sursa: INSSE

<sup>2</sup> Codul fiscal – Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, art.60

<sup>3</sup> Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene



## 2.3. Situația educației, a școlarizării și a formării profesionale

### Echiparea infrastructurală de bază a instituțiilor de învățământ din județ

În județul Harghita există 439 de instituții de învățământ. 68% dintre acestea se află în mediul rural și 32% în mediul urban. În total, 141 de instituții au personalitate juridică, restul aparținând acestor instituții. În Miercurea Ciuc există 43 de instituții de învățământ cu personalitate juridică, ceea ce reprezintă 30% din totalul instituțiilor de învățământ din județ. În același timp, la Odorheiu Secuiesc există 35 de astfel de instituții, 14 la Toplița, 17 la Gheorgheni și 8 la Cristuru Secuiesc.

### Infrastructură

În ceea ce privește infrastructura, este important de menționat că, potrivit datelor Inspectoratului Școlar, 76,2% din instituțiile de învățământ dispun de săli de clasă și laboratoare, iar 9,5% dispun de sală de sport. Doar 3,1% dintre instituții dispun de cămine și chiar mai puține, doar 2,6% dispune de cantină. Din punct de vedere al anului de construcție a clădirilor instituțiilor de învățământ, în județul Harghita, există patru clădiri construite între anii 1700 și 1799, 59 de clădiri construite între 1800 și 1899, 199 de clădiri construite între 1900 și 1949, 298 de clădiri construite între 1950 și 1999, și 92 de clădiri construite după anii 2000. 13 dintre clădirile instituțiilor de învățământ sunt înregistrate ca monumente. Mai mult de o treime a clădirilor au fost renovate și un sfert au fost renovate parțial, iar 17,8% dintre instituții nu au fost renovate, dar necesită renovare. 598 de instituții dispun de autorizație sanitară, obținerea autorizației fiind în curs de desfășurare la alte 13 instituții.

85% dintre instituții sunt conectate la rețeaua centrală de alimentare cu apă și puțin sub 10% au la dispoziție o fântână, 2% dintre care nu dispun de autorizație. 3,5% dintre școli și grădinițe nu dispun de o sursă de apă potabilă. Mai mult de 70% dintre clădiri sunt conectate la rețeaua centrală de canalizare, iar mai puțin de 2% nu dispun de nicio soluție de canalizare. În ceea ce privește toaletele, 1,1% dispun de toalete turcești, iar 57,7% sunt dotate cu toalete dotate cu vase de toaletă normale. Doar 17% dintre unitățile de învățământ dispun de cabine de duș.

Gradul de echipare infrastructurală a instituțiilor de învățământ din județul Harghita	
Fără apă potabilă	3.50%
Fântână autorizată	7.40%
Fântână neautorizată	2%
Rețea centrală de alimentare cu apă	85.30%
Fără canalizare	1.80%
Fosă septică	21.30%
Instalație de tratare a apelor reziduale	0.90%
Rețea centrală	71.30%

Tabel nr. 11: Gradul de echipare infrastructurală a instituțiilor de învățământ din județul Harghita. Sursa: Grupul de analiză

Doar 30% dintre instituțiile de învățământ sunt conectate la rețeaua de gaze. Însă 42,6% sunt conectate la rețeaua de încălzire. În celelalte școli și grădinițe, era necesară găsirea unei alte modalități pentru încălzirea clădirilor; în majoritatea cazurilor încălzirea se realizează cu lemne. 1,7% din instituțiile de învățământ nu dispun de alimentare cu energie electrică. Mai mult de trei sferturi dintre instituții (76,2%) au acces la internet.

### Eforturi legate de educația digitală

Sprejinierea educației cu instrumente digitale a ajuns în prim-plan și a primit o atenție sporită odată cu apariția virusului COVID-19, deoarece școlile s-au confruntat cu o situație specială din cauza restricțiilor impuse pentru reducerea răspândirii epidemiei de coronavirus. Restricțiile au restrâns educația în spațiul online și în județul Harghita. Au fost lansate o serie de inițiative locale pentru a reduce dezavantajele apărute, în principal în cazul elevilor din localitățile mai izolate. În același timp, pe lângă adresarea provocărilor imediate, a devenit evident că sunt necesare soluții pe termen lung: în primul rând, este necesar ca sistemul educațional să fie pregătit pentru situații extraordinare similare și, în al doilea rând, trebuie exploatate oportunitățile oferite de tehnologie, deoarece utilizarea metodelor digitale crește calitatea educației, și în plus, dezvoltarea competențelor digitale le oferă elevilor mai multe oportunități de plasare pe piața forței de muncă aflată într-o continuă transformare.

Consiliul Județean Harghita, în principal în contextul epidemiei de coronavirus, a recunoscut necesitatea de a sprijini școlile din județ pentru a-i ajuta pe elevii care absolvă școala să facă față lumii digitale de astăzi, aflată în continuă schimbare. Prin urmare, la inițiativa Consiliului Județean Harghita, în aprilie 2020, s-a constituit un grup de lucru, cu participarea unor profesioniști și reprezentanți ai instituțiilor active în domeniul educației, având obiectivul de a stabili măsurile care suportă elaborarea unui plan de acțiune coerent în domeniul educației digitale. Grupul de lucru a concluzionat că este necesară o abordare holistică, regională și strategică pentru digitalizarea educației în județul Harghita, identificând în mod clar acțiunile și măsurile necesare.

La începutul anului 2021, s-a finalizat Planul de acțiune privind educația digitală a județului Harghita, aprobată de Consiliul Județean Harghita la data de 31 martie 2021<sup>4</sup>. Printre obiectivele planului de acțiune se numără:

- să asigure posibilitatea de integrare cu componenta digitală a educației, și astfel să crească eficiența educației din județ;
- furnizarea unor formări de înaltă calitate pentru cadrele didactice cu privire la însușirea competențelor și metodelor digitale;
- dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, asigurând în același timp egalitatea de șanse și incluziunea socială;
- asigurarea unui sistem educațional modern, centrat pe elevi, bazat pe dezvoltarea competențelor-cheie. Acesta include elaborarea unui conținut corespunzător, legat de programele naționale, dar care în același timp, se adaptează nevoilor și particularităților localității.

În vederea atingerii obiectivelor, planul de acțiune stabilește o serie de măsuri de bază avute în vedere (Consiliul Județean Harghita, Planificatio SRL, 2021):

- Asigurarea infrastructurii educaționale atât pentru profesori, cât și pentru elevi, precum și dotarea sălilor de clasă cu echipamentele corespunzătoare, și asigurarea accesului la internet de mare viteză în școli;
- Elaborarea și desfășurarea unor module de formare care includ protecția datelor, drepturilor copiilor, metodele de educație online și digitale, precum și utilizarea software-urilor și aplicațiilor;
- Dezvoltarea de module educaționale: platformă online bilingvă, complementaritate cu programele școlare și manualele existente, utilizarea Realității Virtuale și a platformei de Inteligență Artificială, aplicație catalog electronic bilingv regional.

Planul de acțiune stabilește măsuri suplimentare pentru asigurarea durabilității. Printre acestea se numără asistența tehnică și întreținerea, proiectarea, comunicarea și gestiunea, necesare punerii în aplicare a planului de acțiune. În același timp, complementaritatea și sustenabilitatea reprezintă

<sup>4</sup> Hotărârea nr. 100/2021 privind aprobarea Planului de acțiune privind educația digitală a județului Harghita DigEdu2030

aspecte importante, motiv pentru care planul de acțiune se adaptează la abordările strategice naționale și europene transpuse la nivel local și ține cont de complementaritatea cu programele școlare.

În județul Harghita au fost lansate în paralel și alte proiecte, ca răspuns la situația epidemiologică. Una dintre inițiativele demne de menționat a fost cea a comunității Udvarhelyszéki IT&C (U-hub), din cadrul Incubatorului de afaceri Harghita Business Center.<sup>5</sup> Au formulat un set de recomandări metodologice pentru profesori în parteneriat cu Institutul de Pedagogie și Didactică Aplicată al Universității Babeș-Bolyai și cu sprijinul profesional al centrului *Digitális Pedagógiai Módszertani Központ* (Centrul de Metodologie Pedagogică Digitală) din Ungaria. Scopul materialului însoțitor a fost de a sprijini cadrele didactice în activitățile lor cu instrumente și metode digitale. În același timp, au lansat, de asemenea, o platformă de colaborare pentru comunicarea inter-instituțională între cadrele didactice. Aceasta reprezintă o abordare și un schimb de documente pe bază de colaborare și schimburile de cunoștințe.

### **Numărul de elevi în școală în funcție de niveluri de educație**

În 2020, numărul elevilor din instituțiile de învățământ de stat în județul Harghita era peste 51 000 de elevi, ceea ce reprezintă o scădere de aproape 5% în ultimii cinci ani. Numărul copiilor din creșe aproape s-a dublat, una dintre motivele principale ale acestui fenomen fiind faptul că însuși numărul creșelor s-a dublat.

<sup>5</sup> [https://u-hub.ro/wp-content/uploads/2020/04/DiONet-modszertani\\_javaslatok-v0.8-20200429-1.pdf](https://u-hub.ro/wp-content/uploads/2020/04/DiONet-modszertani_javaslatok-v0.8-20200429-1.pdf)

	2015	2020
Creșe	48	93
Școli pregătitoare	10559	10588
Școli primare	16859	15871
Gimnazii	13084	12826
Licee	10266	8923
Formare profesională	1775	2136
Școli postliceale	942	790
<b>Total</b>	<b>53533</b>	<b>51227</b>

Tabel nr. 12: Numărul de elevi școlarizați în județul Harghita, în funcție de niveluri de educație. Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Harghita

### Evoluția numărului elevilor care părăsesc timpuriu școala

În județul Harghita, cea mai mare rată de abandon școlar se înregistrează în învățământul postliceal. Această pondere se apropie de 5%. Cu toate acestea, atât proporția de elevi excluși din educație, cât și proporția de elevi care abandonează școala au scăzut în ultimii 5 ani.

	2020		2015	
	Ponderea elevilor excluși	Studii suspendate	Ponderea elevilor excluși	Studii suspendate
Școli primare	0.1%	1.0%	0.1%	0.7%
Gimnazii	0.1%	1.6%	0.2%	1.7%
Licee	1.1%	0.7%	1.2%	1.4%
Formare profesională	0.2%	2.7%	0.5%	4.7%
Școli postliceale	1.9%	4.8%	4.8%	12.1%

Tabel nr. 13: Evoluția numărului elevilor care părăsesc timpuriu școala în județul Harghita. Sursa: Inspectoratul Școlar Județean Harghita

### Test de aptitudini

În județul Harghita, 2594 de elevi s-au înscris la sesiunea de vară a testului de aptitudini din 2021, dintre care 97,3% s-au prezentat la examene. În școlile din mediul rural, 3,7% dintre elevi nu au fost prezenți, comparativ cu 1,4% în cazul școlilor din mediul urban. Prezența a fost de peste 95% în toate regiunile, cu excepția regiunii Cristuru, unde rata de prezență a fost de 91,6%, însă media județeană depășește media națională.

În județul Harghita, 75,9% dintre elevii care s-au prezentat au trecut testul de aptitudini. Nimeni nu a obținut nota 10, însă 3% dintre elevii prezenți au obținut rezultate peste nota 9. În școlile din mediul rural, 30,8% dintre elevii prezenți nu au reușit să îndeplinească cerințele minime de examinare, această pondere fiind de 16,3% în școlile din mediul urban.

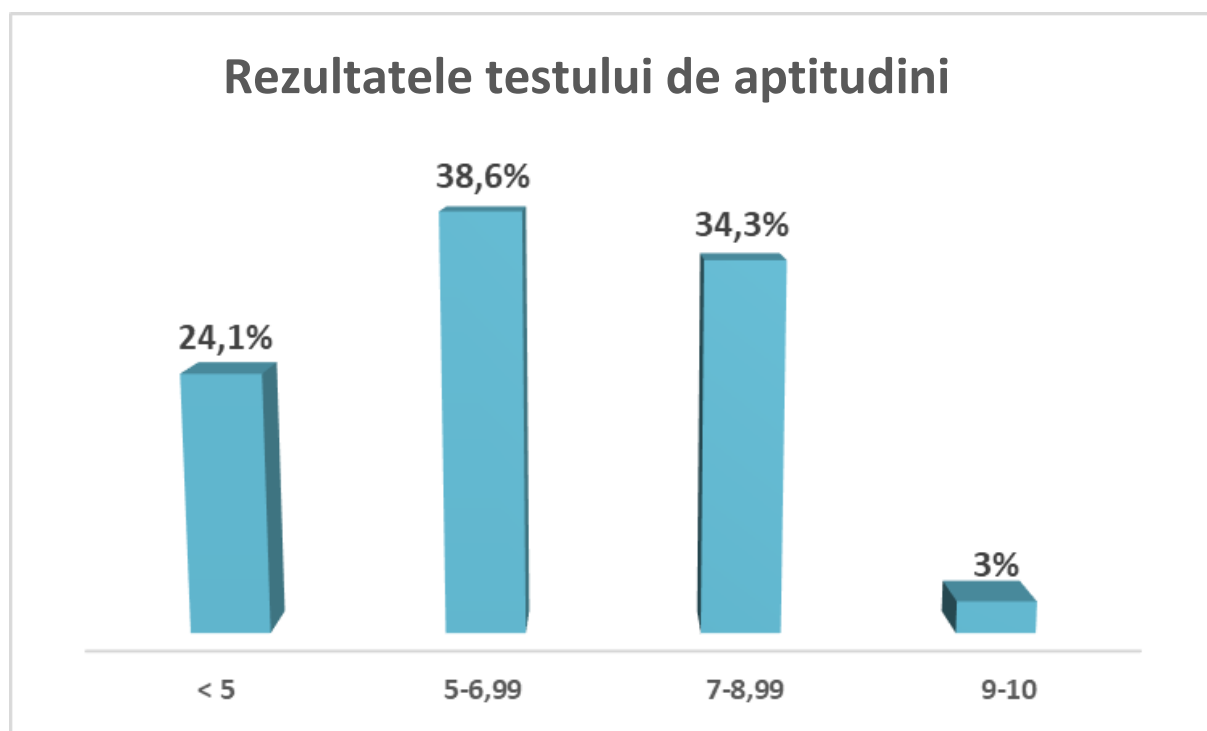


Figura nr. 1: Rezultatele obținute la testul de aptitudini 2021 în județul Harghita. Sursa: Grupul de analiză

Cea mai mare medie a fost de 9,75, obținută de un elev de la Școala Generală Liviu Rebreanu din Miercurea Ciuc. A doua cea mai mare medie a fost de 9,73, obținută de un elev din Cristuru Secuiesc, iar a treia cea mai mare medie a fost de 9,70, obținută de un elev din Toplița. Cele mai multe rezultate peste nota nouă au fost înregistrate în regiunile Ciuc și Odorhei, iar cea mai mare rată de promovare, în regiunea Toplița.

## Bacalaureat

În județul Harghita, 2197 de elevi s-au înscris la sesiunea de vară a examenului de bacalaureat din 2021, din care 95,5%, adică 2099 persoane, s-au prezentat la examene. Aceasta reprezintă o scădere de aproape zece la sută față de cei 2415 de elevi înscriși anul trecut. Dintre elevii prezenți, 329 nu și-au absolvit studiile școlare în anul curent. În comparație cu 2020, au fost cu aproape 35% mai puțini elevi înscriși la examenul de bacalaureat care nu au reușit să promoveze toate examenele sau nu au atins media de șase în anul precedent. În timp ce în școlile din mediul urban, ponderea elevilor care nu s-au prezentat este de numai 3,4%, în școlile din mediul rural, această pondere este de aproape 15%. Dintre cei 2099 (95,5%) de elevi care s-au înscris la sesiunea de vară a examenului de bacalaureat din 2021, 1812 elevi au absolvit anul acesta și 1072 dintre ei au promovat examenul, iar 63 dintre cei 287 de elevi care au absolvit în anii anteriori au promovat examenul anul acesta.

În școlile din mediul rural s-au înscris la examenul de bacalaureat 195 de elevi în total. 14,9% dintre elevi nu s-au prezentat, 67,2% nu au promovat examenul de bacalaureat, și doar 17,9% au reușit să-și obțină diplomele de bacalaureat. 2002 de elevi din școlile din mediul urban s-au înscris la sesiunea de vară a examenului de bacalaureat din 2021, dintre care 3,4% nu s-au prezentat, 41,6% nu au promovat și 54,9% au promovat cu succes examenul. Ca mai mare rată de absolvire în funcție de regiune a fost înregistrată în zona Toplița, iar cea mai mică în zona Cristuru. Cel mai mare procent de elevi care nu s-au prezentat s-a înregistrat în regiunea Gheorgheni, o persoană fiind exclusă de la examen în aceeași regiune.



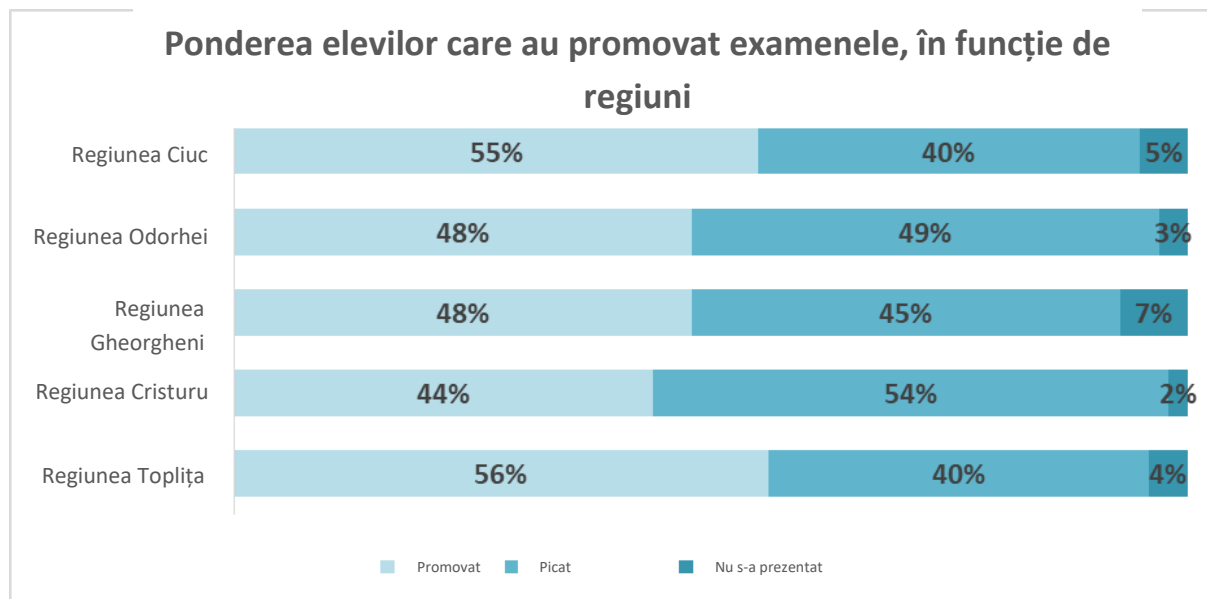


Figura nr. 2: Ponderea elevilor care au promovat examenele, în funcție de regiuni, în județul Harghita în 2021. Sursa: Grupul de analiză

În total, 54,07% dintre elevi au promovat examenele. Rata de promovare este de 59,16% în cadrul studenților care au absolvit în anul curent și de 21,95% pentru studenții care au absolvit în anii precedenți.

### Rata de participare la învățământul superior al elevilor absolvenți din județul Harghita

În județul Harghita, 2151 de elevi și-au absolvit studiile în clasele a 12-a și a 13-a în 2021, cu 17 tineri mai puțin decât în 2020. Dintre aceștia, 963 sunt băieți (44,76%) și 1188 sunt fete (55,23%). 957 de elevi (cu 123 mai puțini față de 2020) își vor continua studiile la instituții de învățământ superior, reprezentând 44,49% din absolvenții din 2021, cu 5,32% mai puțini față de 2020.

Dintre studenții care au decis să-și continue studiile, 359 (37,51%) au fost băieți și 598 (62,48%) au fost fete, ceea ce reprezintă o scădere generală în cadrul băieților și o creștere pentru fete în comparație cu anul precedent. Este demn de remarcat faptul că, atât în ceea ce privește numărul de absolvenți, cât și în ceea ce privește numărul de studenți noi, echilibrul este în favoarea fetelor, cu un număr semnificativ mai mare decât cel al băieților. Pe de altă parte, trebuie clarificat faptul că mai multe fete decât băieți au intrat în licee teoretice în urma examenelor de admitere la liceu.

## Cursuri de învățământ superior disponibile în județul Harghita:

Locație	Universitate	Facultate	Specialitate	
			Studii universitare:	Studii de masterat:
<b>Gheorgheni</b>	Universitatea Babeș-Bolyai	Geografie	Geografia turismului (Maghiară) Geografia turismului (Română)	Ecoturism și dezvoltare durabilă (Maghiară)
<b>Odorheiu Secuiesc</b>	Universitatea Babeș-Bolyai	Psihologie și Științe ale Educației	Pedagogia învățământului primar și preșcolar (Maghiară) Pedagogia învățământului preșcolar și primar (Română)	Procese de învățare eficientă (Maghiară)
<b>Odorheiu Secuiesc</b>	Centrul Universitar Odorheiu Secuiesc	Comerț și marketing (Maghiară)	E-business (Maghiară)  Inginer agronom în dezvoltare rurală (Maghiară)	Masterat Marketing (Maghiară)
		Inginer în industria ușoară	Ingineria produselor de modă (Maghiară) Dezvoltator sistem de management al calității (Maghiară)	Masterat în managementul asistenței medicale
			Îngrijire și Asistență Medicală (Maghiară)	

<b>Miercurea Ciuc</b>	Universitatea Sapientia	Facultatea de Științe Economice, Socio-Umane și Inginerești din Miercurea Ciuc	Economie agroalimentară (Maghiară) Economie generală (Maghiară) Ingineria produselor alimentare (Maghiară) Informatică economică (Maghiară) Inginerie genetică (Maghiară) Comunicare și relații publice (Maghiară) Resurse umane (Maghiară) Contabilitate și informatică de gestiune (Maghiară) Marketing (Maghiară) Limba și literatura română - Limba și literatura engleză (Maghiară) Sociologie (Maghiară) Inginerie și management în alimentație publică și agroturism (Maghiară) Literatură universală și comparată - Limba și literatura engleză (Maghiară) Informatică în domeniul ingineriei mediului (Maghiară)	Economie aplicată și finanțe (Maghiară) Biotehnologii sustenabile (Maghiară) Traducere și interpretare (Maghiară) Comunicare și relații publice (Maghiară) Leadership și management în economia agrară (Maghiară)
<b>Miercurea Ciuc</b>	Universitatea Maghiară de Agricultură și Științele Vieții	Facultatea de Științe Economice și Sociale Facultatea de Agricultură și Știința Mediului	Inginerie agronomă în dezvoltarea rurală (Maghiară)	Inginerie agronomă în dezvoltarea rurală Inginerie în vânătoare

<b>Școli postliceale</b>				
<b>Miercurea Ciuc</b>	Școala Postliceală „Louis Pasteur” - Miercurea Ciuc		Asistent medical generalist	
<b>Miercurea Ciuc și Odorheiu Secuiesc</b>	Școala Postliceală F.E.G. Education, Miercurea Ciuc		Asistent medical generalist Asistent medical farmacist Asistent balneofiziokinetoterapie și reabilitare	

Tabel nr.14: Cursuri de învățământ superior disponibile în județul Harghita, Sursă proprie

## 2.4. Contextul social

### Evoluția numărului de șomeri

Între anii 2011 și 2020, rata șomajului la nivel național era între 2,9% și 5,7%. Potrivit datelor INSSE, în cei nouă ani care fac obiectul analizei, rata șomajului în România a scăzut semnificativ, și s-a înregistrat o scădere constantă din 2013. În schimb, comparând aceste cifre cu datele referitoare la județul Harghita, se observă o discrepanță. De fapt, datele din județ arată că rata șomajului a fost puțin mai ridicat în ultimul an față de nivelul național. Cu toate acestea, în mod similar observațiilor privind datele la nivel național, se observă o scădere constantă din 2013.

<i>Evoluția ratei șomajului în perioada 2011-2020 la nivel național și județean</i>		
	<i>România</i>	<i>Județul Harghita</i>
<b>2011</b>	5.2	6.5
<b>2012</b>	5.4	7.3
<b>2013</b>	5.7	7
<b>2014</b>	5.4	6
<b>2015</b>	5	5.5
<b>2016</b>	4.8	5.8
<b>2017</b>	4	4.9
<b>2018</b>	3.3	4.2
<b>2019</b>	2.9	3.8
<b>30.06.2020</b>	3.4	4.5

Tabel nr. 15: Evoluția ratei șomajului în perioada 2011-2020 la nivel național și județean. Sursa: INSSE

Analizând șomajul în funcție de nivelul de educație, la nivel național, putem observa că atât în 2011, cât și în 2020, aproape jumătate dintre șomeri (46%, respectiv 48%) a fost reprezentată de persoane cu educație primară, secundară sau secundară profesională. Cea mai mică pondere a șomerilor din ultimii ani a fost reprezentată de persoanele cu studii superioare. Ponderea lor a scăzut față de 2011 (15%), fiind de doar 12% în 2020. În schimb, în ceea ce privește ratele pentru categoriile de persoane cu educație primară, secundară și profesională, precum și cu studii liceale și postliceale, acestea au arătat o creștere ușoară în ultimii ani.

<b>Rata șomajului la nivel național în funcție de educație</b>		
	<b>2011</b>	<b>2020</b>
<b>Educație primară, secundară și profesională</b>	46%	48%
<b>Educație liceală și postliceală</b>	39%	40%
<b>Studii superioare</b>	15%	12%

Tabel nr. 16: Rata șomajului la nivel național în funcție de educație în anii 2011 și 2020. Sursa: INSSE

Numărul persoanelor înregistrate ca șomeri în județul Harghita până la data de 30 iunie 2020 a fost, de asemenea, analizat în funcție de vârstă și sex. Analizând distribuția în funcție de vârstă, este evident că aproape jumătate (49%) dintre șomeri se încadrează în grupele de vârstă între 30-39 și 40-49 de ani. Se observă, de asemenea, că numărul șomerilor înregistrați sub 25 de ani este semnificativ mai mare față de numărul șomerilor cu vârste cuprinse între 25 și 29 de ani.

Conform datelor obținute prin defalcarea pe sexe, se evidențiază că ponderea bărbaților șomeri cu vârsta sub 25 de ani este semnificativ mai mare (60%). Distribuția în funcție de sex este similară în grupa de vârstă între 25-29 de ani (62%) și în grupa de vârstă peste 55 de ani (60%), unde numărul bărbaților este, de asemenea, mai mare.

<b>Numărul de șomeri în județul Harghita la data de 30.06.2020</b>			
	<b>Numărul de șomeri, din care:</b>	<b>femei</b>	<b>bărbați</b>
<b>Total</b>	5244	2451	2793
<b>sub 25 de ani</b>	708	284	424
<b>25-29 de ani</b>	354	135	219
<b>30-39 de ani</b>	1229	580	649
<b>40-49 de ani</b>	1390	738	652
<b>50-55 de ani</b>	812	413	399
<b>peste 55 de ani</b>	751	301	450

Tabel nr. 17: Numărul de șomeri în județul Harghita în 2020. Sursa: INSSE

## 2.5. Mediul social

În 2020, ponderea tinerilor (cu vârsta între 15-29 de ani) din UE care necesită asistență materială și socială serioasă era de 7%, reprezentând o creștere de 2 puncte procentuale față de 2019. Dintre statele membre ale UE, România avea cea mai mare pondere de tineri cu lipsuri materiale și sociale grave în 2020 (24%), urmată de Bulgaria (21%) și Grecia (16%). Comparând anii 2020 și 2019, cea mai mare creștere a proporției de persoane încadrate în grupurile de vârstă între 15-19 și 25-29 ani care trăiesc în condiții de lipsuri materiale și sociale grave a fost înregistrată în România (aprox. +4 puncte procentuale)<sup>6</sup>. Conform datelor Eurostat, rata sărăciei relative în rândul copiilor din România arată o tendință de creștere odată cu înaintarea în vârstă, iar diferența dintre valorile indicatorului privind copiii preșcolari (cu vârsta sub 6 ani) și valorile celorlalți indicatori privind copiii (cu vârsta între 6-17 ani) a crescut semnificativ de-a lungul deceniului.

Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea ratei sărăciei și planul de acțiune pentru perioada 2022-2027 stabilesc un obiectiv general și patru obiective strategice. Acestea sunt în concordanță cu punerea în aplicare a obiectivelor la care România s-a angajat în cadrul Strategiei Europene 2020 (prin Programul Național de Reformă) și a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Organizației Națiunilor Unite (prin Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României 2030). Documentul propune ca și obiectiv general, reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu cel puțin 7% față de 2020 până în 2027. În acest sens, stabilește obiective precum:

- O viață decentă pentru toți, bazată pe principiul „Nimeni nu e lăsat în urmă”;
- Investiții sociale pentru promovarea coeziunii;
- Protecție socială pe tot parcursul vieții;
- Îmbunătățirea capacității administrative pentru coordonarea politicilor naționale în conformitate cu cerințele europene.<sup>7</sup>

<sup>6</sup> <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/edn-20220210-1>

<sup>7</sup> <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254234>

### Tinerii din sistemul de protecție

Între anii 2004 și 2018, numărul copiilor din România aflați în plasament familial s-a redus aproape la jumătate, însă proporția copiilor cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani a rămas stabilă (38-39% între anii 2004 și 2018). Până în 2010 s-a înregistrat o tendință descendentă, urmată însă de una ascendentă, cu ieșiri preconizate din sistemul de protecție în următorii patru ani. Este demn de remarcat faptul că ponderea persoanelor cu vârste de 18-26 de ani și peste în educație și sistemul de protecție socială a scăzut de la 17% în 2004 la 13% în 2018. În județul Harghita, înregistrarea copiilor în sistemul public de protecție este realizată de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita. Beneficiarii serviciilor sociale oferite de Direcția Generală sunt:

- I. Tinerii aflați în centre de plasament și la asistenți maternali profesioniști;
- II. Îngrijire ulterioară în centrul social cu destinație multifuncțională din Sânmartin;
- III. Tineri traumatizați în centre de plasament, locuințe protejate, la asistenți maternali profesioniști.

I.: Tinerii aflați în centre de plasament și la asistenți maternali profesioniști ( ≥14 ani)

Evoluția numărului de tineri aflați în centre de plasament în județul Harghita între anii 2012-2020			
Anul	Vârsta		Total
	14-17	≥ 18	
2012	172	151	323
2013	165	149	314
2014	173	116	289
2015	182	101	283
2016	185	106	291
2017	177	85	262
2018	180	71	251
2019	154	82	236
2020	174	52	226



<b>2021</b>	169	44	213
<b>2022</b>	190	54	244

Tabel nr. 18: Evoluția numărului de tineri aflați în centre de plasament în județul Harghita între 2012 și 2022. Sursa: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita

În 2022, un total de 88 de tineri se află sub îngrijirea unor asistenți maternali profesioniști, din care 52 de fete și 36 de băieți.

## II.: Îngrijire ulterioară

Centrul Social cu Destinație Multifuncțională de la Sânmartin oferă cazare și îngrijire pentru tinerii în situație de risc, care au împlinit 18 ani și au părăsit sistemul de protecție a copilului, pentru o perioadă de maximum 5 ani. Acești tineri beneficiază de activități de dezvoltare a competențelor necesare unei vieți independente și a competențelor profesionale, precum și de consiliere socio-profesională și psihologică, educație sanitară și socială, care vor contribui la dezvoltarea unei vieți independente. În 2022, un total de 7 tineri au fost înregistrați în locuință protejată.

## III.: Tineri traumatizați în centre de plasament, locuințe protejate, la asistenți maternali profesioniști

În 2022, numărul de tineri înregistrați în centrele de plasament din județ, coordonate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita, este următorul:

- Centrul de plasament pentru copii cu handicap sever Cristuru Secuiesc – 4 tineri
- Centrul de Asistență Socială Miercurea Ciuc – 2 tineri
- Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Toplița – 22 tineri
- Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Gheorgheni – 10 tineri
- Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Frumoasa – 11 tineri
- Centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Tulgheș – 12 tineri

În 2022, numărul tinerilor înregistrați în locuințe protejate din județul Harghita, coordonate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita:

- Locuința protejată maxim din Bodoșoaia – 9 tineri
- Locuința protejată minim din Miercurea Ciuc – 7 tineri
- Locuința protejată minim din Nicolești – 3 tineri

În 2022, 14 tineri se află sub grija unor asistenți maternali profesioniști, sub coordonarea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita.

Obiectivele Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita sunt următoarele:

1. Furnizarea de servicii sociale publice pentru reintegrarea socială și profesională a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului.
2. Dezvoltarea abilităților necesare vieții independente ale tinerilor și formarea educatorilor din centre prin programe nerambursabile.
3. Sprijinirea și dezvoltarea serviciilor sociale publice pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă.
4. Dezvoltarea serviciului pentru ocuparea locurilor de muncă subvenționate.
5. Dezvoltarea parteneriatului cu Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita în scopul integrării sociale și profesionale a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție.
6. Susținerea de programe anuale de cooperare cu organizații neguvernamentale pentru protecția tinerilor aflați în situații de risc.

Totodată, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita susține activitățile furnizorilor de servicii sociale din categoria tinerilor beneficiari din județul Harghita, prin intermediul unui program de finanțare nerambursabilă, și anume "Programul de cooperare cu organizațiile neguvernamentale care activează în domeniul protecției și promovării drepturilor copiilor și tinerilor aflați în situații de urgență", respectiv în categoria copiilor/tinerilor aflați în situații de risc. În cadrul programului, Direcția Generală susține următoarele activități:

- asigurarea funcționării și dezvoltării serviciilor/centrelor de zi și a serviciilor de consiliere la nivel comunitar;
- activități de prevenire a abandonului familial, asigurarea îngrijirii de zi și a 1-2 mese pe zi pentru copiii care apelează la servicii/centre de zi datorită unor probleme sociale și financiare, psihologice sau medicale, aflați în situații dificile sau cu handicap, respectiv expuși riscului separării de familiile lor;
- organizarea de activități și programe educaționale pentru prevenirea prășirii timpurii a școlii în cadrul serviciilor/centrelor de zi, sub îndrumarea unor profesioniști, în funcție de vârstă, nevoile și capacitățile de dezvoltare ale copiilor (asistență în efectuarea temelor pentru acasă,

facilitarea dezvoltării și îmbunătățirii abilităților școlare, activități de dezvoltare a creativității, etc.);

- activități pentru prevenirea abandonului copiilor nou-născuți, pentru perechile mamă-copil;
- activități și programe de abilitare și reabilitare a copiilor cu dizabilități care beneficiază de serviciile centrelor de zi, respectiv se află în sistemul de protecție a copilului;
- organizarea de activități și programe recreative și de socializare pentru copiii aflați în situații dificile și/sau copiii cu dizabilități care beneficiază de servicii de zi sau pentru copiii/tinerii aflați în sistemul de protecție a copilului; organizarea și participarea la tabere, excursii, schimburi de experiențe, concursuri de talente, spectacole, expoziții;
- organizarea de activități de pregătire pentru o viață independentă în domenii precum dezvoltarea personală, integrarea socială și profesională, căutarea și menținerea unui loc de muncă pentru copiii și tinerii aflați în sistemul de protecție a copilului, respectiv pentru tinerii care au părăsit sistemul de protecție a copilului și se află în situații de urgență,
- susținerea ONG-urilor care furnizează asistență familiilor cu copii cu dizabilități sau cu boli grave.

## Copii cu dizabilități

Conform datelor disponibile în Buletinul Statistic al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANDPDCA), la data de 31.12.2019, în România erau înregistrați 67934 de copii cu dizabilități (cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani), care beneficiau de drepturile prevăzute de legislația în vigoare, cu următoarea distribuție pe categorii de vârstă și sex: 0-4 ani - 13881 persoane (1,64%), din care 5786 de sex feminin și 8095 de sex masculin; 5-9 ani - 19229 persoane (2,272%), din care 7357 de sex feminin și 11872 de sex masculin; 10-14 ani - 22298 persoane (2,635%), din care 8839 de sex feminin și 13459 de sex masculin; 15-17 ani - 12526 persoane (1,54%), din care 5270 de sex feminin și 7256 de sex masculin. Dintre aceștia, 41487 copii (61,07%) au un handicap de gradul I (grav), 9466 copii (13,93%) au un handicap de gradul II (grav), 15760 copii (23,20%) au un handicap de gradul III (moderat), și 1221 copii (1,80%) au un handicap de gradul IV (ușor).

<b>Evoluția numărului de copii din centrele de îngrijire și asistență din România, pe grupe de vârstă (la sfârșitul anului)</b>			
	<b>Număr de copii (total)</b>	<b>cu vârste cuprinse între 14-17 ani</b>	<b>cu vârsta peste 18 ani</b>
<b>2008</b>	24427	7384	5929
<b>2009</b>	23696	6981	5560
<b>2010</b>	23103	6760	5044
<b>2011</b>	23240	6828	4687
<b>2012</b>	22798	6759	3959
<b>2013</b>	22189	6807	3427
<b>2014</b>	21540	7019	3014
<b>2015</b>	20291	7025	2715
<b>2016</b>	19369	7165	2534
<b>2017</b>	18197	7106	2316
<b>2018</b>	17096	6804	2252

Tabel nr. 19: Evoluția numărului de copii din centrele de îngrijire din România, pe grupe de vârstă, între 2008 și 2018.  
Sursa: Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027

## Tineri cu cerințe educaționale speciale (CES)

În România există peste 75000 de elevi cu cerințe educaționale speciale, dintre care aproximativ 55000 se află în sistemul educațional normal.<sup>8</sup> În județul Harghita, gradul de handicap al elevilor cu cerințe educaționale speciale este stabilit de către comisiile Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita (CJRAE), în colaborare cu comisiile pentru protecția copilului din cadrul Direcțiilor Județene de Asistență Socială și Protecția Copilului. Potrivit datelor Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita, numărul tinerilor cu cerințe speciale înregistrați în județ a evoluat diferit în ultimii ani. După cum se poate observa în tabelul de mai jos, în timp ce în 2012 au fost înregistrați 329 de tineri cu cerințe speciale în județul Harghita, până în 2021, numărul lor a crescut semnificativ, ajungând la 558 în 2021. Cu toate acestea, este important de subliniat faptul că aceste cifre nu sunt identice cu numărul de copii cu certificat de încadrare într-un grad de handicap, deoarece aceste certificate emise nu sunt doar pentru un singur an. După cum este prezentat în tabel, în 2017 s-a înregistrat o creștere majoră a numărului de persoane care dețin certificat. Acest fenomen se explică prin faptul că în 2016, a intervenit o modificare a cadrului legal, și totodată a metodologiei care reglementează emiterea certificatelor. Ca urmare, au fost identificate o serie de cazuri adiționale.

#### Evoluția numărului de copii cu cerințe speciale în județul Harghita între anii 2012 și 2021

Anul	Numărul de copii cu cerințe speciale
2012	329
2013	333
2014	314
2015	383
2016	452
2017	721
2018	470
2019	531

<sup>8</sup>Copiii de care România vrea să scape. Ce face Statul pentru micuții cu nevoi speciale: doar cifre și un limbaj de lemn: [https://adevarul.ro/locale/iasi/copiii-romania-vrea-scape-statul-micutii-nevoi-speciale-doar-cifre-limbaj-lemn-1\\_610d02785163ec4271d9cc10/index.html](https://adevarul.ro/locale/iasi/copiii-romania-vrea-scape-statul-micutii-nevoi-speciale-doar-cifre-limbaj-lemn-1_610d02785163ec4271d9cc10/index.html)

2020	519
2021	558

Tabel nr. 20: Evoluția numărului de copii cu cerințe speciale în județul Harghita între 2012 și 2021. Sursa: Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita

În plus, față de acestea, potrivit datelor furnizate de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita, în timp ce în 2017 erau 1012 copii cu certificate CES, până în anul școlar 2021-2022 acest număr a ajuns la 1354. În baza acestor date, se poate concluziona faptul că numărul copiilor cu dificultăți de învățare crește progresiv. De asemenea, este important de menționat aici care sunt diferitele categorii pentru care au fost eliberate certificate CES în județul Harghita. Potrivit datelor Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita, motivele întâlnite au fost următoarele: handicap grav, handicap intelectual ușor, deficiență vizuală, deficiență de auz, deficiențe locomotorii, boli care nu permit educația în comunitate, dislexie, disgrafie, discalculie, disfuncții intelectuale (atenție, memorie), tulburări pervazive de dezvoltare și boli genetice.

În ceea ce privește oportunitățile educaționale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă beneficiază, după caz, de asistența unui profesor de sprijin, iar serviciile de dezvoltare sunt organizate de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita. Cu toate acestea, având în vedere numărul ascendent de copii cu dizabilități și copii cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă din județ, acest lucru poate împiedica dezvoltarea copiilor cu dizabilități și, într-o anumită măsură, poate fi în detrimentul colegilor lor din învățământul normal. În funcție de evoluția copiilor, se poate propune transferul din învățământul special la cel de masă și vice versa.

În județ există trei școli speciale unde pot studia copii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale moderate:

- În plus față de educația secundară profesională, Școala Profesională Specială Sfânta Ana din Miercurea Ciuc oferă, de asemenea, educație preșcolară, primară și secundară celor care le necesită.
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Bilbor și Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Ocland oferă educație preșcolară, primară și secundară pentru copii, elevi și tineri cu cerințe speciale.

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Bilbor oferă cursuri de limba română, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Ocland oferă cursuri de limba maghiară, iar Școala Profesională Specială Sfânta Ana din Miercurea Ciuc oferă atât cursuri de limba română, cât și de limba maghiară.

Profesorii de sprijin și psihopedagogii îi ajută pe elevii cu tulburări de atenție, probleme de comportament, hiperactivitate, probleme de învățare - dislexie, disgrafie, discalculie -, respectiv dizabilități grave, moderate și ușoare.

În județ sunt implicate multiple fundații și asociații care se ocupă de dezvoltarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, de asemenea, în cadrul activităților non-formale, scopul fiind acela de a sprijini aceste asociații, motiv pentru care, începând cu anul 2021, Consiliul Județean Harghita a expandat sfera activităților sprijinite în cadrul programului de susținere a activităților destinate tinerilor, prin sprijinirea achiziționării de echipamente pentru dezvoltarea copiilor cu cerințe educaționale speciale și organizarea de activități pentru dezvoltarea copiilor cu cerințe educaționale speciale.

### **Romi care trăiesc în sărăcie sau excluziune socială**

La nivel național, nu există date clare cu privire la numărul de cetățeni romi din România și nu există un consens cu privire la numărul de romi din Europa și România, inclusiv diferențele între rezultatele recensământului din 2011 și estimările experților. Acest fenomen poate fi explicat prin faptul că autoritățile sociale din România nu colectează date în funcție de etnie, deoarece toate politicile sociale se bazează pe nediscriminare, iar măsurile de asistență socială vizează toate persoanele care trăiesc în sărăcie și excluziune socială sau sunt expuse riscului de sărăcie și excluziune socială, indiferent de etnie.

Astfel, potrivit datelor<sup>9</sup> FRA (2016), aproximativ 70% dintre etnicii romi care trăiesc în localități cu o densitate a populației rome mai mare de 10 locuitori erau expuși riscului de sărăcie conform recensământului din 2011 (AROP). Alte date relevante se referă la practicarea de munci remunerate (inclusiv activități independente) în ultimele patru săptămâni, ceea ce este echivalentă cu rata de ocupare a forței de muncă, fiind de 46% în 2016 (64% pentru bărbați și 27% pentru femei). Aproape două treimi (64%) dintre tinerii romi aparțin categoriei NEET (tineri care nu sunt încadrați profesional

---

9

și nu urmează niciun program educațional sau de formare), iar rata de părăsire timpurie a școlii este de 77%.<sup>10</sup>

Referitor la România, raportul EU-MIDIS pentru anul 2018 a arătat următoarele:

- România se număra printre țările în care 80% dintre romi trăiau sub pragul de sărăcie;
- unul din trei romi trăia într-o locuință fără apă curentă ;
- unul din 10 locuia într-o casă fără electricitate;
- unul din patru romi și unul din trei copii romi locuiau într-o gospodărie în care unul din patru copii romi s-a culcat flămând cel puțin o dată în ultima lună<sup>11</sup>.

În ceea ce privește județul Harghita, conform studiului "Analiza sociologică a situației economice și sociale a comunităților marginalizate aflate în risc de sărăcie extremă în județul Harghita", pe baza datelor recensământului din 2011, în județ au fost înregistrați 5326 de romi. În schimb, sondajul SocioRoMap a identificat de 3,8 ori mai mulți romi, respectiv 20359. Tot prin raportare la datele din cercetarea menționată mai sus, cel mai mare număr de romi identificați în județ se află în regiunea Odorhei, unde au fost înregistrați aproape 14 mii de romi, adică aici trăiesc aproximativ două treimi din numărul total de romi din județ. În schimb, în regiunea Ciuc au fost înregistrați aproximativ 4500 de romi, în regiunea Gheorgheni, 1300 de romi, iar în zona Toplița, 1100 de romi. Aproximativ jumătate dintre romii din județul Harghita trăiesc în zone segregate. În cadrul cercetării SocioRoMap, experții au identificat un total de 80 de așezări de romi în județ, 24 în regiunea Ciuc (19 în Ciucul de Jos), 44 în regiunea Odorhei și câte 6 în regiunea Gheorgheni, respectiv Toplița. "În ceea ce privește ocuparea forței de muncă, un sfert dintre segregate nu au avut pe nimeni care să lucreze sau să se afle în străinătate în anul anterior sondajului SocioRoMap, o treime au avut mai puțin de zece persoane plecate în străinătate, o altă treime au avut între 11 și 50 de persoane plecate în străinătate, iar o zecime au avut mai mult de o cincizeci de persoane plecate în străinătate în anul 2014. În doar una dintre cele mai mari opt zone segregate nu este nicio persoană angajată în străinătate."<sup>12</sup>

<sup>10</sup> Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254234>

<sup>11</sup> Strategia Guvernului privind incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027

<sup>12</sup> Analiza sociologică a situației economice și sociale a comunităților marginalizate aflate în risc de sărăcie extremă în județul Harghita



### Consumul de droguri

În funcție de grupa de vârstă, cele mai mari rate de prevalență, indiferent de perioada de timp analizată, se regăsesc în grupa de vârstă între 15-34 de ani, ceea ce confirmă rezultatele altor studii, conform cărora aceasta este grupa de vârstă cu cel mai mare risc al consumului de droguri: 16,9% pentru consumul experimental, 10% pentru consumul recent și 6,6% pentru consumul actual. În rândul populației adulte (cu vârsta între 35-44 de ani), prevalența este de peste trei ori mai mică: 4,7% pentru consumul experimental, 2,1% pentru consumul recent și 1,3% pentru consumul actual.

## 2.6. Cadrul juridic

„Strategia UE pentru tineret reprezintă cadrul pentru cooperarea în domeniul politicii UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027, pe baza Rezoluției Consiliului din 26 noiembrie 2018. Cooperarea de la nivelul UE în privința tinerilor va valorifica în cel mai înalt grad potențialul politicii de tineret. Aceasta stimulează participarea tinerilor la viața democratică. De asemenea, sprijină implicarea socială și angajamentul civic și urmărește să garanteze că toți tinerii dispun de resursele necesare pentru a participa la viața societății.” În ultimii ani, tinerii au reprezentat punctul focal politicii naționale și internaționale, iar susținerea lor a fost identificată ca fiind o prioritate cheie. Atât la nivelul UE, cât și la nivel național, există inițiative, dar și rezultate concrete care vizează tinerii din Europa pentru a-i ajuta în viață, și în dezvoltarea lor profesională.

### Temeiul juridic al activităților Uniunii Europene în domeniul politicii de tineret

Articolele 165 și 166 ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene stipulează că obiectivele Uniunii sunt promovarea mobilității studenților și a cadrelor didactice, promovarea cooperării între instituțiile de învățământ, dezvoltarea schimburilor de informații și de experiențe cu privire la problemele comune ale sistemelor educaționale ale statelor membre, precum și încurajarea participării tinerilor la viața democratică europeană.

Articolul 166 permite Uniunii Europene să inițieze politici de formare profesională pentru a sprijini și completa măsurile statelor membre. Acest articol încredințează Uniunii sarcina de a facilita accesul la formarea profesională, și de a încuraja mobilitatea cadrelor didactice, a internilor și, în special, a tinerilor.

Erasmus+ reprezintă una dintre cele mai importante acțiuni pentru tineret ale Uniunii Europene. Erasmus+ reprezintă programul pentru educație, formare profesională, tineret și sport a Uniunii Europene. În cadrul programului, sunt finanțate proiecte și activități specifice educației non-formale și informale, care vizează dobândirea și dezvoltarea de competențe care să contribuie la dezvoltarea personală și socio-educatională a persoanelor interesate.

Strategia UE pentru tineret reprezintă cadrul pentru cooperarea UE în domeniul politicii de tineret pentru perioada 2019-2027, iar adoptarea acestui document reprezintă o realizare extrem de

importantă.<sup>13</sup> Prin cele 11 obiective ale sale, această strategie încurajează participarea tinerilor la viața democratică, promovează angajamentul societal și cetățenia activă, având scopul de a se asigura că toți tinerii dispun de resursele necesare participării la viața socială.

Nu în ultimul rând, menționăm Anul Tineretului European 2022. Inițiativa își propune să scoată în evidență generația cea mai afectată de pandemia COVID-19, să susțină tinerii cei mai vulnerabili și să promoveze oportunitățile oferite de Uniunea Europeană. Anul European al Tineretului are patru obiective principale: evidențierea modului în care tranziția ecologică și digitală oferă oportunități pentru tineri; sprijinirea tinerilor să devină cetățeni activi; promovarea oportunităților pentru tineri; și integrarea perspectivei tineretului în politicile UE. Anul european include conferințe, evenimente, precum și campanii de informare și promovare.

În plus față de aceste dispoziții, copiii și tinerii beneficiază de politic UE și în alte domenii, cum ar fi educația, sănătatea, și drepturile și protecția copiilor și tinerilor.

### Cadrele legale referitoare la tineret din România

Există multiple legi în domeniul<sup>14</sup> tineretului, de asemenea, la nivel național<sup>15</sup>:

- Constituția României din 1991;
- Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000;
- Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România;
- Legea nr. 646/2002 privind sprijinul acordat de stat tinerilor din mediul rural;
- Legea nr. 146/2002 privind regimul juridic al fundațiilor județene pentru tineret și a municipiului București;
- Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă;
- Legea tinerilor nr. 350/2006;
- Hotărârea Guvernului nr. 669/2006 privind aprobarea Strategiei naționale de incluziune socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului;
- Legea nr. 351/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului National al Tineretului din România;

<sup>13</sup> Strategia UE pentru tineret - [https://youth.europa.eu/strategy\\_hu](https://youth.europa.eu/strategy_hu)

<sup>14</sup> Lista nu este exhaustivă, ci doar orientativă

<sup>15</sup> Versiuni actualizate până la 29 aprilie 2022.

- Legea 72/2007 privind stimularea încadrării în muncă a elevilor și studenților;
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii;
- Legea 287/2009 privind Codul civil;
- Legea educației naționale nr. 1/2011;
- Internship – Legea 176/2018 privind internshipul.

Articolul 49 al Constituției României prevede un sistem special de protecție și asistență pentru copii și tineri. Acesta prevede că statul oferă asistență financiară pentru copii și sprijin pentru îngrijirea copiilor bolnavi sau cu handicap. Alineatul (5) al aceluiași articol prevede că autoritățile publice au obligația de a contribui la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă.

Drepturile și obligațiile specifice privind tinerii sunt reglementate de diferite legi speciale.

În conformitate cu legislația UE, legislația României susține și încurajează formarea profesională, precum și integrarea socială și profesională a tinerilor. Există legi și dispoziții legale care vizează încurajarea încadrării în muncă a tinerilor, dispoziții legale și fiscale care oferă ajutor angajatorilor să angajeze tineri și care vizează asistarea tinerilor în stabilirea pe piața forței de muncă în România.

În cele ce urmează este prezentat un rezumat al normelor privind promovarea ocupării forței de muncă și a formării profesionale în rândul tinerilor.

Legea 176/2018 privind internshipul reglementează modul în care se desfășoară programele de internship pentru tinerii care au împlinit vârsta de 16 ani. Programul de internship reprezintă o activitate specifică desfășurată de un intern în cadrul unei organizații-gazdă pentru o perioadă limitată de timp, cu scopul de a aprofunda cunoștințele teoretice, de a dezvolta abilitățile practice și/sau de a dobândi noi abilități sau competențe.

De asemenea, legea stabilește în mod specific și alte obiective pentru punerea în aplicare a acestor programe de internship, care sunt legate de obiectivul general al formării profesionale a tinerilor.

Acestea sunt:

- a) dezvoltarea competențelor profesionale ale internilor în îndeplinirea sarcinilor și obligațiilor aferente domeniului programului de internship;

- b) desfășurarea de activități, cunoașterea cerințelor entității gazdă;
- c) cunoașterea de către interni a particularităților și nevoilor organizației-gazdă;
- d) dobândirea de experiență profesională, abilități și/sau competențe practice;
- e) facilitarea tranziției de la sistemul educațional pe piața forței de muncă.

Din perspectiva pregătirii profesionale a tinerilor interni, este extrem de important de remarcat faptul că, în temeiul articolului 5 alineatul (6) al legii, perioada în care internii își desfășoară activitățile în cadrul contractelor de internship este considerată ca fiind vechime în muncă, respectiv în anumite cazuri, experiență profesională.

Organizația-gazdă poate beneficia, de asemenea, de avantaje fiscale prin organizarea unui program de internship. În acest sens, articolul 22 alineatul (3) al legii prevede că „organizațiile care, în termen de 60 de zile de la finalizarea programului de internship, încheie un contract individual de muncă cu persoana care a desfășurat programul de internship primesc, la cerere, o primă de promovare a angajării în cuantum de 4586 de lei pentru fiecare persoană astfel angajată, după îndeplinirea obligației de menținere a raporturilor de muncă pentru o perioadă neîntreruptă de cel puțin 24 de luni.”

O altă lege, similară cu Legea privind internshipul menționată mai sus, este Legea 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă. Legea definește ucenicia ca fiind formarea profesională realizată la locul de muncă, având următoarele obiective:

- a) să ofere persoanelor interesate care au împlinit vârsta de 16 ani posibilitatea de a obține o calificare profesională care să le permită ocuparea unui loc de muncă și continuarea studiilor;
- b) să le permită angajatorilor să asigure o forță de muncă calificată și de calitate în conformitate cu propriile lor nevoi;
- c) să faciliteze integrarea socială a persoanelor vizate, și anume care au împlinit vârsta de 16 ani, în conformitate cu aspirațiile profesionale și cu nevoile de pe piața forței de muncă;
- d) să asigure un nivel adecvat de securitate persoanelor vizate cu vârsta de peste 16 ani, în scopul soluționării problemei pieței forței de muncă segmentate;
- e) să contribuie la creșterea economică, la crearea de locuri de muncă, la coeziunea socială și la realizarea personală;

f) să promoveze dialogul social și contribuția la dezvoltarea de parteneriate la nivel local.

Angajatorii pot beneficia de avantaje fiscale, de asemenea, în acest caz. Acest lucru este stipulat la articolul 16 alineatul (2) al legii, care prevede că „Angajatorul care încheie un contract de ucenicie, în condițiile prezentei legi, beneficiază, la cerere, pe întreaga perioadă de derulare a contractului de ucenicie, de o sumă în cuantum de 2250 lei/lună, acordată din bugetul asigurărilor de șomaj în limita fondurilor alocate cu această destinație.”

Nu în ultimul rând, Legea 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă este, de asemenea, extrem de importantă. Acesta prevede că măsurile de promovare a ocupării forței de muncă vizează stimularea participării la piața forței de muncă a persoanelor expuse riscului de excluziune socială și a tinerilor. Articolele 931-938 reglementează măsurile pentru atingerea acestui obiectiv.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă promovează participarea tinerilor expuși riscului de excluziune socială la piața forței de muncă prin activități personalizate de sprijin social, informare și promovare a intereselor tinerilor expuși riscului de excluziune socială.

Din dispozițiile legale prezentate mai sus, precum și din celelalte prevederi normative, reiese intenția legislativă de a oferi sprijin angajatorilor în angajarea lucrătorilor tineri. Acestea încurajează , de asemenea, tinerii să ocupe locuri de muncă în România, renunțând la locurile de muncă din străinătate. Beneficiile specifice oferite tinerilor la locul de muncă ar putea include: un program de lucru redus, de 4-6 ore pe zi; desemnarea unor mentori cu o carieră îndelungată în profesie, care îi pot ajuta pe tineri în activitățile lor zilnice, activitatea desfășurată fiind considerată ca și vechime în funcția și domeniul profesional respectiv.

### Legislația în vigoare aplicabilă organizațiilor de tineret

Legislația românească oferă posibilitatea de a crea organizații neguvernamentale care pot participa activ la procesul de luare a deciziilor autorităților administrației publice centrale și locale în ceea ce privește toate problemele care vizează tineretul.

În conformitate cu prevederile Legii tinerilor nr. 350/2006, organizațiile de tineret neguvernamentale sunt persoane juridice de drept privat, fără scop lucrativ, care funcționează în conformitate cu prevederile OUG nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile, și care îndeplinesc următoarele criterii:

- a) obiectivul stabilit în statut vizează în mod direct domeniul tineretului și majoritatea obiectivelor asumate în scopul atingerii acestuia se adresează tinerilor;
- b) cel puțin două treimi din totalul membrilor sunt tineri.

Articolul 4 din legea susmenționată prevede participarea activă a tinerilor la luarea deciziilor autorităților administrației publice centrale și locale în ceea ce privește problemele care vizează tineretul, și precizează că politica de tineret este guvernată, printre altele, de două principii:

- asigurarea participării tinerilor la luarea deciziilor care îi vizează, inclusiv la elaborarea, promovarea și punerea în aplicare a politicilor de tineret, în special prin intermediul structurilor de tineret neguvernamentale,
- încurajarea cooperării între autoritățile și instituțiile centrale și locale și structurile de tineret neguvernamentale prin înființarea de consilii consultative alcătuite din organizații neguvernamentale și de tineret pentru fiecare autoritate sau instituție publică centrală sau locală.

În plus, articolul 10 al Legii 350/2006 prevede, de asemenea, obligația administrațiilor locale ale comunelor și orașelor, a municipiilor de reședință a județelor și a consiliilor județene de a organiza consultări cu organizațiile de tineret neguvernamentale înființate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu privire la toate problemele care vizează tineretul.

Principalul partener de tineret neguvernamental în raportul cu organele și instituțiile administrației naționale competente în domeniul politicii de tineret îl reprezintă Consiliul Tineretului din România,

o entitate juridică de drept privat, de interes public, neguvernamentală și fără scop lucrativ. Acest Consiliu al Tineretului a fost creat prin Legea 350/2006, și are ca obiectiv principal promovarea participării tinerilor la viața socială, economică, politică, culturală și sportivă a țării, precum și susținerea și promovarea intereselor comune ale membrilor săi, atât la nivel național, cât și internațional.

Articolul 16 al Legii 350/2006 prevede că în cadrul elaborării propriei politici de tineret, Guvernul are obligația de a se consulta, prin intermediul instituțiilor sale specializate, cu Consiliul Tineretului din România, ceea ce confirmă importanța activității Consiliului Tineretului din România.

#### **Principalele obiective ale Consiliului Tineretului din România sunt:**

- a) reprezentarea intereselor membrilor săi în relațiile cu organismele publice pentru tineret, precum și cu alte organizații naționale sau internaționale;
- b) colaborarea cu guvernul pentru a realiza obiective de interes național care vizează tineretul;
- c) sprijinirea programelor și proiectelor organizațiilor de tineret neguvernamentale și punerea în aplicare a propriilor programe și proiecte în interesul tineretului;
- d) sprijinirea dezvoltării și consolidării cooperării în România;
- e) contribuirea la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor naționale de tineret;
- f) contribuirea la identificarea și rezolvarea problemelor specifice de interes național ale tinerei generații;
- g) promovarea unor politici care să recunoască importanța rolului și a locului tinerei generații în societate.

În prezent, implementarea la nivel județean a strategiei și politicilor Guvernului în domeniul sportului și tineretului este realizată de către Direcțiile Județene pentru Sport și Tineret, și are la bază Hotărârea Guvernului nr./ 776/2010 care are, printre altele, următoarele sarcini și atribuții:

- a) asigură implementarea la nivel județean, precum și la nivelul administrației publice a Bucureștiului, a strategiilor și programelor Autorității Naționale pentru Sport și Tineret;
- b) monitorizează punerea în aplicare și respectarea legislației în domeniul sportului și al tineretului;



- c) colaborează cu celelalte instituții descentralizate, organele de specialitate ale administrației publice centrale, administrațiile publice locale, alte instituții publice, de drept public sau privat, persoane juridice române sau străine;
- d) organizează și desfășoară activități de tineret, culturale, artistice, de divertisment, educaționale, de turism național și internațional, activități sportive și recreaționale, în tabere și centre de agrement;
- e) oferă sprijin de specialitate pentru implementarea programelor și proiectelor de tineret ale instituțiilor publice locale;
- f) finanțează anumite programe speciale pentru sportivii, departamentele de specialitate sau echipele unității administrativ-teritoriale;

Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că, la momentul redactării prezentului document, se desfășoară o reorganizare majoră a ministerului responsabil de politica de tineret, în conformitate cu OUG nr .121/2021. În temeiul prevederilor acestui act normativ, Direcția Județeană pentru Tineret și Sport, respectiv Direcția pentru Tineret și Sport a Municipiului București vor fi reorganizate parțial, cu cesionarea părții patrimoniului corespunzătoare activităților și personalului din domeniul tineretului, care vor fi transferate către direcțiile județene pentru tineret, respectiv Direcției pentru Tineret a Municipiului București nou-înființate. Direcțiile județene pentru tineret și Direcția pentru Tineret a Municipiului București vor prelua activitățile și posturile ocupate în domeniul tineretului, împreună cu personalul aferent. Așadar, direcțiile județene pentru tineret se vor separa de Direcțiile Județene pentru Tineret și Sport, și vor funcționa în mod independent.

Direcțiile Județene pentru Tineret, respectiv Direcția pentru Tineret a Municipiului București reprezintă servicii publice descentralizate cu personalitate juridică, care funcționează din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, fiind conduse de un director executiv numit în condițiile legii.

Organizarea și funcționarea Direcțiilor Județene pentru Tineret, numărul de posturi și atribuțiile acestora sunt reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 197/2022, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr. 146 din 14 februarie 2022. Sarcinile și atribuțiile noilor Direcții pentru Tineret sunt enumerate la articolul 2 al Hotărârii Guvernului nr. 197/2022 și sunt foarte asemănătoare cu cele ale direcțiilor județene pentru tineret și sport.

În concluzie, domeniul tineretului este reglementat de diferite legi, în general de natură susținătoare, și vizează să le ofere tinerilor posibilitatea de a studia, de a ocupa locuri de muncă și de a trăi o viață decentă pe teritoriul României.

## 2.7. Participarea politică, socială și comunitară

În ceea ce privește participarea politică, comunitară și socială, este important să menționăm în primul rând organizațiile de tineret și organizațiile fără scop lucrativ active în județ, ale căror activități contribuie în mare măsură la formarea și dezvoltarea participării comunitare și sociale a tinerilor. În județul Harghita există multe organizații de tineret și asociații care desfășoară activități relevante pentru tineret. Deși enumerarea, prezentarea și analiza activităților acestora nu reprezintă scopul prezentului document, totuși este important să menționăm organizațiile-umbrelă de tineret active în cele trei regiuni ale județului (Ciuc, Gheorgheni și Odorhei).

Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc funcționează ca organizație-umbrelă a organizațiilor de tineret din august 1999. Aceasta oferă organizațiilor și fundațiilor de tineret din zonă o serie de servicii importante de birotică, administrative, financiare, de informare, de formare, precum și alte servicii esențiale pe care niciuna dintre organizații nu le-ar putea gestiona în mod independent. Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni este organizația-umbrelă care reprezintă organizațiile de tineret din Depresiunea Giurgeului. Consiliul Tineretului Zona Odorhei este organizația pentru apărarea intereselor, reprezentarea publică și reconcilierea intereselor organizațiilor de tineret și studențești maghiari din zona Odorhei. Între organizațiile-umbrelă menționate și Consiliul Județean Harghita există o cooperare strânsă de mulți ani, ceea ce a dus la realizarea unei serii de inițiative și programe de tineret de-a lungul anilor. În același timp, organizațiile-umbrelă oferă sprijin și asistență multor organizații de tineret mai mici din mediul rural și urban. În plus, față de toate acestea, în județ activează o serie de asociații fără scop lucrativ care, prin activitățile lor, oferă sprijin și organizează programe pentru diferite grupuri de tineri (cum ar fi tinerii cu diferite boli genetice, tinerii bolnavi de cancer, tinerii cu handicap, etc.). Prin munca lor, aceste organizații aduc o contribuție majoră la dezvoltarea și consolidarea participării politice, comunitare și sociale a tinerilor. Pentru a furniza Consiliului Județean Harghita date actualizate care

să stea la baza pregătirii prezentei strategii, grupul de analiză a Consiliului Județean a realizat un sondaj online prin chestionar care a vizat populația cu vârste cuprinse între 14-17 de ani din județul Harghita. Sondajul a avut loc între 7 februarie 2022 și 27 iunie 2022, perioadă în care chestionarul a fost completat de 1063 de tineri. Chestionarul a inclus, de asemenea, întrebări privind cultura civică și voluntariatul. Conform rezultatelor obținute, doar 6,7% dintre tineri nu se consideră cetățeni conștienți, în timp ce aproape două treimi dintre ei se consideră cetățeni conștienți. Prin sondaj s-a analizat, de asemenea, cât de regulat se duc tinerii la vot. 41,8% dintre respondenți nu se duc la vot, 9,6% votează doar ocazional, atunci când simt că miza este cu adevărat mare, în timp ce 39,8% au răspuns că își îndeplinesc în mod regulat datoria de a vota. În plus față de acestea, 8,8% dintre respondenți au indicat că nu au împlinit vârsta de vot, dar intenționează să voteze în mod regulat odată ce vor împlini 18 ani. În ceea ce privește participarea tinerilor la partidele politice, marea majoritate a respondenților (94,3%) nu sunt membri ai niciunui partid politic. 5,7% din respondenți au indicat că sunt membri ai unui anumit partid politic, cu o pondere și mai scăzută, și anume 1,3% sunt cei care își asumă un rol, și sunt activi în cadrul partidului.

### 3. Rezultatele sondajelor și cercetărilor preliminare

Pentru a obține o imagine mai detaliată a situației tinerilor, este esențială analiza rezultatelor sondajelor preliminare, deoarece acestea pot oferi o fundație bună pentru stabilirea obiectivelor strategice pe viitor. În acest sens, în cele ce urmează vor fi prezentate pe scurt rezultatele sondajelor preliminare la nivel european, național și județean.

#### 3.1. Sondaje la nivel european

##### 3.1.1. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul elevilor de liceu

###### Activitatea fizică a copiilor din Europa

Tinerii își petrec o mare parte din perioadele de veghe în condiții de sedentarism, și mulți dintre ei nu fac exerciții fizice în conformitate cu recomandările actuale în materie de sănătate publică. Niciun studiu anterior nu a încercat să combine și să armonizeze toate datele disponibile, obținute prin măsurări cu accelerometru, privind activitatea fizică în rândul copiilor și adolescenților din Europa. În acest context, obiectivul studiului realizat de Steene-Johannessen et al. a fost de a evalua diferențele în ceea ce privește activitatea fizică și timpul petrecut în condiții de sedentarism în funcție de locație și persoană în rândul copiilor și tinerilor din Europa. În analiză au fost incluse 30 de studii din 18 țări. În urma analizei datelor, autorii au concluzionat că, în general, participanții au petrecut 49,2% din timpul măsurat în condiții de sedentarism, 44,4% practicând activități fizice ușoare și 6,4% practicând activități fizice de intensitate moderată spre mare. Băieții au fost mai activi și au petrecut mai puțin timp în condiții de sedentarism față de fete. Numărarea pe minut a fost cea mai ridicată la vârsta de 4-5 ani, și apoi a scăzut treptat la toate grupele de vârstă până la vârsta de 14-15 ani. Cea mai mare diferență a fost observată între vârstele cuprinse între 6-7 și 8-9 ani. Diferența medie pe grupe de vârstă a fost de 2-8 minute/zi. Timpul petrecut în sedentarism (minute/zi) a crescut treptat de la 4-5 ani până la 16-17 ani. Probabilitatea de a fi considerați ca fiind activi din punct de vedere fizic a fost semnificativ mai redusă în cazul femeilor și participanților supraponderali.

În general, maxim 29% dintre copii și 29% dintre adolescenți au fost considerați activi din punct de vedere fizic. Au fost observate diferențe semnificative în funcție de țară și regiune în ceea ce privește activitatea fizică și timpul în condiții de sedentarism, cu niveluri mai scăzute de activitate fizică observate în țările din Europa de Sud. Băieții din toate grupele de vârstă au fost mai activi și mai puțin

sedentari. Un declin sau o stabilizare a activității fizice în funcție de vârstă și o creștere a timpului petrecut în condiții de sedentarism pare să devină evidentă în jurul vârstei de 6-7 ani.

Rezultatele sugerează că există diferențe semnificative între sexe, țări și regiuni în ceea ce privește activitatea fizică. Aceste constatări ar trebui să încurajeze factorii de decizie politică, guvernele, precum și părțile interesate la nivel local și național să ia măsuri pentru a crește nivelul de activitate fizică în rândul tinerilor din întreaga Europa (Steene-Johannessen et al., 2020).

### **Educația poate contribui la economisirea banilor și resurselor, precum și la punerea unui accent mai mare pe schimbările climatice**

Inițiativa din Austria pentru educație în domeniul energiei ETSIT (Inițiativa pentru educație în domeniul energiei „Inițiativa pentru Educație în domeniul Energiei la Tirol”) a luat naștere ca răspuns la Directiva privind eficiența energetică a Uniunii Europene și la legea privind eficiența energetică a Austriei. În perioada dintre decembrie 2012 - octombrie 2018, peste 6000 de elevi din învățământul primar și secundar au participat la aproximativ 300 de ateliere organizate la 175 de școli de către inițiativa pentru educație în domeniul conștientizării energetice. au fost analizate date obținute de la 640 de elevi care au răspuns la un sondaj online la scurt timp după participarea la atelierele de educație în domeniul energiei, respectiv de la 353 de elevi care au răspuns la sondajul online la aproximativ un an după participare (993 de elevi în total).

Rezultatele arată că această inițiativă educațională sporește gradul de conștientizare în domeniul energiei a elevilor la nivel cognitiv, afectiv și comportamental, iar aproximativ trei sferturi dintre participanți au declarat că, în urma participării la atelier, își vor schimba înspre pozitiv comportamentul lor privind consumul de energie în viitor. Acest lucru s-a dovedit a fi adevărat atât la scurt timp după participarea la atelier, cât și cu ocazia monitorizării ulterioare după un an. În cadrul primului sondaj, analizând caracteristicile cognitive ale cunoștințelor în domeniul energiei după atelier, 74% (39% complet, 35% în mare parte) dintre elevi sunt de acord că și-au sporit cunoștințele privind energia, și 81% (51% complet, 30% în mare parte) sunt de acord că au învățat cum să economisească energie. Sondajul ulterior, la aproximativ un an de la participarea la atelier, confirmă aceste rezultate: 79% (41% complet, 38% în mare parte) au confirmat în continuare o

creștere a cunoștințelor ca urmare a participării la atelier, iar 87% (57% complet, 30% în mare parte) au confirmat că au învățat cum să economisească energie.

În cadrul primului sondaj, 73% (37% complet, 36% în mare parte) sunt de acord că interesul lor pentru energie și economisirea energiei s-a sporit, în timp ce 80% (48% complet, 32% în mare parte) sunt de acord că sunt conștienți de importanța energiei pentru viitorul lor personal. Cifrele au fost similare în cazul sondajului ulterior realizat un an mai târziu: 71% (39% în totalitate, 32% în mare parte) și 85% (54% în totalitate, 31% în mare parte) au fost de acord.

În baza rezultatelor prezentate mai sus, se presupune că aproximativ 75% din cei 6000 de elevi implicați, adică 4500 de elevi, pot fi considerați tineri consumatori care vor folosi înțelept energia în viitor și vor încerca să economisească energie în viața de zi cu zi (Keller et al., 2022).

### **Beneficiile formării profesionale**

Un studiu realizat în comun de Sabine Hoidn și Vít Šťastný compară programele de formare profesională inițială la nivel național și rezultatele acestora în Austria, Republica Cehă și Germania. În mod specific, studiul își propune să analizeze și să compare succesul pe piața forței de muncă al persoanelor cu studii ISCED 3 cu diferite specializări la începutul și la etapele ulterioare ale carierei lor. Acest studiu compară țările concentrându-se asupra succesului pe piața forței de muncă muncii al persoanelor cu vârste cuprinse între 15-24 de ani și 25-64 de ani. Programele de educație și formare profesională inițială au ca scop pregătirea elevilor, în general cu vârste cuprinse între 14 și 16 ani, pentru anumite tipuri de profesii, în principal în scopul încadrării imediate pe piața forței de muncă.

Țările se descurcă foarte bine din punct de vedere economic - de exemplu, ratele medii ale șomajului în toate cele trei țări au scăzut semnificativ între anii 2014 și 2019. În decembrie 2019, Republica Cehă avea cea mai mică rată a șomajului în rândul tinerilor sub 25 de ani (2%) și cea mai mică rată a șomajului în rândul tinerilor (4,3%) din UE-28, urmată de Germania (3,2%, respectiv 5,8%) și Austria (4,2%, respectiv 8,3%), media UE fiind de 6,2%, respectiv 14,1% (Eurostat, date online).

Rezultatele arată că absolvenții sistemelor cu formare profesională inițială duală de nivel ISCED 3 (Germania și Austria) au într-adevăr mai mult succes pe piața forței de muncă decât omologii lor din alte sisteme de nivel ISCED 3. Cu toate acestea, avantajul lor se diminuează în etapele ulterioare ale

carierii. În plus, succesul tinerilor absolvenți ai formării duale în Austria este influențat, de asemenea, de caracteristicile individuale. În sistemul IVET, bazat exclusiv pe educație formală (Republica Cehă), această cale nu garantează un succes semnificativ mai mare pe piața forței de muncă pentru tinerii absolvenți în comparație cu celelalte căi ISCED 3 și calificări inferioare. Rata de ocupare a forței de muncă pentru persoanele cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani care au absolvit învățământul secundar superior sau secundar profesional este, în general, mai ridicată față de cele cu studii primare, însă se prezintă diferențe mari în Austria și Germania. Deși acest avantaj de ocupare a forței de muncă scade odată cu vârsta, el se menține.

Datele noastre sugerează că succesul pe piața forței de muncă al absolvenților ISCED 3 este relativ mai mare pentru generațiile mai tinere (între 16-24 de ani) decât pentru cele cu vârste mai mari (între 25-64 de ani), respectiv beneficiile formării profesionale pentru generațiile cu vârste mai mari ( $\geq 25+$ ) scad rapid în toate cele trei țări, indiferent de tipul specific de educație (de exemplu, educație formală sau duală) (Hoidn & Šťastný, 2021).

### 3.1.2. Rezultatele sondajelor realizate în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani

#### Participarea politică a tinerilor în țările Uniunii Europene

În acest studiu, se prezintă o analiză empirică a ceea ce determină participare politică a tinerilor, cu utilizarea datelor din 28 de țări ale studiului Eurobarometer 375. În timp ce factorii socio-demografici sunt esențiali din punctul de vedere al participării politice a tinerilor, contextul, de asemenea, joacă un rol în formarea nivelului de participare politică a tinerilor.

Scopul sondajului este de a analiza angajamentul societal al tinerilor cetățeni ai UE, participarea acestora în organizațiile și partidele politice, precum și participarea lor la alegerile locale, regionale și naționale. Setul de date Eurobarometer 375 include doar respondenți tineri, și anume participanți cu vârste cuprinse între 15 și 30 de ani. Este important de recunoscut faptul că o parte dintre acești respondenți nu sunt eligibili a participa în mod oficial, așadar observațiile de la persoanele cu vârste cuprinse între 15 și 17 ani au fost excluse din setul de date, rezultând un eșantion de 11213 respondenți.

Rezultatele arată că diferitele forme de participare politică în rândul tinerilor variază semnificativ între diferitele democrații. În plus, în timp ce factorii sociali și educaționali (la nivel individual) contează, maturitatea democratică determină modelele de participare politică a tinerilor din UE. În general, analizele arată că respondenții cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani sunt mai predispuși să fie membri ai unor organizații. Anumite constatări cheie sugerează că, după controlarea caracteristicilor socio-demografice, respondenții cu vârste cuprinse între 25 și 30 de ani sunt mai predispuși a participa la politica formală decât respondenții cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, ceea ce indică faptul că, cu cât o persoană este mai în vârstă, cu atât este mai probabil să voteze și să participe la orice politică formală.

Vârsta democrației are un impact decisiv asupra participării politice a tinerilor din diferite țări ale Uniunii Europene, deoarece nivelul de participare politică este semnificativ mai scăzut în democrațiile nou înființate decât în democrațiile dezvoltate (Kitanova, 2020).

### **Aspecte problematice ale digitalizării educației în Europa de Est**

Tehnologia digitală este omniprezentă în fiecare aspect al vieții. În timpul pandemiei, țările din întreaga lume au început să utilizeze metode de învățământ la distanță prin platforme, cursuri, laboratoare digitale. Digitalizarea a ajutat educația să evite un colaps sistemic. Scopul articolului este de a analiza procesele digitalizării: studierea fundamentelor teoretice ale digitalizării educației, analiza tendințelor de digitalizare a educației în Europa de Est, elaborarea de recomandări pentru îmbunătățirea digitalizării educației. Articolul analizează procesele digitalizării educației în Europa de Est. Studiul a analizat clasamentul indicelui de pregătire a rețelelor și al indicelui global de pregătire digitală în ceea ce privește gradul de pregătire tehnologică pentru învățământul la distanță a instituțiilor de învățământ superior și a studenților. Articolul prezintă un studiu de caz al unei universități din Ucraina pentru implementarea unui mediu de e-learning. Autorii au grupat țările din Europa de Est în funcție de potențialul lor de digitalizare a educației (Simakhova et al., 2022).



Analiza SWOT a digitalizării educației în țările din Europa de Est:

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> <li>- profesori cu înaltă calificare,</li> <li>- ajutoare de stat,</li> <li>- cadrul de reglementare aplicabil.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- competențe digitale scăzute în rândul părților implicate în procesul educațional (85% dintre profesori au declarat că au foarte puțină experiență în utilizarea instrumentelor de predare necesare educației la distanță),</li> <li>- lipsa de cunoștințe metodologice,</li> <li>- lipsa de sprijin pentru învățământul la distanță.</li> </ul>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dezvoltarea economiei digitale,</li> <li>- dezvoltarea învățământului la distanță,</li> <li>- viitorul tehnologiei,</li> <li>- crearea unei Universități Europene în regiunea de est prin intermediul inteligenței artificiale.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- inegalitățile în ceea ce privește mijloacele financiare ale familiilor pentru diferite niveluri de aprovizionare, accesul la internet de înaltă calitate,</li> <li>- lipsa de echipament tehnic, deficiențe ale instituțiilor de învățământ.</li> </ul>

Implementarea transformării digitale a educației și depășirea problemelor digitale existente vor permite transformarea digitală a formării cadrelor didactice, punerea în aplicare a educației bazate pe noi modele de e-learning, și transformarea sistemului universitar închis într-un sistem deschis, distribuit și flexibilitate maximă, în funcție de adaptabilitate. Perspectiva digitalizării în continuare a sistemului educațional din țările menționate o reprezintă crearea unei universități dotată cu inteligență artificială în Europa de Est, bazată pe un parteneriat între stat și mediul de afaceri (Simakhova et al., 2021).

### 3.1.3. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul tinerilor adulți

#### Migrația tinerilor

Emigranții se împart în trei categorii diferite: persoane cu un nivel scăzut de calificare, persoane cu studii superioare și studenți. Experiența de migrație în sine reprezintă o experiență de învățare intensivă. Cei cu un nivel de calificare mai ridicat se află, de obicei, într-o poziție privilegiată în ceea ce privește sistemele de vize sau de puncte.

Nu poate fi ignorată inegalitatea geografică a câștigurilor și pierderilor de capital uman. Migrația poate atât exacerba, cât și atenua aceste inegalități, acestea fiind extrem de contingente. În timp ce Regatul Unit și Germania servesc ca și magneți care atrag emigranții cu grad mai ridicat de calificare, Italia și Spania sunt mai atractive pentru emigranții cu nivel mai scăzut de calificare datorită cererii mari de forță de muncă necalificată. Nivelul de migrație în rândul tinerilor a fost ridicat în ultimii ani. Potrivit sondajului Eurobarometer (2013), vârsta tânără reprezintă un indicator-cheie al mobilității potențiale viitoare. Mai mult de jumătate dintre respondenții cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani (56%) ar lua în considerare posibilitatea de a lucra într-un alt stat membru, în comparație cu 36% dintre cei cu vârste cuprinse între 25 și 39 de ani, 23% dintre cei cu vârste cuprinse între 40 și 54 de ani și 5% dintre cei cu vârste de peste 55 de ani. Dorința de a emigra rămâne ridicată în rândul tinerilor din Europa. Mai exact, în cele nouă țări analizate în cadrul proiectului YMOBILITY, 30% dintre respondenții la sondaj au considerat că migrația este foarte probabilă, iar mulți dintre ei au făcut deja planuri concrete de a se muta internațional. Tinerii din România (41%), Italia (39%) și Spania (35%) au manifestat cea mai mare intenție de a emigra în următorii cinci ani.

Materialul empiric colectat în cadrul proiectului Orizont 2020 YMOBILITY se bazează pe diversitatea din punct de vedere teoretic și metodologic a unui set de date empirice, în cadrul căreia s-au colectat date calitative și cantitative de la tineri, majoritatea cărora provin din țările de destinație (Germania, Suedia, Marea Britanie), țările de origine (Letonia, Slovacia, România), respectiv ambele categorii (Irlanda, Italia, Spania). Aproximativ 30000 de chestionare colectate de la tineri din Europa cu vârste cuprinse între 16 și 35 de ani în cadrul unui sondaj panel online au înregistrat intențiile lor de a migra, de a nu migra și experiențele lor de învățare. Cea de-a doua fază a colectării de date a constat în 840 de interviuri aprofundate cu emigranții și persoanele care s-au întors în țară, interviurile

concentrându-se asupra întrebărilor legate de identitate, motivațiile pentru întoarcere, satisfacția generală cu privire la viață și experiențele de învățare și de muncă (Lulle et al., 2021).

### Șomajul în rândul tinerilor și mobilitatea internațională

Șomajul în rândul tinerilor reprezintă o provocare în multe țări europene - mai ales în urma crizelor financiare. Cercetarea denumită „*Challenging Youth Unemployment Through International Mobility*” se concentrează asupra tinerilor europeni mobili din șase țări (Germania, Ungaria, Luxemburg, Norvegia, România și Spania). Întrebarea pusă de cercetare este dacă mobilitatea internațională are un impact asupra capacității de inserție profesională și dacă da, în ce măsură, și dacă prin urmare, reduce rata șomajului în rândul tinerilor.

În articolul menționat, mobilitatea se referă doar la mobilitatea internațională, nu și la cea în interiorul țării - nu doar la mobilitatea în cadrul învățământului superior, ci la toate tipurile de mobilitate care depășesc perioada de două săptămâni și care nu sunt de natură turistică.

Datele utilizate în acest articol provin din două seturi de date din cadrul proiectului MOVE: un sondaj pe bază de panel și o eșantionare prin identificare (snowball), realizate pe parcursul a 8 săptămâni între noiembrie 2016 și ianuarie 2017. Cei 5272 respondenți erau tineri cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani din Germania, Spania, Luxemburg și Norvegia, Ungaria și România. Ambele chestionare au fost completate online și au acoperit o gamă largă de caracteristicile cheie, motivațiile și obstacolele în calea mobilității.

Respondenții au fost structurați în trei grupuri diferite: Adaptabilitatea personală, Identitatea profesională, Capital social și uman.

În 2016, la 9 ani de la începutul crizei, rata șomajului în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani varia între 7,7% în Germania și 47,3% în Grecia. În unsprezece țări din UE, rata a fost de peste 20% (România, Belgia, Finlanda, Franța, Slovacia, Portugalia, Cipru, Italia, Croația, Spania și Grecia), ceea ce reflectă impactul imens al crizei financiare asupra șomajului în rândul tinerilor. În ciuda faptului că diferențele dintre ratele șomajului în rândul tinerilor au fost destul de mari, ratele de mobilitate au rămas scăzute.

Rezultatele sunt în concordanță cu cele obținute de Wiers-Jenssen (2013): 42,5% dintre ei nu au fost niciodată în șomaj mai mult de patru săptămâni, iar 48,4% sunt foarte probabil să obțină o calificare de nivel superior în viitor. Cei mai mulți dintre membrii clusterului de inserție profesională și-au finanțat mobilitatea prin intermediul programelor europene, ceea ce arată că strategiile pentru reducerea șomajului structural și promovarea calității locurilor de muncă și de dezvoltare a forței de muncă calificate ar trebui promovate pe scară largă în rândul țărilor UE. Caracteristicile clusterului de inserție profesională confirmă faptul că tinerii dețin un grad ridicat de adaptabilitate, sunt orientați spre carieră și dețin capital social și uman dezvoltat, precum și un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă. Experiențele dobândite prin mobilitate verticală ar trebui să fie, așadar, încurajate și considerate și tratate ca un beneficiu pentru economiile țărilor lor ("brain gain"), deoarece un număr mare de lucrători străini, majoritatea respondenților, se întorc înapoi în țările lor de origine (Nienaber et al., 2020).

### **Întemeierea unei familii și viziunea tinerilor adulți în Europa**

Modelele familiale au trecut printr-o schimbare majoră în Europa în ultimii aproape 60 de ani. Începutul anilor 1960 poate fi considerat "epoca de aur a tineretului", cu rate relativ ridicate de căsătorie și de procreare în tinerețe, și în același timp cu rate scăzute de divorț și de familii netradiționale. Cu toate acestea, de la începutul secolului 21, o mare varietate de forme de familie și tipuri de relații au apărut alături de familiile tradiționale, deoarece femeile și bărbații au devenit mai reticenți față de angajamentele pe termen lung și de procreare, și datorită faptului că relațiile - atât cele conjugale, cât și cele extraconjugale - au devenit mai fragile, chiar și în cazul familiilor cu copii. Amploarea și ritmul apariției noilor modele familiale variază considerabil peste tot în Europa, iar contextul social (structuri instituționale și cadre politice specifice, valorile culturale, normele și atitudinile față de rolurile de gen) reprezintă unul dintre cei mai importanți factori determinanți în dezvoltarea dinamicii familiale. De exemplu, în statele social-democrate din Scandinavia (Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia și Suedia), modelul de familie cu venit dublu și egalitatea de gen sunt de importanță majoră. În țările liberale anglo-saxone (Marea Britanie și Irlanda), alocațiile acordate în funcție de mijloacele de trai domină chiar și în politica familială. Țările conservatoare din Europa de Vest (Belgia, Franța, Luxemburg, Țările de Jos) sprijină prioritatea bărbaților pe piața forței de muncă, dar, în același timp, oferă din ce în ce mai mult femeilor oportunitatea de a combina munca remunerată cu responsabilitățile familiale, în timp ce țările vorbitoare de limbă germană (Austria,

Germania și Elveția), de asemenea conservative, sprijină ceva mai puțin participarea femeilor la piața forței de muncă. Regiunea mediteraneeană din sudul Europei (Grecia, Cipru, Italia, Malta, Portugalia și Spania) se caracterizează prin dispoziții politice extrem de limitate pentru familii și o diferențiere accentuată a rolurilor de gen. În țările post-socialiste din Europa Centrală și de Est (Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Lituania, Ungaria, Polonia, România, Slovacia, Slovenia), se pot observa diferențe mari în ceea ce privește sprijinul acordat de stat familiilor și femeilor, de exemplu în ceea ce privește facilitarea combinării vieții profesionale remunerate cu viața familială (S. Oláh, 1-2., 2015).

Conviețuirea extraconjugală este un fenomen eterogen căruia îi sunt asociate diferite semnificații în diferite contexte și care afectează nivelul de angajament dintre parteneri. Conviețuirea poate reprezenta o etapă în procesul de căsătorie, un pas care trebuie făcut înainte ca părțile să se căsătorească, dacă este cazul, însă se poate considera chiar ca o alternativă la căsătorie. Acest din urmă punct de vedere este probabil mai răspândit în regiunile cu o prevalență ridicată a parteneriatului conjugal, unde acest tip de conviețuire are o istorie mai îndelungată. Comparând căsătoriile și parteneriatele conjugale în funcție de existența copiilor, se poate observa că aproape toate parteneriatele conjugale au rate mai scăzute de procreare, în special în ceea ce privește doi sau mai mulți copii. Acest lucru este în conformitate cu constatările potrivit cărora în majoritatea țărilor, probabilitatea utilizării celor mai eficiente contraceptive este mult mai mare în cazul coabitantilor (Sz. Oláh, 2-5, 2015.).

Noile modele de relații afectează, de asemenea, durabilitatea familiilor. Iar declinul stabilității și creșterea bruscă a ratei divorțurilor au un impact major asupra tendințelor de procreare. Faptul că durata medie a relațiilor este mai scurtă, conduce la reducerea ratei de procreare, iar oamenii se tem că vor fi nevoiți să-și crească singuri copiii, respectiv că nu se vor putea ocupa de ei din cauza divorțului sau separării. În același timp, cuplurile se formează din ce în ce mai mult la vârsta reproductivă, iar cuplurile decid frecvent să aibă copii împreună, chiar dacă au deja copii din relații anterioare (Sz. Oláh, 2-5, 2015.; KSH, 2017).

Schimbarea modelelor de relații și tendințelor de procreare are, de asemenea, un impact major asupra structurii gospodăriilor (Sz. Oláh, 5, 2015). O familie nucleară, cunoscută și sub denumirea de familie tradițională, este formată din doi părinți căsătoriți în sensul dreptului public și unul sau mai

mulți copii biologici sau chiar adoptați. Copiii sunt crescuți împreună de cei doi părinți în casa matrimonială. În familiile monoparentale, un singur părinte crește unul sau mai mulți copii. În aceste cazuri, părintele nu este niciodată căsătorit, respectiv este văduv sau divorțat. De secole, unul dintre cele mai comune tipuri de familie în multe locuri este familia extinsă, în care doi sau chiar mai mulți adulți cresc copiii. De obicei, aceste familii locuiesc împreună pentru sprijin social sau datorită unor scopuri comune: bunicii ajută la îngrijirea copiilor, iar părinții asigură îngrijirea persoanelor în vârstă. O familie fără copii reprezintă categoria în care membrii familiei nu pot avea copii, sau nu doresc să aibă copii. O familie vitregă sau o familie reconstituită există când două familii separate se unesc, de exemplu atunci când doi părinți divorțați se căsătoresc sau când un părinte divorțat se căsătorește cu o persoană care nu are copii. Cea mai puțin frecventă este familia cu bunici, în care bunicii își asumă integral rolul de părinte, deoarece părinții nu sunt în măsură sau nu doresc să aibă grijă de copil (Oelze, 2022).

Parteneriatul conjugal este o relație bazată pe o coabitare efectivă între părți, stabilită prin faptul conviețuirii, fără a fi nevoie de o perioadă fixă de coabitare sau de implicarea autorităților publice. În prezent, se face o distincție între parteneriatele conjugale și parteneriatele înregistrate, care sunt guvernate de o lege specifică, deoarece în unele țări este posibilă înregistrarea relațiilor de acest tip. Parteneriatele înregistrate au un statut similar cu cel al căsătoriei și sunt, de asemenea, înregistrate în registrul de stare civilă (Rannard, 2017).

Una dintre cele mai actuale și mai controversate probleme din prezent o reprezintă căsătoria între persoane de același sex, adică între două persoane de sex identic, și anume două femei sau doi bărbați. Există opinii extrem de variate pe această temă în întreaga Europa: Majoritatea țărilor din Europa de Vest, de Nord și de Sud-Vest acceptă căsătoria între persoane de același sex, majoritatea țărilor din Europa de Sud acceptă parteneriatele înregistrate, iar majoritatea țărilor din Europa de Est și din Nord-Est nu recunosc încă nicio formă de conviețuire între persoane de același sex (Lipka-Masci, 2019; Rannard, 2017).

În mai 2022, Eurostat a publicat datele privind căsătoriile din 2020 pentru statele membre ale UE. Eurostat nu colectează date separat de la statele membre ale UE, ci doar preia datele naționale și le consolidează. Cu toate acestea, în lumea actuală, aflată în schimbare rapidă, se pune întrebarea cât de actual și modern este acest tip de comunicare de date la nivelul UE. Ar fi foarte important pentru

factorii de decizie politici și economici să poată lucra cu cele mai actualizate date posibile, însă în ciuda lipsei de date actualizate, sondajele Eurostat sunt încă necesare pentru a putea lucra cel puțin cu date comparabile și pentru a înțelege și evalua mai bine efectele diferitelor măsuri de politici familiale. Dintre țările analizate, Ungaria a fost singura țară în care numărul căsătoriilor a crescut față de 2019. În clasamentul pentru 2020, Ungaria (6,9) se află pe primul loc, urmată de Letonia (5,6) și Lituania (5,5), în timp ce Italia (1,6) și Portugalia (1,8) au cele mai scăzute rate de căsătorie. Prin comparație, media UE a fost de 3,2. Unul dintre motivele preferinței pentru căsătorie unice la nivel internațional a maghiarilor poate fi politica guvernamentală familială previzibilă și mediul stabil propice familiei (Pári, 2022).

## 3.2. Sondaje la nivel național

### 3.2.1. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul elevilor de liceu

Inegalitatea de șanse educaționale reprezintă una dintre problemele fundamentale cu care se confruntă sistemul educațional preuniversitar din România. Sistemul educațional din România este caracterizat de o diferență clară între elevii care frecventează școlile din mediul rural și cei din mediul urban. Cele mai proeminente diferențe sunt evidențiate de rezultatele testului de aptitudini de la finalul clasei a 8-a. Rezultatele sondajului național din 2019 arată că elevii din mediul rural au obținut un scor cu aproximativ 1,6 puncte mai scăzut față de cei din mediul urban, în ciuda faptului că media pentru elevii din clasele V-VIII este aproximativ identică. Un sfert dintre elevii din mediul rural au obținut note sub 4, în timp ce omologii lor din mediul urban au obținut note sub 5,72. Instituțiile de învățământ din România depun eforturi mari să reducă dezavantajele sociale și familiale în procesul de învățare. În contextul măsurilor luate ca rezultat al pandemiei de coronavirus, sociologii estimează că elevii proveniți din medii defavorizate sunt cei care suferă cel mai mult în situația provocată de pandemie.

Înțelegerea contextului socio-economic din România înainte de epidemia de coronavirus este, de asemenea, importantă, ținând cont de situația fără precedent în care sistemul educațional a fost nevoit să se adapteze la tranziția către activități de predare și învățare online. Nivelul de sărăcie și inegalitate socială se află la un nivel foarte ridicat în comparație cu alte țări europene. Indicatorii referitori la inegalitatea veniturilor arată că România este extrem de polarizată, având unul dintre

cele mai mari decalaje între bogați și săraci din Uniunea Europeană. În România, 32,5% din populație este expusă riscului de sărăcie sau excluziune socială. Această cifră ne plasează pe primul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește marginalizarea socială și economică. 37,9% dintre copiii sub 16 ani și 37,4% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani, respectiv 57,6% dintre familiile cu mai mult de doi copii și 48,8% dintre părinții singuri cu copii în întreținere sunt expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Sărăcia este mai frecventă în rândul persoanelor cu un nivel scăzut de educație. Aproximativ 55% dintre persoanele cu doar studii secundare (8 clase) sunt expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Sărăcia și excluziunea socială sunt mai frecvente în zonele rurale decât în orașele mici și în zonele suburbane, respectiv metropolitane. Aproximativ 45% dintre persoanele care locuiesc în zonele rurale sunt expuse riscului de sărăcie, în comparație cu 24,9% dintre persoanele care locuiesc în orașe mici și zone suburbane, respectiv 18,6% dintre persoanele care locuiesc în zonele metropolitane. În perioada închiderii școlilor datorită pandemiei COVID-19, participarea elevilor la activitățile de educație online a depins de accesul lor la infrastructura legată de gospodăria și de măsura în care gospodăriile lor erau dotate cu acces la internet, laptopuri, calculatoare personale, imprimante (sau telefoane mobile, tablete), precum și de sprijinul pe care părinții îl puteau oferi copiilor lor pentru a accesa lecțiile și resursele de învățare oferite de profesori.

La începutul situației de urgență, un studiu cuprinzător coordonat de un consorțiu format din Universitatea din București, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea de Vest din Timișoara și Institutul de Științe ale Educației a constatat că majoritatea elevilor și profesorilor au recunoscut că nu dețin competențe digitale suficient de dezvoltate pentru a putea utiliza instrumentele de învățare online, respectiv pentru a le proiecta și a le face suficient de atractive pentru elevi. Aceste date sugerează că este nerealistă prezumpția potrivit căreia trecerea la un serviciu exclusiv online este ușor de realizat. În plus față de faptul că există gospodării fără acces la internet sau semnal telefonic, respectiv fără calculatoare, laptopuri, tablete, telefoane mobile, și unde nivelul de competențe digitale este considerabil de scăzut, izolarea la domiciliu și transferarea procesului educațional exclusiv în spațiul familial a creat alte complexități. Pot exista cazuri în care familiile cu mai mulți copii trebuie să împărtășească instrumentele TIC (Tehnologiile Informației și Comunicațiilor) și spațiul de lucru atât pentru copii, cât și pentru munca proprie.

Cu toate acestea, Bogdan Florian et al. identifică o serie de măsuri orientate spre viitor de-a lungul întregului material, care ar putea avea un impact pozitiv asupra viitorului educației digitale. Unul



dintre acestea îl reprezintă elaborarea și implementarea pe scară largă și sistemică a unor programe de asistență pentru elevi și familii, adaptate la nevoile lor specifice. Programele existente, cum ar fi programul „Cornul și laptele”, programul „Școala după școală”, programul Euro 200 și diversele tipuri de sprijin educațional oferite de administrațiile locale necesită evaluare și dezvoltare. Eficacitatea acestor programe poate fi sporită prin realocarea resurselor financiare între aceste programe. Schimbarea condițiilor de participare la programele naționale în scopul extinderii sferei beneficiarilor potențiali reprezintă o prioritate în ceea ce privește îmbunătățirea acestor programe. O altă măsură ar putea fi dezvoltarea unui pachet integrat de servicii la nivel comunitar pentru sprijinirea familiilor vulnerabile: acces la servicii de îngrijire, asistență medicală la nivel comunitar, locuințe sociale sau chirii subvenționate, măsuri de sprijin în domeniul educației. Aceste servicii ar putea fi furnizate de grupuri comunitare formate din profesioniști din domeniul educației, asistenți sociali și infirmieri, de mediatori în materie de sănătate, logopezi, psihologi, consilieri din cadrul Agențiilor Județene de pentru Ocuparea Forței de Muncă (Bogdan & Țoc, 2020).

### 3.2.2. Rezultatele sondajelor realizate în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani

#### Studiu despre tinerii din România 2018-2019

Studiul Friedrich-Ebert-Stiftung (denumit în continuare: FES) s-a bazat pe sondaje realizate în paralel în țările din Europa de Sud-Est (Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Kosovo, Macedonia, Muntenegru, România, Serbia și Slovenia), cu răspunsurile a peste 10000 de tineri cu vârste cuprinse între 14 și 29 de ani. Sondajul urmărește să identifice și să analizeze valorile, atitudinile și comportamentul tinerilor din societatea de astăzi. Întrebările au cuprins o gamă largă de valori, convingeri, experiențe și aspirații ale tinerilor în diferite domenii: educație, ocuparea forței de muncă, participare politică, familie, recreere și utilizarea mijloacelor media.

În 2018, sondajele au arătat că România se află pe locul doi (după Malta) în ceea ce privește decalajul între nivelele de educație. În România, <sup>16</sup>rata NEET este de șase ori mai mare în rândul tinerilor cu studii secundare decât în rândul celor cu studii superioare, și există o diferență de 12,6 puncte

<sup>16</sup> NEET - “Not in Education, Employment, or Training” înseamnă: „Persoane care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare”

procentuale între tinerii care locuiesc în mediul rural și cei care locuiesc în mediul urban, cea mai mare valoare din această cercetare<sup>17</sup>.

### Planuri și perspective de emigrare

În România, s-a înregistrat o creștere semnificativă a emigrării în urma căderii comunismului. Potrivit studiilor ONU privind migrația internațională, România se află pe locul doi în lume, după Siria, în ceea ce privește rata de emigrare în perioada 2007-2015, 3,4 milioane de români emigrând în această perioadă. După aderarea la UE, s-a înregistrat din nou o creștere majoră a nivelului de migrație, deoarece oamenii au devenit liberi să se deplaseze între statele membre și să își găsească un loc de muncă (Sandu 2016; Sandu, Toth și Tudor, 2018). Sărăcia și lipsa de oportunități i-au determinat pe mulți tineri să emigreze. Conform estimărilor celor mai recente cercetări, peste 80% dintre emigranții care au părăsit România erau de vârstă activă.

Aproximativ 70% din populația tinerilor români între 14-29 de ani nu doresc, în momentul de față, să se mute în altă țară. Comparativ cu 2014, această valoare pare să se fi modificat remarcabil, deoarece mai puțini români iau în considerare mutarea din țară. În timp ce, în 2014, aproximativ 60% dintre tinerii români doreau să plece din țară pentru o perioadă de peste 6 luni, în 2018, această valoare este de 30%. Această diferență semnificativă poate fi atribuită cu ușurință faptului că în România, s-a înregistrat o creștere economică mai mare de câțiva ani, însă rezultatul poate fi pus și pe seama efectului de chestionar.

Una dintre cele mai puternice corelații este cea dintre vârstă și intenția de a migra. Majoritatea respondenților din grupul de vârstă între 14-19 ani au indicat că doresc să părăsească țara, dar această dorință pare să scadă odată cu vârsta. Această scădere se explică prin doi factori. Cel dintâi este faptul că pe măsură ce îmbătrânesc, respondenții devin mai integrați în societatea românească și este mai puțin probabil să dorească să plece, indiferent de planurile lor anterioare. Cel de-al doilea este faptul că, pe măsură ce trece timpul, există șanse mai mari în cazul respondenților care doresc cu adevărat să plece, așadar nu mai fac parte din grupurile noastre demografice.

<sup>17</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 – pagina 6

Este mai probabil ca respondenții din familiile mai înstărite să dorească să plece, ca alegere personală ce are de-a face cu dezvoltarea, educația, oportunități de angajare mai bune sau alte aspecte. Respondenții din familii mai puțin înstărite au tendința de a pleca mai puțin ca alegere bine cântărită și planificată și mai curând ca necesitate generată de accesul inferior al acestora la locuri de muncă sau oportunități. De asemenea, tinerii cu posibilități limitate tind să aibă în mai mică măsură acces la limbi străine și la eficacitate birocratică, ceea ce îi descurajează să raporteze că vor să migreze pentru perioade îndelungate de timp. În schimb, este mai probabil ca aceștia să migreze pentru perioade de timp mai scurte, în corelație cu anumite tipare sau oportunități profesionale în străinătate (Sandu 2016).<sup>18</sup> Intensitatea dorinței de a pleca variază, de asemenea, în funcție de vârstă, regiune, deținerea de bunuri și nivelul de educație al părinților, grupurile de vârstă mai tânără plănuiind rareori să părăsească țara în perioada între următoarele șase luni și doi ani, în timp ce grupurile de vârstă mai înaintată sunt mult mai hotărâte. Există o proporționalitate între femei și bărbați în ceea ce privește dorința de a pleca, însă femeile sunt mai predispuse să emigreze deoarece sunt afectate mai puternic de inegalitățile în materie de migrație, cum ar fi securitatea sau încrederea. În general, respondenții cu acces mai mare la bunuri și planuri mai generoase privind educația tind să dorească mai mult să plece, însă respondenții cu acces mai redus la bunuri tind să plece mai curând, deoarece nevoile acestora tind să fie restrictive și imediate.

### **Repartizarea emigrării în funcție de gen, vârstă, nivel de educație și deținerea de bunuri**

În acest caz, analizele arată clar că există o diferență substanțială între grupuri în ceea ce privește durata șederii în străinătate. Respondenții de sex feminin care au acces la mai multe bunuri în România și respondenții care aspiră la un nivel educațional superior tind să dorească să stea pentru perioade mai lungi, în timp ce alți respondenți sunt mai tentați să plece chiar și pentru perioade mai scurte de un an. Sondajul arată, de asemenea, că metoda cea mai obișnuită de pregătire a plecării în străinătate este contactarea prietenilor sau rudelor care locuiesc în străinătate. Deși ar fi dificil de înțeles pe deplin mecanismul migrației, putem vedea că peste 70% dintre respondenții care au contactat prieteni sau rude din străinătate au aspirații educaționale care nu merg dincolo de nivelul liceului. Jumătate dintre aceștia au încercat să contacteze și potențiali angajatori. În schimb,

<sup>18</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 - pag. 14-15.

emigranții potențiali cu aspirații educaționale mai înalte tind să nu fi făcut prea multe pentru a se pregăti în vederea mutării în altă țară. Peste 60% dintre respondenți afirmă că au contactat potențiale școli, universități, și aspiră să studieze într-o formă de învățământ postuniversitar <sup>19</sup> (Bădescu et al., 2019).

### 3.2.3 Rezultatele sondajelor efectuate în rândul tinerilor adulți

#### Famiile de tineri - azi și mâine

Relațiile în afara căsătoriei sunt prevalente în localitățile foarte mici (sub 5000 de locuitori) și în cele foarte mari (peste 500.000 de locuitori). Tinerii din zonele rurale tind să se emancipeze, să devină independenți și să caute parteneri mai devreme pentru a-i ajuta să își administreze gospodăriile mai eficient. În extrema cealaltă, viața în orașele mari, precum Bucureștiul, întârzie, în general, momentul în care tinerii se gândesc la căsătorie. Deși 19 % dintre cei incluși în eșantion raportează că sunt căsătoriți, numai 10 % dintre tinerii din București raportează același lucru. Tinerii amână căsătoria din diverse motive, cum ar fi: pentru a-și termina studiile, a găsi un loc de muncă bine plătit, a-și îmbunătăți situația economică etc. Influența vârstei în ceea ce privește statutul din punctul de vedere al relațiilor este relativ intuitivă și extrem de elastică. Tinerii cu vârste cuprinse între 14-18 ani nu sunt căsătoriți, iar cei mai mulți sunt într-o relație (în general nu locuiesc împreună). Pe măsură ce avansează în vârstă, prevalența celor care sunt într-o relație crește, iar unii tineri se și căsătoresc. După vârsta de 23 de ani, tot mai mulți respondenți sunt căsătoriți sau locuiesc împreună cu partenerul/partenera cu care au o relație. Ciclul generațional se încheie cu cei având între 27-29 de ani, dintre care jumătate sunt căsătoriți, un sfert sunt într-o relație (pentru prima dată mai multe relații în care cei doi locuiesc împreună) și 1% din eșantion raportează că sunt divorțați. <sup>20</sup>

#### Statutul relației în funcție de nivelul de educație al părinților, deținerea de bunuri, sex, vârstă și dimensiunea localității

Corelația dintre bunăstarea materială și statutul din punctul de vedere al relației ne spune ceva și despre semnificația vieții de familie într-o țară precum România. Conform sondajului, aproape 22%

<sup>19</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 - pag. 18

<sup>20</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 -

dintre cei cu vârste cuprinse între 14-29 de ani din România au acces la mai puțin de 5<sup>21</sup> dintre bunurile materiale considerate importante pentru o viață confortabilă, categorie pe care o vom denumi precaritate materială gravă, similar indicatorului Eurostat. Acest grup de persoane prezintă, de asemenea, tendința de a se căsători în proporție mult mai mare decât orice alt grup inclus în studiu. Această constatare nu este atât de surprinzătoare deoarece anumite lucrări recente privind comunitățile marginalizate și sărace din alte țări au indicat că săracii tind să perceapă tot mai mult căsătoria timpurie ca pe o modalitate de a depăși condiția de sărăcie, deși cu un nivel de succes mult mai mic (Goffman 2014).

Respondenții în cazul cărora niciunul dintre părinți nu a absolvit liceul (27% din eșantion) tind să se căsătorească, mai probabil, înainte de vârsta de 29 de ani. La polul opus al acestui spectru, respondenții în cazul cărora ambii părinți au absolvit studii universitare tind să nu se căsătorească înainte de vârsta de 29 de ani, numai 11% dintre aceștia fiind căsătoriți. La nivelul tuturor grupurilor analizate, aproximativ 90% dintre respondenți se văd căsătoriți, cu copii în viitor. De asemenea, se constată că respondenții care au despre sine și gospodăria lor percepția că sunt săraci („Abia au suficienți bani cât să supraviețuiască”) sunt oarecum mai puțin hotărâți să se căsătorească în viitor (85%, comparativ cu media de 91%).<sup>22</sup>

### **Planuri de a avea copii: numărul actual de copii, în funcție de nivelul educațional al părinților, deținerea de bunuri, sex, vârstă, dimensiunea localității și stare civilă**

75% dintre cuplurile căsătorite au deja cel puțin un copil, dar indică și creșterea numărului de copii născuți în afara căsătoriei – 12% dintre respondenți sunt într-un parteneriat conjugal. De asemenea, sondajul indică o probabilitate mai mare de a avea copii pentru respondenții care locuiesc în localități având sub 10.000 de locuitori, aproximativ 25% dintre tinerii din aceste locuri având deja cel puțin un copil. Numai 5% dintre cei cu vârste cuprinse între 14-29 de ani care locuiesc în București au avut un copil.

<sup>21</sup> Bunurile materiale incluse în sondaj: casă/apartament, telefon mobil, calculator personal, internet la domiciliu, bicicletă, motocicletă, aparat de aer condiționat, mașină de spălat vase, mașină de spălat rufe, autoturism.

<sup>22</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 - pag. 22, 23.

În sfârșit scala precarității materiale și scala nivelului educațional al părinților confirmă că este mai probabil ca persoanele mai puțin înstărite și cele ai căror părinți nu au absolvit liceul să aibă copii înainte de a împlini 29 de ani.

Aceasta nu este o constatare nouă, România fiind una dintre țările cu cel mai înalt nivel de sărăcie în rândul copiilor, nu numai din Europa, ci și la nivel mondial. În sfârșit scala precarității materiale și scala nivelului educațional al părinților confirmă că este mai probabil ca persoanele mai puțin înstărite și cele ai căror părinți nu au absolvit liceul să aibă copii înainte de a împlini 29 de ani. Aproximativ un sfert dintre respondenți afirmă că nu știu câți copii planifică să aibă. Pentru cei care totuși indică o cifră, media generală este 1,8 copii, semnificativ sub numărul de nașteri pentru fiecare femeie necesar pentru a menține nivelul populației constant (2,2 nașteri), dar semnificativ peste numărul actual de nașteri pentru fiecare femeie în România (1,53).

Deși respondenții mai săraci planifică să aibă mai puțini copii, în prezent aceștia tind să aibă mai mulți copii decât respondenții care nu sunt săraci. Această situație poate fi explicată prin faptul că respondenții care tind să aibă copii extrem de devreme își și întemeiază o nouă gospodărie mai devreme în viață și sunt inevitabil săraci atunci când o fac. O explicație de ordin structural pentru această situație ar putea fi aceea că respondenții mai săraci tind să aibă mai mulți copii mai devreme, comparativ cu respondenții mai bogați, pentru că sunt socializați pentru a se căsători mai devreme, au mai puține cunoștințe despre și acces la educație sexuală și sunt mai atașați de rolurile de gen tradiționale.<sup>23</sup>

### **Aspirații la căsătorie - când și de ce**

Există o tendință clară în rândul respondenților care locuiesc în localități mai mici, în gospodării cu un nivel redus de bunuri și care au părinți cu un nivel educațional inferior să creadă că femeile ar trebui să se mărite la o vârstă mai tânără. Dincolo de această stratificare, putem observa, de asemenea, o diferență constantă între femei și bărbați în estimarea vârstei optime pentru căsătorie la femei, aspect compatibil cu o tendință internațională în ceea ce privește viața de familie (Becker și Becker 2009). Există o diferență extrem de consecventă între genuri în estimarea acestei vârste optime pentru căsătorie la femei, bărbații considerând, în general, că femeile ar trebui să fie cu un an mai

<sup>23</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 - pag. 24, 25.

tinere când se căsătoresc. Segmentarea pare a se datora intersecționalității, și putem constata o creștere minoră a acestei diferențe în cazul femeilor din orașele mai mari sau din gospodăriile mai bogate, ceea ce contrazice faptul că femeile în astfel de circumstanțe se percep ca având mai multe oportunități de dezvoltare de care trebuie să profite înainte de a se căsători. Respondenții din gospodării mai sărace în termeni de bunuri materiale tind să creadă că femeile ar trebui să se căsătorească mai devreme, indiferent de sexul respondentului. Odată cu creșterea nivelului de prosperitate a gospodăriilor și cu îmbunătățirea oportunităților ocupaționale sau educaționale ale femeilor, putem identifica o diferență semnificativă între sexe în ceea ce privește vârsta optimă pentru căsătorie, femeile având tendința să aprecieze această vârstă ca fiind mai târzie decât bărbații. Un alt aspect relevant de evidențiat este diferența sporită între vârsta percepută ca fiind optimă pentru căsătorie. Deși respondenții femei consideră că vârsta optimă pentru căsătorie este mai mare pentru ambele sexe, percepția lor este că un bărbat ar trebui să se căsătorească la o vârstă de aproximativ 2,5 ani mai mare decât femeile. Această diferență confirmă diferența identificată de studiul FES privind tinerii din 2014, care a identificat o diferență aproape identică între vârstele optime pentru căsătorie. Principalele diferențe între 2014 și 2018 par a fi determinate de o schimbare de atitudine în rândul femeilor, care acum au amânat vârsta optimă pentru căsătorie la femei cu aproape un an, iar pentru bărbați cu 0,3 ani. Această modificare evidențiază creșterea oportunităților ocupaționale și educaționale care au devenit disponibile și care trebuie exploatate înainte de căsătorie, în special în opinia femeilor<sup>24</sup> (Bădescu et al., 2019).

<sup>24</sup> Sursa: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf> Studiul despre tinerii din România 2018/2019 - pag. 26, 27.

### 3.3. Sondaje la nivel de județ

#### 3.3.1. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul elevilor de liceu

##### Educație, teste de aptitudini și examene de bacalaureat

În ceea ce privește testele de aptitudini, în 2021, rata de reușită a elevilor de clasa a opta din județul Harghita se situează în zona medie inferioară, comparativ cu alte județe. Notele la examenul de limba și literatura română sunt scăzute, în timp ce notele la matematică și limba și literatura maghiară sunt medii.<sup>25</sup> Această situație este confirmată, de asemenea, de un sondaj realizat de grupul de analiză al Consiliului Județean Harghita. Comparativ cu anii precedenți, rata de promovare s-a îmbunătățit în 2021, deoarece în timp ce în 2019, 68,13 la sută din elevi a obținut cel puțin nota cinci, această pondere a crescut la 75,90 la sută în 2021. De asemenea, trebuie remarcat faptul că în timp ce la matematică și la limba și literatura maghiară, au promovat mai mulți elevi decât în anul precedent, rezultatele obținute la limba și literatura română sunt îngrijorătoare, de asemenea, potrivit raportului: aproape jumătate (44,49%) dintre elevii de clasa a opta care au susținut examenul nu au obținut nota de trecere. În plus, rata de succes a scăzut de la 61,18% în 2020 la 55,51% în 2021. Situația este agravată de faptul că, în acest an, testele de aptitudini au fost susținute de acele clase care au studiat deja limba română conform curriculumului alternativ, utilizând manuale noi. În concluzie, trei sferturi dintre elevii de clasa a opta înscriși la testele de aptitudini 2021 au promovat examenele, plasând județul Harghita cu puțin peste media națională<sup>26</sup>.

În ceea ce privește bacalaureatul din 2021, 54,07% dintre elevii înscriși au promovat examenele, cu 15% mai puțin decât media națională. Rata de promovare a examenului de bacalaureat a fost, de asemenea, cea mai scăzută la limba și literatura română și cea mai mare la limba și literatura maghiară. Este interesant de remarcat faptul că, dacă nu s-ar lua în considerare rezultatele examenului din limba română, rata de promovare ar fi de 70%<sup>27</sup>.

<sup>25</sup> Erdélystat.ro: Rezultatele testului de aptitudini 2021 în contextul ultimilor zece ani ([Erdélystat - Statistici \(erdelystat.ro\)](http://erdelystat.ro), data descărcării: 21.02.2022)

<sup>26</sup> Consiliul Județean Harghita: Rezultatele testelor de aptitudini Clasa a VIII-a - raport, 2021 ([http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/09/Jelentes\\_Kepessegvizsga\\_2021.pdf](http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/09/Jelentes_Kepessegvizsga_2021.pdf), data descărcării: 21.02.2022)

<sup>27</sup> Consiliul Județean Harghita: Rezultatele examenelor de bacalaureat - raport, 2021 ([http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/09/Jelentes\\_Erettsegi-vizsga\\_2021-1.pdf](http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/09/Jelentes_Erettsegi-vizsga_2021-1.pdf), data descărcării: 21.02.2022)



Având în vedere faptul că atât testele de aptitudini, cât și rezultatele examenelor de bacalaureat reflectă dificultățile cu care se confruntă elevii maghiari în învățarea limbii și literaturii române, această problemă trebuie să fie luată în considerare și trebuie ținut cont, de asemenea, de recomandările formulate în raport. Unele dintre acestea sunt: formarea adecvată a profesorilor de limba română în special pentru elevii care au limbi materne diferite, examene de bacalaureat diferențiate din limba și literatura română pentru elevii care au alte limbi materne, oferirea de oportunități diferite elevilor să practice limba română (ex. tabere, schimburi de experiențe, etc.), schimbul de bune practici între profesori<sup>28</sup>. În acest context trebuie menționat, de asemenea raportul Consiliului Județean Harghita privind situația predării limbii române în județul Harghita, în care, în plus față de cele anterioare, s-au formulat următoarele propuneri: organizarea de sesiuni de pregătire pentru examenul de bacalaureat în clădirea Universității Sapientia, în zilele de sâmbătă, precum și în cadrul unor tabere de vară pentru învățarea limbii, cu o durată de câteva săptămâni; "comunitatea de schimb lingvistic" în cadrul căreia elevii discută online, învățându-se astfel reciproc; dezvoltarea de aplicații interactive pentru dezvoltarea competențelor lingvistice; punerea la dispoziție online de filme și materiale educaționale; consultanță profesională pentru elaborarea manualelor școlare<sup>29</sup>.

### Nevoile tinerilor în afara școlii

În anul 2019, Consiliul Județean Harghita a derulat o consultare cu participarea tinerilor din regiunea Ciuc, ale cărei principale concluzii și sugestiile primite pot fi încorporate în prezenta strategie pentru tineret. Tinerii intervievați au considerat că este nevoie de organizarea de cursuri de formare în domeniul gestionării timpului în fiecare regiune, și că ar fi binevenite și alte cursuri de formare pe diverse teme, cum ar fi redactarea propunerilor, precum și orientarea profesională și târgurile de locuri de muncă, dezvoltarea portalurilor „Harghita te așteaptă acasă” și „Youthjobs.ro”. De asemenea, sunt importante continuarea promovării diferitelor profesii și a învățământului profesional, iar Consiliul Județean lucrează și în prezent înspre atingerea acestor obiective. Problema

<sup>28</sup> Consiliul Județean Harghita: Rezultatele examenelor de bacalaureat - raport, 2021 ([http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/09/Jelentes\\_Erettsegi-vizsga\\_2021-1.pdf](http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/09/Jelentes_Erettsegi-vizsga_2021-1.pdf), data descărcării: 21.02.2022)

<sup>29</sup> Consiliul Județean Harghita: Situația predării limbii române în județul Harghita, 2019 (<http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2019/11/Rom%C3%A1nnyelv-oktat%C3%A1s-jelent%C3%A9s.pdf>, data descărcării: 21.02.2022)

predării limbii române a apărut ca o problemă, și în cadrul acestei consultări, precum și nevoia tinerilor pentru cursuri de alte limbi străine. De asemenea, organizațiile de tineret ar dori să fie organizate întâlniri regionale cu frecvență lunară, precum și tabere comune pentru asociații<sup>30</sup>.

### Educația digitală în școli

În primăvara anului 2020, și România a fost lovită de epidemia mondială de coronavirus, care a avut un impact major asupra tuturor aspectelor vieții, dând astfel naștere unor situații dezastrușoare, de asemenea, în domeniile educației și ocupării forței de muncă. Școlile au fost închise, o parte din angajați au fost forțați să lucreze de acasă, iar alții au fost trimiși în concediu forțat. Educația s-a mutat în spațiul online și, întrucât educația reprezintă o prioritate pentru Consiliul Județean Harghita, iar procesul nu a decurs fără probleme - în principal datorită faptului că nimeni nu era pregătit pentru această schimbare bruscă -, Consiliul Județean a propus elaborarea unui Plan de acțiune privind educația digitală a județului Harghita. În cadrul elaborării planului de acțiune și al consultărilor și sondajelor, au fost formulate următoarele obiective în legătură cu digitalizarea educației: îmbunătățirea eficienței educației prin asigurarea complementarității componentei de educație digitală; asigurarea formării de înaltă calitate pentru cadrele didactice în domeniul competențelor digitale, și stăpânirea metodologiei de utilizare a noilor tehnologii pentru educația digitală; dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, asigurând egalitatea de șanse și incluziunea socială; asigurarea unui sistem de educație centrat pe elevi, bazat pe dezvoltarea competențelor cheie, strâns legat de programele naționale, dar și adaptat la nevoile și caracteristicile locale .

Pentru atingerea obiectivelor propuse, experții implicați consideră necesare următoarele măsuri: modernizarea infrastructurii educaționale și dotarea cu materiale pentru predare de ultimă generație; dezvoltarea unui parteneriat regional între administrațiile locale și școli; implicarea universităților în formarea continuă a cadrelor didactice; crearea unei platforme digitale bilingve, dezvoltate în concordanță cu programele naționale, care să includă diverse materiale educaționale suplimentare; utilizarea fondurilor UE alocate acestui domeniu prin programele operaționale

<sup>30</sup> Consiliul Județean Harghita: Consultare cu tinerii din regiunea Ciuc - raport (<http://elemzo.hargitamegye.ro/csik-tersegi-ifjusagi-konzultaciorol-szolo-jelentes-2019/ifjusagi-konzultacio-jelentes-3/>, data descărcării: 22.02.2022)

naționale; identificarea altor surse de finanțare și instrumente pentru implementarea integrală a programului propus<sup>31</sup>.

### **Observațiile tinerilor de vârstă școlară din județul Harghita cu privire la oportunitățile în funcție de domiciliu și la viitor**

În 2022, grupul de analiză a Consiliului Județean Harghita a realizat un sondaj online în rândul tinerilor. Rezultatele obținute arată că aproape jumătate dintre respondenții cu vârsta sub 18 ani (41,7%) consideră că există suficiente programe și locații unde tinerii au oportunitatea de a se socializa în localitatea în care locuiesc. Din această perspectivă, tinerii care locuiesc în regiunea Cristuru sunt cei mai mulțumiți de oportunitățile lor, în timp ce tinerii care locuiesc în regiunea Toplița sunt cei mai puțin mulțumiți. Analizând această situație mai în detaliu, tinerii de vârstă școlară sub 18 ani își petrec majoritatea timpului liber desfășurând activități la domiciliu, învățând, făcând sport și participând la întâlniri, și în cea mai mică proporție desfășurând activități de colectare, meditație, artizanat, respectiv bricolaj. În ceea ce privește satisfacția acestei categorii de vârstă față de oportunitățile sportive, 38,7% dintre respondenți sunt nemulțumiți, în timp ce 40,7% sunt mulțumiți de oportunitățile sportive din localitatea lor. Cu toate acestea, este important de remarcat faptul că o cincime dintre respondenți au indicat că nu sunt deloc interesați sau afectați de acest subiect. Satisfacția față de programele culturale se împarte într-un mod similar cu satisfacția față de oportunitățile sportive. 44,7% dintre respondenți sunt mulțumiți, în timp ce 36,4% sunt nemulțumiți de posibilitățile de desfășurare a activităților culturale în localitatea în care locuiesc.

În opiniile tinerilor sub 18 ani, sunt necesare următoarele oportunități de socializare și distracție: locuri de divertisment, locuri de petrecere, programe sportive, săli de fitness, concerte, cafenele, cofetării, pizzerii unde tinerii să se poată întruni, de asemenea, în sate, activități sociale în localități, cum ar fi seri de dans, trupe de dans, cinematografe, tabere, cluburi de lectură (acestea fiind solicitate de tinerii cu limba maternă română), skatepark-uri. Dacă ar putea adresa o singură solicitare administrațiilor locale, majoritatea ar solicita terenuri de fotbal și de sport, precum și excursii, drumeții, cinematografe, săli de fitness, parcuri de antrenament în aer liber, piste de biciclete și excursii cu bicicleta.

<sup>31</sup> DigEdu2030 - Plan de acțiune privind educația digitală a județului Harghita, <http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2021/04/DigEdu2030.pdf>, data descărcării: 22.02.2022)

În ceea ce privește educația, respondenții minori au identificat următoarele probleme: aspectul problematic al învățării limbii române - ar trebui să fie predată ca limbă străină, există multe materii inutile care nu vor fi utilizate niciodată în viitor, așadar programa școlară ar trebui restrânsă și reformată, nu se pune accentul pe orientarea profesională și pe creativitate, programa școlară este învechită, lipsa educației sexuale în școli. În opinia lor, este nevoie de mai multe locuri de muncă și de salarii mai mari pentru a-i determina pe tineri să rămână acasă.

În cadrul acestei cercetări, am analizat, de asemenea, nevoile și dispoziția față de voluntariat. 46,1% dintre respondenții cu vârsta sub 18 ani au desfășurat deja activități de voluntariat, iar 39,3% încă nu au desfășurat asemenea activități, dar doresc să participe în viitor. Doar 14,6% au declarat că nu au mai desfășurat și nici nu doresc să desfășoare activități de voluntariat în viitor. Cu toate acestea, cei care au desfășurat deja activități de voluntariat au fost, în majoritatea cazurilor, implicați în organizații de tineret. În ceea ce privește dorința de ocupare a forței de muncă, datele arată că marea majoritate a tinerilor sub 18 ani (62,6%) nu au desfășurat încă muncă de studenți, însă o proporție semnificativă (52,3%) ar dori să facă acest lucru în viitor.

În ceea ce privește planurile pe viitor, aproape două treimi (63,1%) dintre tinerii respondenți nu consideră că orientarea profesională reprezintă o sarcină dificilă. Majoritatea (62,7%) își imaginează viitorul pe termen lung în județul Harghita, în timp ce 32,7% ar dori să plece mai întâi în străinătate și abia apoi să se stabilească în județul Harghita. În plus, puțin mai mult de o treime (36,7%) dintre tinerii respondenți sub 18 ani nu-și imaginează deloc viitorul în județul Harghita.

### 3.3.2. Rezultatele sondajelor realizate în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 25 de ani

#### Rămânerea în țară și viziunea

În 2021, Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita, subordonată Consiliului Județean Harghita, a realizat un sondaj în rândul elevilor care au absolvit școli profesionale pentru a afla noțiunile lor cu privire la ocuparea unui loc de muncă după absolvire și planurile lor pe viitor. Consiliul Județean consideră că este important să cunoască ideile tinerilor pe diverse teme și să remedieze deficiențele apărute, astfel încât mai mulți tineri să poată alege să își câștige traiul în țară în loc să emigreze în străinătate, respectiv să poată utiliza experiența dobândită în străinătate acasă după ce se întorc în țară, contribuind astfel la dezvoltarea economică a județului Harghita.

Sondajul a utilizat un chestionar online, completat de 662 de elevi, axat pe următoarele subiecte: dacă intenționează să își continue studiile după absolvirea liceului, sau dacă preferă să ocupe un loc de muncă în țară sau în străinătate, dacă se gândesc să înceapă o întreprindere și care sunt opiniile lor pe această temă. Având în vedere rezultatele, se poate afirma că numărul respondenților care preferă să lucreze în loc să studieze a crescut față de sondajul precedent din 2017, dar un aspect pozitiv îl reprezintă faptul că majoritatea acestor elevi doresc să lucreze în țară. Majoritatea elevilor care au completat chestionarul ar dori să locuiască în județul Harghita și peste zece ani, iar unul din cinci respondenți își imaginează viitorul în străinătate peste zece ani. Un rezultat demn de remarcat îl reprezintă faptul că majoritatea respondenților din regiunea Toplița sunt cei care își imaginează viitorul într-un alt județ al României. Comparativ cu rezultatele din 2017, cu 5% mai puțini oameni doresc să înceapă o viață nouă în străinătate, însă este demn de remarcat faptul că pandemia de coronavirus din 2019 exercită un impact major asupra dorinței de a lucra în străinătate. Majoritatea celor care intenționează să plece în străinătate sunt tineri din școli profesionale, în special cei din specializările bucătar, cofetar și mecanic. Pe de altă parte, majoritatea elevilor încadrați în formarea teoretică doresc să își continue studiile. Rezultatele chestionarului arată, de asemenea, că viziunea tinerilor asupra viitorului este influențată de stilul de viață pe care îl percep de la părinți și mediul în

care trăiesc. Cu alte cuvinte, tinerii care au primit oferte de muncă în străinătate sunt, în principiu, cei care au un părinte sau un prieten care lucrează în străinătate<sup>32</sup>.

Cercetarea a avut ca rezultat o serie de recomandări care să faciliteze reducerea ratei de migrație în rândul tinerilor. Conform răspunsurilor, următoarele inițiative ar îmbunătăți șansele de a rămâne în țară: creșterea prestigiului locurilor de muncă profesionale, încurajarea și facilitarea antreprenoriatului, oferirea de oportunități de dezvoltare profesională pentru proaspeții absolvenți, adaptarea predării limbii române pentru elevii cu limba maternă maghiară, stabilirea unei comunicări și cooperări între întreprinderi și școlile profesionale, dezvoltarea diferitelor scheme de sprijin pentru tineri în vederea achiziționării și/sau construirii de proprietăți imobile și creșterea repertoriului de sprijin pentru întemeierea unei familii<sup>33</sup>.

În toamna anului 2018, Consiliul Județean Harghita a realizat un sondaj în rândul persoanelor din județul Harghita care au ocupat locuri de muncă în străinătate. Chestionarul online a fost completat de 480 de persoane din județul Harghita, trei sferturi dintre acestea fiind tineri cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani. Un rezultat surprinzător este acela că tinerii cu studii superioare sunt cei mai predispuși să plece în străinătate în scopuri de muncă (40%). Ei sunt urmați de grupul celor care au absolvit bacalaureatul și apoi cei care au absolvit liceul, dar nu și-au obținut diploma de bacalaureat. În mod corespunzător, absolvenții nu intenționează să se mute acasă, iar cei fără studii superioare sunt cei mai predispuși să își planifice viitorul acasă. Aproape jumătate dintre respondenți au ocupat un loc de muncă în străinătate în speranța unui trai mai bun sau datorită faptului că nu au putut găsi un loc de muncă adecvat în țară. 60% dintre respondenți au declarat că, dacă s-ar fi majorat salariile, nu ar fi fost nevoiți să părăsească țara, în timp ce 40% au declarat că o varietate mai largă de locuri de muncă i-ar fi determinat să rămână acasă<sup>34</sup>.

<sup>32</sup> Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita: Concepțiile privind ocuparea forței de muncă după absolvire ale elevilor școlilor profesionale din județul Harghita (Data descărcării: 18.02.2022, [Sondaj în rândul absolvenților, 2021 | Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita \(adehar.ro\)](https://adehar.ro/sites/default/files/Felm%3%A9r%3%A9s-a-k%3BCIf%3%B6ld%3%B6n-dolgoz%3%B3-Hargita-megyeyi-szem%3%A9lyek-k%3%B6r%3%A9ben.pdf))

<sup>33</sup> Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita: Concepțiile privind ocuparea forței de muncă după absolvire ale elevilor școlilor profesionale din județul Harghita (Data descărcării: 18.02.2022, [Sondaj în rândul absolvenților, 2021 | Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita \(adehar.ro\)](https://adehar.ro/sites/default/files/Felm%3%A9r%3%A9s-a-k%3BCIf%3%B6ld%3%B6n-dolgoz%3%B3-Hargita-megyeyi-szem%3%A9lyek-k%3%B6r%3%A9ben.pdf))

<sup>34</sup> Consiliul Județean Harghita: Sondaj în rândul persoanelor din județul Harghita care lucrează în străinătate - raport (<https://adehar.ro/sites/default/files/Felm%3%A9r%3%A9s-a-k%3BCIf%3%B6ld%3%B6n-dolgoz%3%B3-Hargita-megyeyi-szem%3%A9lyek-k%3%B6r%3%A9ben.pdf>, data descărcării: 22.02.2022)

În ceea ce privește situația, percepțiile și viziunea tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani din județul Harghita, conform rezultatelor sondajului prin chestionar din 2022 a grupului de analiză a Consiliului Județean, 82,3% dintre persoanele încadrate în această grupă de vârstă încă locuiesc la părinți sau la bunici. Spre deosebire de cei sub 18 ani, o proporție mult mai mică de persoane din această grupă de vârstă consideră că localitatea în care locuiesc oferă suficiente activități și locuri în care tinerii se pot socializa. În timp ce 41,7% dintre respondenții cu vârsta sub 18 ani s-au declarat mulțumiți de numărul de oportunități în acest sens, doar 24,8% dintre respondenții cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani au raportat că sunt mulțumiți. În ceea ce privește activitățile recreative, în mod similar cazului celor sub 18 ani, respondenții cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani își petrec timpul liber, în principiu, desfășurând activități la domiciliu, studiind, participând la întâlniri și făcând sport, petrecând o proporție minimă cu desfășurarea activităților de colecționare, artizanat și lucrări de artă. Cu toate acestea, există o ușoară diferență între opiniile tinerilor sub 18 ani și cele ale tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani în ceea ce privește gradul de mulțumire față de oportunitățile sportive. Aceștia din urmă sunt cu aproape 10% mai nemulțumiți (în comparație cu cei sub 18 ani) de oportunitățile sportive din localitatea în care locuiesc. Situația este similară, de asemenea, în ceea ce privește gradul de mulțumire față de programele culturale, unde proporția celor care sunt nemulțumiți de oportunitățile disponibile este mai mare decât în cazul celor sub 18 ani.

Rezultatele analizei dispoziției față de voluntariat arată că 74,8% dintre tinerii din această grupă de vârstă au desfășurat deja muncă voluntară, în special în cadrul organizațiilor de tineret, și doar un sfert dintre ei nu au desfășurat asemenea activități. În același timp, 16,7% dintre respondenții care nu au desfășurat încă activități de voluntariat, intenționează să o facă în viitor. În ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă, puțin peste jumătate (55,8%) dintre respondenții cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani au ocupat deja un loc de muncă pentru studenți, însă 37% dintre aceștia nu doresc să mai facă acest lucru. Un fapt interesant adițional îl reprezintă faptul că o proporție mai mare de tineri din această grupă de vârstă (54,5%) consideră că orientarea profesională nu este o sarcină ușoară, în comparație cu cei sub 18 ani. În ceea ce privește planurile pe viitor, doar 15,1% din această grupă de vârstă au răspuns că nu-și imaginează deloc viitorul în județul Harghita.

Potrivit grupului de vârstă de 18-24 de ani, datorită apropierii de familie și prieteni, condițiilor naturale, aerului curat, posibilității utilizării limbii materne, culturii și tradițiilor, merită să întemeieze

o familie în județul Harghita, însă alți factori importanți sunt comunitatea, siguranța, școlile relativ bune și numeroasele atracții turistice/opțiuni de excursie. Ca aspecte negative au fost menționate salariile mici, puținele oportunități de angajare, utilizarea limbii române și predarea inadecvată a acesteia, însă s-a făcut referire, de asemenea, de problema romilor, problema ușilor și infrastructura precară.

Dintre răspunsurile la această întrebare, evidențiem: *„aparatură de stat birocratic: tinerii sunt descurajați de cantitatea de „hârțoagă”, care ar putea fi redusă la nivel local după cum urmează: materiale informative privind administrația publică (ex. tinerii nu cunosc competențele consiliului local, nu știu cărei instituții de stat să se adreseze cu anumite probleme sau chestiuni administrative), și ar ajuta și dacă funcționarii nu ar continua atitudinea de birou postcomunistă, care include tipul de funcționar dezinteresat, tipul de funcționar incapabil de a fi atent, care se preface că este ocupat. Nu există oportunități de divertisment adecvate, ci doar crâșme de țară care nu reprezintă o opțiune bună pe termen lung. Din păcate, în multe locuri, acesta este spiritul în care sunt crescuți copiii, ceea ce are un impact negativ asupra modului în care sunt întemeiate familiile. Tinerii nu au posibilitatea de a-și face auzită vocea în mod corespunzător, motiv pentru care mulți cred că nu are rost să își planifice viitorul acasă. Prin urmare, este important să se înființeze cât mai multe consilii consultative pentru tineret în comune, să se organizeze forumuri consultative, grupuri de reflecție, sau chiar consilii consultative județene pentru tineret, împreună cu grupuri de lucru specializate.”*

În opinia lor, tinerii ar putea fi încurajați să întemeieze o familie prin sprijin acordat pentru cumpărarea de terenuri și proprietăți imobile, prin alocații mai mari pentru copii, salarii mai mari, mai multe oportunități de angajare și programe de sprijin pentru familie.

În funcție de grupa de vârstă, este nevoie de locuri de petrecere, baluri, seri de dans, seri de jocuri de societate, cafenele, pizzerii, cofetării în localități, unde tinerii se pot socializa, precum și de centre de tineret, programe sportive, etc. Dacă ar putea avea o singură solicitare, tinerii și-ar dori crearea și renovarea terenurilor de sport (inclusiv, în special, terenuri de fotbal și un skatepark), săli de fitness, parcuri de antrenament în aer liber, programe de dans, spectacole, piste de biciclete, săli de sport, patinoare, seri de jocuri de societate, plaje.



Tinerii întreprinzători din această categorie de vârstă s-au confruntat în principiu cu dificultăți financiare pe parcursul carierei lor antreprenoriale, în timp ce lipsa cunoștințelor de limba română și birocrăția au reprezentat probleme adiționale. Cu toate acestea, este demn de remarcat faptul că implicit, majoritatea persoanelor din acest segment nu dețin încă propria afacere. În ceea ce privește educația, s-au raportat următoarele observații: educație de limba română, de asemenea, în afara școlii, de exemplu în cadrul unor tabere, ateliere etc., punerea accentului pe comunicare, bacalaureat și predare diferențiate de limba română, există prea multe materii inutile și științele reale sunt predate la un nivel prea avansat. Pentru ca tinerii să rămână în țară, ei consideră că au nevoie de salarii/securitate materială mai ridicată, prețuri imobiliare mai scăzute, mai multe oportunități de muncă, dezvoltarea infrastructurii, mai multe oportunități în general.

Printre programele pentru tineret ale Consiliului Județean Harghita se numără „Harghita te așteaptă acasă”, Zilele Tineretului, Programul „Micul Grădinar”, Ziua celor 1000 de fete secuene, Slujba de Rusalii de la Șumuleu Ciuc, Caravana Tineretului, Zilele Județului, programe de Internship.

### 3.3.3. Rezultatele sondajelor efectuate în rândul tinerilor adulți

#### Consumul și activitățile culturale ale tinerilor din județul Harghita

În teza sa de doctorat, intitulată „*Tinerii maghiari din Transilvania în structura societății*”, Szabó Júlia a examinat poziția tinerilor maghiari din Transilvania în sistemul social, conform rezultatelor cercetărilor anterioare privind tineretul. Majoritatea eșantionului a fost alcătuită din tineri din județul Harghita, astfel încât merită să menționăm pe scurt această cercetare. În baza rezultatelor, s-au identificat patru clustere în ceea ce privește activitățile și consumul social. Prima categorie este cea a *screenagerilor* (30%), în care se încadrează aproape 30% dintre tinerii chestionați, cu activități strâns legate de utilizarea internetului și a ecranelor: utilizează în mod activ rețelele de socializare, vizionează filme, ascultă muzică, joacă jocuri pe internet și vorbesc pe chat. Activitățile culturale, cum ar fi vizionarea pieselor de teatru, frecventarea bibliotecii, cititul cărților, nu îi caracterizează. Cel de-al doilea grup este cel *orientat spre cultura înaltă* (22,7%), ușor opus primei categorii, deoarece tinerii din acest grup se duc la teatru, la operă, participă la concerte sau săli de dans. Ei se bucură, de asemenea, de diferite activități creative, cum ar fi pictura, scrisul, muzica, frecventarea bibliotecii și cititul. Cel de-al treilea grup este format din *omnivori*, reprezentând un amestec al celor două grupe

anterioare, deoarece tinerii din acest grup sunt implicați în toate activitățile analizate. Cea de-a patra categorie este grupul *pasiv* (25,6%), membrii căreia în principiu, se uită la televizor, ascultă muzică și își petrec timpul cu prietenii. Utilizarea rețelelor de socializare și vizionarea filmelor de pe laptop sunt, de asemenea, ușor prevalente, însă stau mai departe de celelalte activități analizate. (Szabó, 2020).

Prin urmare, în cadrul proiectării de activități și oferte pentru diferite tipuri de tineri, merită să se țină cont de segmentarea indicată mai sus pentru a se asigura că există o ofertă disponibilă pentru fiecare tip de grup.

În ceea ce privește situația, percepțiile și viziunea tinerilor adulți din județul Harghita cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani, conform rezultatelor anchetei prin chestionar din 2022 a grupului de analiză a Consiliului Județean, 42,7% dintre cei din această grupă de vârstă încă locuiesc la părinți sau la bunici. Deși proporția lor este mult mai mică decât a celor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani (82,3%), aceasta este totuși majoră. Spre deosebire de tinerii cu vârsta sub 18 ani, dar în mod similar cu cei cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, o proporție mult mai mică de persoane din această grupă de vârstă consideră că localitatea în care locuiesc oferă suficiente activități și locuri unde tinerii se pot socializa. În timp ce 41,7% dintre cei cu vârsta sub 18 ani s-au declarat mulțumiți de numărul de oportunități în acest sens, doar 24,8% dintre respondenții cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani și 31,8% dintre cei cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani au raportat același lucru. În ceea ce privește activitățile recreative, spre deosebire de respondenții cu vârsta sub 18 ani, precum și de cei cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, tinerii cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani sunt cei mai predispuși să își petreacă timpul liber cu drumeții, studii și sport, în plus față de activitățile la domiciliu, și cel mai puțin predispuși să îl petreacă cu colecționări, crearea de artă și în fața calculatorului. În ceea ce privește gradul de mulțumire față de oportunitățile sportive, această grupă de vârstă are cea mai mare proporție de persoane nemulțumite de facilitățile din localitatea în care locuiesc, în comparație cu cei cu vârsta sub 18 ani și cu cei cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani. Distribuția gradului de mulțumire a respondenților față de programele culturale este similară cu cea a respondenților cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, 43,6% dintre respondenții cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani fiind mulțumiți de oportunitățile oferite de programele culturale.

Rezultatele analizei privind dispoziția față de voluntariat arată că majoritatea tinerilor din această grupă de vârstă (71,8%), în mod similar cu proporția celor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, au

desfășurat deja muncă voluntară, în special în cadrul unor organizații de tineret, iar puțin peste un sfert (28,2%) nu au desfășurat asemenea activități. În același timp, 21,3% dintre respondenții care nu au desfășurat încă activități de voluntariat, intenționează să o facă în viitor. În ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă, puțin peste jumătate (55,3%) dintre respondenții cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani au ocupat deja un loc de muncă pentru studenți, însă 23,9% dintre ei nu doresc să mai facă acest lucru. Un fapt interesant adițional îl reprezintă faptul că o proporție mai mare de tineri din această grupă de vârstă (56,9%), în mod similar cu tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, consideră că orientarea profesională nu este o sarcină ușoară. În ceea ce privește planurile pe viitor, această grupă de vârstă are cel mai mic procent (5,4%) de persoane care nu-și prevăd deloc viitorul în județul Harghita, comparativ cu cei cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani (15,1%) și cu cei cu vârsta sub 18 ani, în cazul cărora procentul este chiar mai mare, și anume 36,7%.

La fel ca și în cazul celorlalte segmente, tinerii cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani consideră că merită să își întemeieze o familie în județul Harghita, în principal datorită apropierii de familie, prieteni, condițiilor de mediu și a aerului curat, însă, în comparație cu celelalte segmente, acest grup de vârstă a subliniat mai mult importanța utilizării limbii materne.

Printre factorii negativi cel mai des citați se numără infrastructura precară, salariile mici, prețurile imobiliare ridicate/excluziunea locativă și lipsa creșelor (nu sunt locuri disponibile în zonele rurale, și foarte puține în zonele urbane) și a grădinițelor, deoarece aceasta este grupa de vârstă la care majoritatea familiilor au copii. Cuanțumul scăzut al alocației pentru copii și problemele din jurul comunităților de romi au fost, de asemenea, menționate de mai mulți respondenți, însă un număr mult mai redus a menționat problemele legate de limba română.

În funcție de grupa de vârstă, tinerii ar putea fi încurajați să își întemeieze o familie prin intermediul unor subvenții pentru achiziționarea de locuințe, prestații parentale și pentru întemeierea familiei, alocații mai mari pentru copii, avantaje fiscale și acordarea indemnizației pentru îngrijirea copiilor pentru durata de trei ani. De asemenea, locurile de muncă corespunzătoare cu salarii corespunzătoare sunt, de asemenea, importante. Un fapt interesant demn de menționat este că nevoile legate de locul de muncă au fost raportate, în majoritate de către respondenții cu limba maternă română, în timp ce respondenții cu limba maternă maghiară au fost mai predispuși să

menționeze diverse tipuri de alocații pentru maternitate și locuințe. Aceleași forme de sprijin ar putea fi acordate, de asemenea, familiilor de tineri.

În ceea ce privește oportunitățile de socializare și de divertisment, acest grup de vârstă a raportat, în principiu, nevoia pentru festivaluri, concerte, programe culturale, baluri, seri de dans, locuri de divertisment și, de asemenea, consideră importantă crearea spațiilor comunitare, a centrelor de tineret, organizarea unor seri de jocuri de societate, înființării de cinematografe, a unor cafenele în localitățile rurale, în timp ce, spre deosebire de grupurile de vârstă mai tinere, mai puține persoane ar avea nevoie de evenimente sportive. Dacă ar putea adresa o singură solicitare conducerii localităților lor, cei mai mulți dintre ei ar solicita un centru de wellness, o plajă, o piscină, respectiv spectacole de teatru, trasee pentru biciclete, concerte, activități artizanale și mai multe oportunități sportive.

Antreprenorii cu vârste cuprinse între 25 și 35 de ani s-au confruntat cu următoarele dificultăți: procurarea de capital, lipsa cunoștințelor de limba română, birocrăția, menținerea unei afaceri în timpul epidemiei de coronavirus. În ceea ce privește educația, și-au completat răspunsurile cu următoarele observații: este nevoie de o predare corespunzătoare a limbii române, predarea este prea teoretică, nu se bazează pe interesele și atitudinile individuale.

În opinia lor, pentru a-i determina pe tineri să rămână acasă, sunt necesare mai multe oportunități de angajare, salarii mai mari, mai multe posibilități de recreere, alocații pentru locuință și o infrastructură mai bună. Dintre programele de tineret ale Consiliului Județean Harghita, majoritatea participanților au menționat programul de internship și oportunitățile de finanțare oferite organizațiilor de tineret, însă unii participanți au menționat și evenimentul Ziua Tineretului, Zilele Județului, Școala din Pădure, Caravana Tinerilor, programul „Micul Grădinar”, educația digitală și activitățile de formare profesională.

## 4. Analiza SWOT

Puncte forte	Puncte slabe	Oportunități	Amenințări
<b>Organizații de tineret</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există o organizație de tineret în fiecare regiune.</li> <li>➤ Organizațiile de tineret îndeplinesc rolul de multiplicatori de opinie. Acestea pot influența pozitiv opinia tineretului, chiar și în aspecte precum donarea de sânge și participarea la programe caritabile.</li> <li>➤ Deschiderea față de organizațiile de tineret din partea administrațiilor locale și a consiliului județean.</li> <li>➤ Administrația județeană sprijină consiliile elevilor, organizațiile de tineret și alte organizații neguvernamentale la mai multe niveluri, inclusiv prin cereri de propuneri și prin punerea la dispoziție de clădiri.</li> <li>➤ Anumite organizații de tineret sunt susținute de antreprenori locali.</li> <li>➤ Existența unor evenimente care se concentrează pe aspectele legate de tineret.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Organizațiile de tineret nu sunt suficient de active.</li> <li>➤ Există o cooperare redusă între organizațiile de tineret.</li> <li>➤ Există o lipsă a competențelor de conducere și a dedicării corespunzătoare.</li> <li>➤ În ciuda sprijinului existent, organizațiile de tineret sunt subcapitalizate și nu dispun de resurse financiare pentru prefinanțarea propunerilor.</li> <li>➤ Există un interes scăzut pentru formarea în scopul îmbunătățirii competențelor de conducere.</li> <li>➤ Există puține schimburi de experiență între organizațiile de tineret, consiliile și organizațiile elevilor din străinătate și cele din țară.</li> <li>➤ Există o comunicare redusă între organizațiile de tineret locale și naționale, ceea ce înseamnă că nu există programe comune.</li> <li>➤ Marketingul programelor organizațiilor de tineret este</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Consolidarea cooperării între organizațiile de tineret.</li> <li>➤ Reducerea conflictelor și conflictelor de interese specifice în cadrul organizațiilor de tineret.</li> <li>➤ Finanțarea propunerilor organizațiilor de tineret.</li> <li>➤ Oportunități de schimburi de experiență între organizațiile de tineret, consiliile elevilor și organizațiilor de alt tip din străinătate și din țară.</li> <li>➤ Sprijin financiar și sub alte forme pentru organizațiile de tineret și consiliile elevilor.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Legislație incertă</li> <li>➤ Reducerea finanțării UE</li> <li>➤ Reducerea bugetului guvernului alocat programelor pentru tineret din cauza crizei economice.</li> <li>➤ Reducerea numărului de susținători permanenți (din cauza crizei)</li> <li>➤ Impactul rivalității regionale din cadrul județului asupra cooperării dintre organizații</li> <li>➤ Impactul negativ al restricțiilor de urgență și epidemiologice asupra mobilității și cooperării.</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Organizațiile de tineret dețin o reprezentanță juridică adecvată la nivel județean.</li> <li>➤ Tinerii dețin reprezentanță, de asemenea, în rândul reprezentanților locali, acești reprezentanți concentrându-se asupra soluționării problemelor legate de tineret.</li> </ul>	<p>necorespunzătoare și, în consecință, atractivitatea organizațiilor de tineret este, de asemenea, scăzută.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există puține programe organizate de organizațiile de tineret și de consiliile elevilor.</li> <li>➤ Există un interes scăzut în rândul tinerilor pentru programele organizate de organizațiile de tineret și de consiliile elevilor.</li> </ul>		
<b>Educație, formare, viziune</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Programe existente pentru îmbunătățirea predării limbii române și obținerea unor rezultate mai bune la examenele de bacalaureat.</li> <li>➤ La nivel județean, se pune un accent puternic pe promovarea și dezvoltarea învățământului profesional.</li> <li>➤ Planul de acțiune privind educația digitală elaborat.</li> <li>➤ Expandarea consultanței și programelor de promovare în domeniul orientării profesionale</li> <li>➤ Există mai multe universități care dețin filiale în județul Harghita.</li> <li>➤ Datorită dimensiunii centrelor universitare și a filialelor, relația</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Competențele lingvistice în rândul tinerilor sunt extrem de deficitare, iar o mare parte dintre ei au cunoștințe slabe de limba română.</li> <li>➤ Există un interes scăzut în rândul tinerilor pentru cursuri de limba română extrașcolare.</li> <li>➤ Nu există suficiente cursuri de formare acreditate, cu costuri reduse sau gratuite pentru tinerii cu limba maternă maghiară.</li> <li>➤ Există puține oportunități de formare disponibile în zonele rurale.</li> <li>➤ Există un decalaj mare între calitatea educației în zonele rurale și cele urbane.</li> <li>➤ Calitatea învățământului profesional este scăzută.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Curriculum și test de aptitudini diferențiate din limba și literatura română.</li> <li>➤ Tendință de creștere a percepției pozitive a meșteșugurilor.</li> <li>➤ Noi surse de finanțare pentru îmbunătățirea calității educației.</li> <li>➤ Crearea de oportunități de finanțare de grad mai ridicat pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale digitale.</li> <li>➤ Lansarea de cursuri pentru remediere lipsurilor, disponibile la nivel local, în limba maghiară.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Scăderea numărului de elevi ar putea duce la închiderea claselor și a școlilor din mediul rural.</li> <li>➤ Sistem educațional instabil.</li> <li>➤ Modificarea anuală a structurii învățământului.</li> <li>➤ Atractivitatea orașelor universitare.</li> <li>➤ Subevaluarea profesiei de cadru didactic.</li> <li>➤ Magnetismul țărilor străine.</li> <li>➤ Creșterea bullying-ului</li> </ul>

<p>între studenți și profesori este directă.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Oferta formărilor pentru profesori se află într-o continuă expansiune.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Învățământul profesional ca ofertă educațională are un prestigiu scăzut în rândul persoanelor din regiune.</li> <li>➤ Există o lipsă de infrastructură corespunzătoare pentru punerea în aplicare a educației digitale.</li> <li>➤ Există un număr ridicat de elevi care părăsesc timpuriu școala.</li> <li>➤ Limba română nu este predată într-un mod corespunzător pentru elevii care au o altă limbă maternă decât româna (predarea ca și limbă străină, lipsa examenelor de bacalaureat diferențiate)</li> </ul>		
<b>Ocuparea forței de muncă, antreprenariat</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Consiliul Județean Harghita oferă în fiecare an posibilitatea de a participa la un program de internship plătit.</li> <li>➤ Diferitele platforme locale de recrutare oferă o modalitate pentru corelarea cererii și ofertei locurilor de muncă.</li> <li>➤ Datorită dimensiunii reduse a pieței forței de muncă, procesul de intervieware dintre angajatori și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă este mai direct și mai eficient.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Este dificil pentru tineri să se situeze în profesie în lipsa experienței profesionale.</li> <li>➤ Există puține oportunități pentru internshipuri plătite.</li> <li>➤ Nu există oportunități de angajare în număr și varietate suficiente.</li> <li>➤ Salariile mici îi forțează pe tineri să caute locuri de muncă mai bine plătite în altă parte.</li> <li>➤ Numărul tinerilor care migrează în străinătate pentru ocuparea locurilor de muncă este ridicat.</li> <li>➤ Programul de lucru flexibil, respectiv opțiunea de a desfășura muncă la</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există o deschidere din ce în ce mai mare a angajatorilor față de angajarea tinerilor fără experiență profesională.</li> <li>➤ Cadrul juridic existent pentru punerea în aplicare a programelor de internship și de ucenicie plătite.</li> <li>➤ Avantaje acordate de stat pentru întreprinderile care angajează proaspeți absolvenți.</li> <li>➤ Dezvoltarea culturii voluntariatului.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Impactele crizei economice</li> <li>➤ Impactele inflației și crizei financiare</li> <li>➤ Migrația</li> <li>➤ Taxele și impozitele modificate și majorate frecvent</li> <li>➤ Legislație incertă și variabilă</li> <li>➤ Niveluri ridicate de birocrație</li> <li>➤ Creșterea majoră a contribuțiilor pentru programele de lucru cu fracțiune de normă</li> <li>➤ Impactul situațiilor epidemiologice asupra muncii</li> <li>➤ Criza energetică</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Creșterea capitalului relațional la nivelul județului este mai ușor.</li> <li>➤ Proiecte și programe de promovare existente pentru a spori mentalitatea antreprenorială, a spiritului antreprenorial și al capacității de inovare a tinerilor.</li> <li>➤ Incubatoarele de afaceri existente și cele aflate în curs de planificare din județ oferă noilor întreprinderi posibilitatea de a se dezvolta.</li> </ul>	<p>distanță sunt asigurate în doar puține cazuri.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Tinerii sunt mai puțin dispuși să desfășoare activități de voluntariat.</li> <li>➤ Există o lipsă de cunoștințe financiare în rândul tinerilor.</li> <li>➤ Birocrația îngreunează în mare măsură înființarea de întreprinderi de către tineri.</li> <li>➤ Există o lipsă de consiliere profesională privind înființarea și administrația unei întreprinderi.</li> <li>➤ Există puține avantaje și stimulente din partea administrațiilor locale pentru inițierea de întreprinderi.</li> <li>➤ Ponderea locurilor de muncă care necesită studii superioare este redusă.</li> <li>➤ Cultura antreprenorială nu este tipică pentru regiune.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Creșterea oportunităților de muncă la distanță.</li> <li>➤ Odată cu creșterea globalizării, găsirea de noi oportunități de afaceri, respectiv punerea în aplicare a acestora la nivel județean sunt mai ușoare.</li> <li>➤ Începerea digitalizării administrației.</li> <li>➤ Surse de finanțare pentru întreprinderi.</li> </ul>	
<b>Timp liber, cultură și sport</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există un consens în rândul tinerilor cu privire la importanța menținerii tradițiilor și la rolul pozitiv al patrimoniului cultural secuiesc.</li> <li>➤ Viața culturală activă este asigurată la nivel județean prin evenimente culturale de prestigiu.</li> <li>➤ Există o serie de cereri de propuneri care vizează cultura</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există un nivel scăzut de sprijin pentru tinerii artiști talentați.</li> <li>➤ Există puține programe care vizează căutarea de tinere talente.</li> <li>➤ Există puține programe care oferă posibilitatea de a cunoaște alte culturi.</li> <li>➤ Există puține oportunități pentru artiștii aflați la început de carieră</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Finanțarea artiștilor aflați la început de carieră și a tinerilor talentați pentru a-și prezenta talentele pe scară mai largă, inclusiv în străinătate.</li> <li>➤ Surse de finanțare pentru dezvoltarea și întreținerea infrastructurii sportive existente și pentru extinderea</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Impactul negativ al proliferării instrumentelor digitale asupra prezenței la evenimentele care necesită participarea personală.</li> <li>➤ Reducerea cererii pentru experiențe comunitare.</li> <li>➤ Impactul situației epidemiologice asupra activităților recreative</li> <li>➤ Impactele crizei economice</li> </ul>



<p>disponibile, scopul acestora fiind de a sprijini punerea în aplicare a programelor culturale destinate tineretului.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ În toate cele trei regiuni ale județului există oportunități pentru experiențe culturale, programe culturale și activități artistice.</li> <li>➤ Există o ofertă în continuă creștere de activități extrașcolare de după amiază, atât în domeniul dansului popular, cât și al dansului modern și al educației muzicale.</li> <li>➤ Cei interesați au la dispoziție cursuri de formare și activități artistice acreditate.</li> <li>➤ Numărul pistelor pentru biciclete este în continuă creștere.</li> <li>➤ Modernizarea traseelor de drumeție, precum și dezvoltarea de trasee noi sunt continue.</li> <li>➤ În ultimii ani, au fost construite mai multe piscine și săli de sport.</li> <li>➤ Activitățile cluburilor sportive sunt susținute anual.</li> <li>➤ În regiune există numeroase oportunități de a practica sporturi de iarnă.</li> </ul>	<p>pentru a-și expune lucrările unui public mai larg.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există un număr redus de locuri de divertisment și spații comunitare în care se pot organiza programe pentru tineret și divertisment în interior.</li> <li>➤ Lipsa cinematografelelor.</li> <li>➤ Există un decalaj mare între zonele rurale și cele urbane în ceea ce privește oportunitățile sportive.</li> <li>➤ Lipsa de dezvoltare și, în anumite cazuri, de întreținere a infrastructurii sportive existente.</li> <li>➤ Nivel ridicat de constrângeri privind utilizarea terenurilor de sport.</li> <li>➤ Există suport insuficient pentru tinerii sportivi.</li> <li>➤ Există puține oportunități pentru practicarea sporturilor nautice de vară.</li> <li>➤ Lipsa unei culturi a ciclismului, în combinație cu o lipsă de cunoaștere a regulilor de circulație în rândul tinerilor.</li> </ul>	<p>facilităților sportive în aer liber și în interior.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Acces mai ușor la produsele și evenimentele culturale în spațiul online.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Impactele inflației și crizei financiare</li> <li>➤ Legislație incertă și variabilă</li> </ul>
---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Infrastructura pentru sporturile recreative extreme se extinde treptat în județ.</li> <li>➤ În prezent, în județ există posibilitatea de a practica peste 50 de sporturi, iar gama se extinde în mod gradual.</li> <li>➤ Tabere cu teme diferite.</li> </ul>			
<b>Planificarea familială, procreare</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există o serie de programe, oportunități de finanțare și evenimente la nivel județean care oferă familiilor diferite tipuri de programe.</li> <li>➤ Sprijin pentru familiile numeroase.</li> <li>➤ Numărul terenurilor de joacă crește în fiecare an.</li> <li>➤ Se construiesc grădinițe și creșe în tot mai multe localități.</li> <li>➤ Din ce în ce mai multe localități din județ organizează deja activități extrașcolare.</li> <li>➤ Comunitatea sprijină întemeierea unei familii și procrearea.</li> <li>➤ Menținerea contactului între generații este caracteristică.</li> <li>➤ Datorită caracterului rural al județului, este mai potrivit pentru planificarea familială și pentru creșterea copiilor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Există o lipsă de creșe și grădinițe.</li> <li>➤ În zonele rurale, infrastructura de transport public este necorespunzătoare, ceea ce face dificilă naveta la școală.</li> <li>➤ Pentru unele municipalități, siguranța publică mai scăzută poate reprezenta un factor de descurajare pentru a avea copii.</li> <li>➤ Există o lipsă de sprijin pentru tinerii care doresc să întemeieze o familie.</li> <li>➤ Calitatea sistemului de îngrijire medicală de familie din județ este insuficientă și deficitară.</li> <li>➤ Asigurarea supravegherii copiilor în timpul orelor de lucru reprezintă o dificultate pentru părinți.</li> <li>➤ Munca în străinătate afectează în mod negativ planificarea familială și procrearea.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Progrese în extinderea și îmbunătățirea sistemului de creșe și grădinițe, adaptându-l la nevoile părinților.</li> <li>➤ Subvenții din partea Uniunii Europene și din alte surse externe.</li> <li>➤ Creșterea programelor guvernamentale de sprijinire a familiilor, de alocații pentru copii și pentru locuințe.</li> <li>➤ Accent mai mare pus pe armonizarea vieții familiale cu programul de lucru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Impactele crizei economice</li> <li>➤ Impactele inflației și crizei financiare</li> <li>➤ Impactele negative ale incertitudinii economice și ale dificultăților legate de câștigarea existenței asupra planificării familiale și a procreării</li> <li>➤ Migrația</li> <li>➤ Taxele și impozitele modificate și majorate frecvent</li> <li>➤ Legislație incertă și variabilă</li> <li>➤ Creșterea vârstei de căsătorie și de procreare</li> <li>➤ Schimbarea tendințelor de întemeiere a familiei</li> </ul>

Persoane defavorizate din punct de vedere social, sensibilitate socială, incluziune socială			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ O gamă din ce în ce mai diversă de programe este disponibilă persoanelor cu diferite boli și handicapuri.</li> <li>➤ Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita administrează o serie de centre de plasament de tip familial în județ, care vizează asigurarea egalității de șanse orfanilor.</li> <li>➤ Există un nivel ridicat de solidaritate și dorință de a dăruți în cadrul populației din județ, în special în apropierea sărbătorilor, dar și în cazul unor tragedii.</li> <li>➤ Organizațiile de tineret, asociațiile și fundațiile din județ organizează periodic activități de strângere de fonduri și caritabile.</li> <li>➤ În județ există trei școli speciale, care oferă educație pentru copiii cu cerințe speciale prin munca unor cadre didactice calificate.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Este ridicată proporția tinerilor și copiilor care trăiesc în sărăcie extremă și excluziune socială.</li> <li>➤ Măsurile de facilitare și promovare a sensibilizării nu sunt suficiente pentru a reduce prejudecățile sociale existente și ereditare.</li> <li>➤ Există puține programe de asistență care vizează să ajute persoanele defavorizate din punct de vedere social în recuperarea decalajului.</li> <li>➤ Conform legislației actuale, persoanele cu handicap pot, de asemenea, să învețe la orice școală, însă cadrele didactice nu sunt instruite în acest sens, în special în școlile rurale, ceea ce rezultă într-o situație grevată de dificultăți.</li> <li>➤ Rata de părăsire timpurie a școlii este ridicată în rândul persoanelor dezavantajate din punct de vedere social.</li> <li>➤ Multe instituții de învățământ și alte facilități, în special în zonele rurale, nu dispun de o infrastructură adecvată pentru tinerii cu handicap.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Creșterea sensibilității sociale și incluziunii sociale datorită influențelor externe.</li> <li>➤ Adoptarea unor noi pachete de sprijin și a unor noi legislații pentru familiile care trăiesc sub nivelul minim de subsistență.</li> <li>➤ Eforturile Uniunii Europene pentru promovarea egalității de șanse.</li> <li>➤ Strategie națională privind populația romă.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Impactele crizei economice</li> <li>➤ Impactele inflației și crizei financiare</li> <li>➤ Legislație incertă și variabilă</li> <li>➤ Lipsa legislației corespunzătoare, respectiv a punerii în aplicație a legislației care vizează persoanele defavorizate din punct de vedere social și persoanele cu handicap.</li> </ul>

## 5. Viziune, valori, abordări, relații și caracter orizontal

### 5.1. Viziune

Județul Harghita face parte din Regiunea Centrală și, ca atare, propriile aspirații și viziune sunt strâns legate de aspirațiile acestei regiuni. Tinerii de astăzi reprezintă generația lider de opinie și de factori de decizie a județului Harghita din 2030. Astfel, măsurile, programele, proiectele și activitățile încadrate în Strategia Județeană pentru Tineret 2023-2030 servesc viziunii de ansamblu.

#### Județul Harghita este locul unde:

- societatea este meritocratică;
- tinerii au o viziune bine stabilită asupra viitorului;
- tinerii au la dispoziție condițiile care să le asigure un trai decent și dezvoltare;
- tinerii sunt interesați în ceea ce privește deciziile politice, economice și sociale care îi vizează;
- opiniile tinerilor sunt luate în considerare de către factorii de decizie competenți în cadrul luării deciziilor care îi vizează;
- tinerii au posibilitatea de a depăși dezavantajele sociale proprii și ale colegilor lor, și de a-și exercita pe deplin drepturile de cetățean;
- tinerii au șanse egale în toate domeniile, indiferent de sex, vârstă, etnie sau starea de sănătate;
- sunt date toate oportunitățile pentru un stil de viață sănătos și petrecerea în mod activ a timpului liber;
- tinerii au la dispoziție condițiile necesare întemeierii unei familii.

### 5.2. Principii pentru elaborarea și punerea în aplicare a strategiei

#### Caracter public

O strategie de dezvoltare este eficace și eficientă atunci când este cunoscută și acceptată de public, când folosește un limbaj clar, și dacă beneficiarii au contribuit la elaborarea ei. La nivelul punerii în aplicare, strategia este considerată publică atunci când coordonatorii participă în mod regulat, împreună cu beneficiarii, la monitorizarea rezultatelor, discută împreună concluziile și, dacă este cazul, completează sau modifică strategia.

### **Profesionalism**

Strategia pentru tineret trebuie să fie elaborată cu participarea activă a tuturor persoanelor active în domeniul tineretului din județ. Opiniile altor actori pot atrage atenția asupra unor elemente ale procesului de punere în aplicare a strategiei care rămân neobservate de către cei care se ocupă de aspectele legate de tineret. Combinația între experiența internă și opiniile externe poate oferi soluții la orice problemă care ar putea apărea.

### **Aplicarea practică**

O strategie de dezvoltare este cu adevărat eficientă numai dacă este mai mult decât un document lipsit de substanță. Prin urmare, este vitală specificarea măsurilor practice și a proiectelor concrete care pot fi utilizate în cadrul dezvoltării, precum și definirea și apoi achiziționarea mijloacelor care vor permite punerea în aplicare și realizarea măsurilor incluse în strategie (resurse logistice, umane și financiare, etc.). De asemenea, este esențial să se înțeleagă și să se prezinte viziunea generală, planul de acțiune la nivel strategic, programele specifice și rolul proiectelor de a le pune în aplicare, precum și interrelația dintre acestea.

### **Valoare de model**

Deși județul Harghita a înregistrat deja realizări și dezvoltări excelente în multe domenii, este clar că aceste inițiative trebuie continuate, deoarece dezvoltarea nu este niciodată un proces finit, existând întotdeauna loc pentru continuarea modernizării, indiferent de domeniu. De îndată ce obiectivele și așteptările stabilite pentru o anumită perioadă de timp au fost îndeplinite, societatea poate stabili noi cerințe.

Abordările, principiile, metodele de lucru și cadrul teoretic general utilizate în dezvoltarea structurii prezentei strategii servesc ca baza pentru dezvoltarea unui model care poate fi aplicat de Consiliul Județean Harghita, în calitate de coordonator, de asemenea, în alte sectoare și domenii.

În lumina acestora, putem afirma că procesul de planificare strategică pentru tineret (și nu numai) poate fi util și pentru alte sectoare, având ca rezultat omogenizarea mecanismelor de dezvoltare, iar rezultatele obținute, bazate pe complementaritate, vor contribui în cele din urmă la dezvoltarea majoră a societății din regiune în ansamblu.

### 5.3. Puncte strategice focale

Prezenta strategie este legată de multe alte strategii europene, naționale, regionale și județene.

Denumirea strategiei	Puncte strategice focale
<b>EU Youth Strategy 2019-2027</b>	<p><b>2. Strategia Europeană pentru Tineret se concentrează asupra trei domenii de acțiune principale, reprezentate de următoarele trei cuvinte:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Implicare (Engage)</li> <li>Conexiune (Connections)</li> <li>Împuternicire (Empowerment)</li> </ol> <p><b>Obiectivele europene pentru tineret:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Realizare conexiunii între UE și tineret</li> <li>Egalitatea de gen</li> <li>Societăți incluzive</li> <li>Informare și dialog constructiv</li> <li>Sănătate mintală și bunăstare</li> <li>Acordarea asistenței tinerilor din zonele rurale</li> <li>Locuri de muncă de calitate pentru toți</li> <li>Educație de calitate</li> <li>Spațiu și participare pentru toți</li> <li>Europa verde și durabilă</li> <li>Organizații de tineret și programe europene</li> </ol>
<b>Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027</b>	<p><b>Acțiuni și măsuri specifice în domeniile de acțiune</b></p> <p>SN. 1.2.: Elaborarea și coordonarea măsurilor economice, sociale și administrative care contribuie la reducerea sărăciei și la incluziunea socială</p> <p>SN.2.: Investiții sociale pentru promovarea coeziunii</p> <p>SN.2.1. Educație și formare eficientă, echitabilă și favorabilă incluziunii</p> <p>SN.2.2. Ocuparea integrală, echitabilă și favorabilă incluziunii a forței de muncă în contextul promovării creșterii competitive</p> <p>SN.3.: Protecție socială pe tot parcursul vieții pentru toate persoanele</p> <p>SN.3.1.: Un sistem de sănătate mai eficient, mai accesibil și mai flexibil</p> <p>SN.3.2.: Locuințe și servicii de bază decente, sigure, într-un mediu sănătos, la prețuri accesibile</p> <p>SN.3.3.: Servicii sociale integrate care vizează promovarea unei vieți independente în comunitate</p>

<p><b>Strategia de dezvoltare economică – Harghita 2030</b></p>	<p><b>I. Direcție de dezvoltare Harghita 4.0 –</b></p> <p><b>/b. Cunoștințe profesionale, formare profesională, formare pentru adulți, cu accent pe tineret:</b> educație flexibilă începând de la școala primară, cunoștințe transferabile valoroase, adaptate la nevoile actuale și viitoare ale pieței forței de muncă, consiliere la locul de muncă și orientare profesională corespunzătoare pentru elevi și persoane apte de muncă, cu tehnologie avansată și oportunități valoroase pentru internship.</p> <p><b>/d. Start-up-uri și spin-off-uri în județ:</b> Sprijinirea inițiativelor inovatoare ale tinerilor.</p> <p><b>Program nr. 2: Mediul de afaceri rural</b> Scopul programului este de a crea condiții de viață urbane, de a opri mutarea populației în centrele urbane și de a atrage înapoi în țară tinerii care s-au mutat în străinătate, oferindu-le un mediu performant, eficient și competitiv în toate domeniile.</p> <p><b>8. Prioritate strategică:</b> Dezvoltarea resurselor umane, sporirea incluziunii sociale și a ocupării forței de muncă – cu o ofertă educațională adaptată la nevoile pieței și de înaltă calitate</p> <p><b>Program nr. 4:</b> Un mediu de afaceri favorabil pentru tinerii sau familiile care doresc să se întoarcă în țară, oferind pachete de opțiuni pentru înființarea afacerilor cu centre de incubație</p> <p><b>Program nr. 10:</b> Înființarea unei instituții/filiale de învățământ superior agricol cu servicii de învățământ la distanță pentru a promova oportunități educaționale de calitate pentru tinerii agricultori</p>
<p><b>Strategia culturală a județului Harghita 2021-2030</b></p>	<p><b>1. Programul „Asigurarea serviciilor și infrastructurii culturale de bază”:</b></p> <p>1.1 Achiziționarea echipamentelor pentru școlile de artă și școlile populare de artă, 1.2 Dezvoltare de conținut și dezvoltarea resurselor umane pentru predarea disciplinelor de arte, 1.3 Educație comunitară în școală și extrașcolară, 1.4 Artizanat în educația profesională, 1.5 Consolidarea și crearea de spații comunitar-creative, 1.6 Reabilitarea caselor culturale, și transformarea în clădiri multifuncționale în fiecare unitate administrativ-teritorială, 1.7 Case de cultură modernizate, capabile să găzduiască evenimente de artele spectacolelor în fiecare regiune, 1.8 Opere de artă plastică în spații publice și în clădiri publice.</p>

	<p><b>4. Programul „Noi inițiative culturale”:</b> 4.1 Diferite festivaluri tematice, 4.4 Sprijin pentru ateliere și activități științifice, comunități pentru promovarea științei</p> <p><b>5. Programe de cooperare zonale:</b> 5.2 Educație culturală pentru instituții școlare, 5.3 Sprijinul profesional al grupurilor autodidacte</p>
<p><b>Strategia de dezvoltare rurală a județului Harghita pe perioada 2021 – 2030</b></p>	<p>Program nr. 1 – Agricultură, subprogram nr. 1.5: Crearea fondului de domenii agrare județene</p> <p>Program nr. 3 – Servicii publice în zone rurale: Subprogram nr. 3.3: Creșe și grădinițe</p> <p><b>Program nr. 4</b> – Industrializarea spațiului rural: Subprogram nr. 4.3 Educația antreprenorială</p> <p><b>Program nr. 5</b> – Cultură rurală: tradiții și sport: Subprogram nr. 5.2 Educație culturală: educație vizuală, cluburi de lectură</p> <p>Program nr. 6 – Combaterea sărăciei - Subprogram nr. 6.2 Igienă personală și planificare familială; Subprogram nr. 6.3 Program after-school (școală după școală); Subprogram 6.5 Bursa pentru elevi și studenți;</p> <p><b>Program nr. 7</b> – Atragerea tinerilor acasă Subprogram nr. 7.1 Servicii administrative; Subprogram nr. 7.2 Cooperare; Subprogram nr. 7.3 Platforma online; Subprogram nr. 7.4 Consiliere financiară; Subprogram nr. 7.5 Proiecte tehnice gratuite pentru case tradiționale</p>
<p><b>Strategia integrată de turism a județului Harghita pentru perioada 2020 – 2027</b></p>	<p><b>3.7. Turism ciclist</b> și oportunitățile oferite de acesta. Organizarea unor tabere de ciclism atât pentru tineri, cât și pentru adulți.</p> <p><b>3.12. Turism cultural</b> axat pe imaginea tradițională a zonei, cu accent pus pe valorificarea patrimoniului antropic – inițierea unor forme de învățare a meșteșugurilor tradiționale locale și de dobândire de cunoștințe și deprinderi manuale, în contexte formale și non formale, de către copii și tineri.</p> <p><b>3.14. Tabere de tineret:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- amenajare de locuri speciale pentru desfășurarea taberelor; stabilirea unor trasee de drumeție pentru a apropia tinerii de natură;</li> <li>- promovarea taberelor în școli;</li> <li>- promovarea taberelor pe site-urile de socializare (poze, filmări);</li> </ul>



	- crearea unor parteneriate cu licee atât naționale, cât și internaționale în vederea sponsorizării și susținerii schimbului de experiențe în acest context.
<b>Strategia județeană privind dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciilor de salubritate și de gestionare a deșeurilor la nivelul județului Harghita 2019-2030</b>	<b>Obiectiv strategic nr. 6.3.2</b> – Conștientizarea populației, campanii în media scrisă și audio-video: campanii de informare în școli
<b>Strategia de protecția monumentelor istorice din județul Harghita 2013-2023</b>	<b>VII. Învățământ tematic, educare, formarea sistemului de valori</b> <b>7.1</b> concursuri școlare de cunoștințe locale și privind monumentele <b>7.3</b> vizite organizate la monumente (porți deschise) <b>7.4</b> introducerea în sistemul educațional a materiilor care vizează istoria locală și protecția mediului construit <b>7.7</b> pliante, tricouri, postere, puzzle-uri pentru copii, cărți de colorat despre patrimoniul local
<b>Strategia de Sport a Județului Harghita pe perioada 2010-2022</b>	<b>Obiectiv strategic nr. 4</b> – Promovarea renumelui județului prin sprijinirea sportului de performanță și prin participarea la competiții naționale și internaționale: Prioritatea de dezvoltare nr. 4.4 Sprijinirea în cadrul tinerilor a posibilităților de a face carieră în sportul de performanță, îndrumarea tinerilor spre sportul de performanță.
<b>Strategia județeană de dezvoltare a serviciilor sociale a județului Harghita 2019-2023-2028</b>	<b>Obiectiv nr. 7:</b> Realizarea unor acțiuni care vizează sensibilizarea opiniei publice, în vederea unei mai bune integrări a persoanelor cu handicap. <b>Obiectiv nr. 14:</b> Conștientizarea și sensibilizarea opiniei publice pentru susținerea creșterii calității vieții persoanelor cu handicap și promovarea contribuțiilor valoroase pe care le pot aduce. <b>Obiectiv nr. 1:</b> Derularea unor programe educative pentru părinți și copii, în special pentru grupurile cu risc crescut de a fi victime, în vederea prevenirii traficului de persoane. <b>Obiectiv nr. 7:</b> Dezvoltarea activităților de sprijinire a copiilor talentați, facilitarea accesului la activități sportive, culturale, etc., a copiilor proveniți din sistemul de protecție a copilului și cei din grupurile sociale defavorizate.

**Obiectiv nr. 8:** Dezvoltarea activităților de prevenție, respectiv prevenirea consumului de alcool, tutun, droguri, în rândul tinerilor.

**Obiectiv nr. 4:** Derularea unor activități în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice și violenței de gen.

## 6. Obiective strategice și direcții de dezvoltare

Acest capitol prezintă principalele direcții de dezvoltare în funcție de obiectivele strategice. Prezentarea strategiei stabilește 8 obiective strategice diferite, și anume:

- 6.1. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor active în domeniul tineretului și a resurselor umane
- 6.2. Programe de educație și formare
- 6.3. Stil de viață sănătos și recreere activă
- 6.4. Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat
- 6.5. Egalitatea de șanse
- 6.6. Cetățenie activă, voluntariat și educație ecologică
- 6.7. Cultură
- 6.8. Planificarea familială

### 6.1. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor active în domeniul tineretului și a resurselor umane

#### 6.1.1. Consolidarea cadrului instituțional

##### Direcții de dezvoltare

1. Evaluarea nivelului actual de acoperire a centrelor de tineret, centrelor culturale pentru elevi, cluburilor sportive și centrelor de agrement/turism din cadrul Ministerului Tineretului și Sportului, precum și a activităților și serviciilor pentru tineret oferite de consiliul județean și consiliile locale.
2. Promovarea parteneriatelor între instituțiile responsabile de politicile de tineret la nivel local, respectiv între instituții (consiliul județean, administrații locale, primării) și organizațiile de tineret.
3. Identificarea surselor de finanțare pentru creșterea numărului și activităților centrelor de tineret, centrelor culturale, centrelor de agrement/turism, cluburilor sportive.
4. Consolidarea organizațiilor de tineret, asigurarea continuității prin membri noi, și implicarea asociațiilor în procesul decizional politic.

## 6.1.2. Dezvoltarea resurselor umane

### Direcții de dezvoltare

1. Identificarea surselor de finanțare, în special fondurile UE, pentru organizarea de programe de formare pentru funcționarii publici responsabili în domeniul politicii de tineret, precum și pentru reprezentanții organizațiilor și fundațiilor de tineret.
2. Organizarea de schimburi de experiență în străinătate pentru liderii organizațiilor de tineret și ai consiliilor elevilor pentru a le oferi oportunitatea de a pune în practică acasă experiențele pozitive dobândite.
3. Derularea de programe de internship.
4. Încurajarea organizațiilor de tineret să își sporească activitatea și atractivitatea, și să consolideze cooperarea între organizații.
5. Organizarea de programe de formare pentru membrii organizațiilor de tineret și ai consiliilor elevilor.

Nr.crt.	Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare			
<b>6.1. Infrastructura instituțiilor active în zonă. Dezvoltarea resurselor umane.</b>				
<b>6.1.1. Consolidarea cadrului instituțional</b>				
1	Evaluarea nivelului actual de acoperire a centrelor de tineret, centrelor culturale pentru elevi, cluburilor sportive și centrelor de agrement/turism aflate în subordinea Ministerului Tineretului și Sportului, precum și a activităților și serviciilor pentru tineret oferite de consiliul județean și consiliile locale.	Denumirea programului	Descrierea scurtă a programului	Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare
		Sondaj în rândul instituțiilor active în domeniul tineretului	Realizarea de sondaje regionale care pot identifica nivelul actual de acoperire a centrelor de tineret, centrelor culturale pentru elevi, cluburilor sportive și centrelor de agrement/turism aflate în subordinea Ministerului Tineretului și Sportului, precum și a activităților și serviciilor pentru tineret oferite de consiliul județean și consiliile locale, din punctul de vedere al elevilor.	Consiliul Județean Harghita Consiliile de Tineret din Județul Harghita Asociația pentru Județul Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
		Mese rotunde la nivel regional	Mese rotunde la nivel regional cu centrele de tineret, centrele culturale pentru elevi, cluburile sportive și centrele de agrement/turism aflate în subordinea Ministerului Tineretului și Sportului, precum și cu liderii și reprezentanții consiliului județean și ai consiliilor locale, cu privire la nivelul actual de acoperire a activităților de tineret și a serviciilor oferite de acestea.	Consiliul Județean Harghita Consiliile de Tineret din Județul Harghita, Asociația pentru Județul Harghita, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
		Mese rotunde privind extinderea activităților și serviciilor pentru tineret	Mese rotunde cu părțile interesate, organizate în baza rezultatelor sondajelor periodice, privind extinderea activităților și serviciilor pentru tineret.	Consiliul Județean Harghita Consiliile de Tineret din Județul Harghita, Asociația pentru Județul Harghita, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita

		Elaborarea de programe și pachete de măsuri.	Elaborarea de programe și pachete de măsuri în opiniilor exprimate în cadrul meselor rotunde.	Consiliul Județean Harghita, Consiliile de Tineret din Județul Harghita, Asociația pentru Județul Harghita, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
2	Promovarea parteneriatelor între instituțiile responsabile de politicile de tineret la nivel local, respectiv între instituții (administrații locale) și organizațiile de tineret.	Organizarea de reuniuni anuale	Organizarea unei conferințe anuale la o dată prestabilită în fiecare an, în cadrul căreia s-ar întruni factorii de decizie și reprezentanții tineretului	Consiliul Județean Harghita
		Consultanță cu privire la deciziile politice	Organizarea de consultanțe permanente cu privire la diferitele decizii politice care vizează tineretul.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Să decidem împreună!	Organizarea de întâlniri, conferințe și tabere pe teme legate de politica de tineret.	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret din județul Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Tineret cooperant	Reducerea disputelor, a dezacordurilor și a diviziunilor din cadrul organizațiilor de tineret prin programe de dezvoltare a capacității de comunicare și de soluționare a problemelor.	Consiliul Județean Harghita Organizațiile de tineret active în județ
3	Identificarea surselor de finanțare pentru creșterea numărului și a activităților centrelor de tineret, centrelor culturale pentru elevi, centrelor de agrement/turism, cluburilor sportive.	-	Identificarea, cartografierea și promovarea resurselor UE, naționale, regionale și locale care vizează centrele de tineret, centrele culturale studențești, centrele de agrement/turism și cluburile sportive.	Consiliul Județean Harghita

		Consiliere pentru centrele de tineret, centrele culturale pentru elevi, centrele de agrement/turism, cluburile sportive interesate să depună cereri de finanțare	Sprijinirea tuturor centrelor active în domeniul tinerilor care doresc să participe la cereri de propuneri pentru identificarea oportunităților și gestionarea procesului de depunere a propunerilor.	Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
		Monitorizarea cererilor de propuneri	Îmbunătățirea și extinderea secțiunii de monitorizare a cererilor de propuneri de pe site-ul Consiliului Județean Harghita, gruparea separată a cererilor de propuneri destinate tineretului	Consiliul Județean Harghita
4	Consolidarea organizațiilor de tineret, asigurarea continuității prin membri noi, și implicarea asociațiilor în procesul decizional politic	Cantonament pentru factorii de decizie din județul Harghita	Organizarea de ateliere de brainstorming și tematiche, precum și de cursuri de formare în scopul asigurării continuității factorilor de decizie	Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET) Organizații neguvernamentale din județul Harghita
		Consultări, mese rotunde	Organizarea de consultări și mese rotunde în scopul identificării punctelor slabe ale organizațiilor de tineret.	Consiliul Județean Harghita, Asociația pentru Județul Harghita Organizații de tineret din județul Harghita
		Măsuri de sprijin pentru organizațiile de tineret	Elaborarea de măsuri de sprijin în urma identificării punctelor slabe.	Administrațiile locale
		Organizații de tineret bine capitalizate	Îmbunătățirea capitalizării organizațiilor de tineret prin subvenții care să le permită acestora prefinanțarea propunerilor.	Administrațiile locale

		Să trecem la treabă cu organizațiile de tineret!	În cadrul programelor pentru tineret organizate de Consiliul Județean și de organizațiile sale de ramură, organizarea de evenimente de recrutare a tinerilor pentru a crește interesul tinerilor față de activitățile organizațiilor de tineret.	Consiliul Județean Harghita
<b>6.1.2. Dezvoltarea resurselor umane</b>				
1	Identificarea surselor de finanțare, în special fondurile UE, pentru organizarea de programe de formare pentru funcționarii publici responsabili în domeniul politicii de tineret, precum și pentru reprezentanții organizațiilor și fundațiilor de tineret.	-	Identificarea, cartografierea și promovarea resurselor UE, naționale, regionale și locale care vizează angajații statului care desfășoară activități în interesul tineretului și membrii activi în cadrul organizațiilor de tineret.	Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Îmbunătățirea capacităților de conducere	Organizarea de cursuri de formare pentru liderii organizațiilor de tineret.	Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale
		Consultanță în domeniul marketingului	Organizarea de consultanțe în domeniul marketingului pentru liderii organizațiilor de tineret.	Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita
2	Organizarea de schimburi de experiență în străinătate pentru liderii organizațiilor de tineret și ai consiliilor elevilor pentru a le oferi oportunitatea de a pune în practică acasă experiențele pozitive dobândite.	Programul EUROPYSSSE	Program de mobilitate, oportunități de internship între diferite regiuni europene	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret și alte organizații neguvernamentale active în județ
		Erasmus +	Promovarea oportunităților de parteneriat, asistență în căutarea de parteneri, ocazional, depunerea de propuneri	Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale Asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI)



3	Desfășurarea de programe de formare profesională.	Internship-uri la organizații neguvernamentale și administrații locale	Inițiativă/campanie de modernizare pentru ca organizațiile neguvernamentale și administrațiile locale să fie mai deschise la angajarea internilor.	Consiliul Județean Harghita / Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Organizații neguvernamentale Administrațiile locale
		Crearea unei baze de date	Crearea și actualizarea unei baze de date a entităților care operează deja sau intenționează să inițieze programe de internship	Consiliul Județean Harghita
		Promovarea programelor de internship	Promovarea programelor de internship existente în rândul publicului țintă, în conformitate cu baza de date	Consiliul Județean Harghita Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă Organizații neguvernamentale Administrațiile locale
4	Încurajarea organizațiilor de tineret să își sporească activitatea și atractivitatea, precum și să consolideze cooperarea între organizații.	la inițiativa și aplică la noi!	Srijin pentru activitățile organizațiilor de tineret din județul Harghita. Creșterea numărului de cereri de propuneri pentru finanțarea programelor și activităților pentru tineret	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Muncă în echipă!	Implicarea diferitelor organizații de tineret în organizarea de evenimente locale, sporind astfel legăturile și consolidând cooperarea dintre ele.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Srijin pentru activitățile care vizează cooperarea	Srijinirea activităților de promovare a cooperării la un nivel mai înalt între diferitele consilii ale elevilor și organizații de tineret prin intermediul cererilor de propuneri și al altor mijloace.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale

		Împreună pentru colaborare	Organizarea de tabere și evenimente de team-building pentru organizațiile de tineret, care oferă o oportunitate de a se cunoaște reciproc, de a dezvolta o rețea de contacte, precum și a elabora și discuta idei comune	Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale
5	Programe de formare pentru membrii organizațiilor de tineret și ai consiliilor elevilor.	Tinerii în viața publică	Formare Tinerii în viața publică, prin finanțarea UE	Consiliul Județean Harghita Organizații studențești de tineret Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Identificarea programelor de formare la preț redus	Identificarea programelor de formare la preț redus existente care vizează organizațiile de tineret și consiliile elevilor la nivel național și internațional	Consiliul Județean Harghita
		Promovarea programelor de formare la preț redus	Promovarea programelor de formare la preț redus în rândul tinerilor	Organizații studențești de tineret Administrațiile locale Organizații neguvernamentale

## 6.2. Programe de educație și formare

### 6.2.1. Asigurarea accesului tinerilor la educația formală de calitate

#### Direcții de dezvoltare

1. Asigurarea accesului egal la educație pentru toți tinerii.
2. Îmbunătățirea predării limbii române.
3. Adaptarea educației și formării profesionale la nevoile pieței forței de muncă.
4. Digitalizarea învățământului în județul Harghita.
5. Extinderea și promovarea învățământului profesional, formarea duală.
6. Organizarea unei orientări profesionale corespunzătoare.
7. Reducerea numărului de tineri care nu urmează o formă de învățământ, reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și a abandonului școlar.
8. Programe de asistență pentru reducerea ratei tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET<sup>35</sup>).
9. Încurajarea cooperării, a învățării reciproce și a schimbului de experiențe la nivel european (programul Erasmus+).

<sup>35</sup>Abrevierea NEET- „tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare” se referă la persoanele care sunt **șomere**, și nu urmează nicio formă de învățământ sau formare. (<https://hu.wikipedia.org/wiki/NEET> )

## 6.2.2. Dezvoltarea și diversificarea gamei de oferte educaționale non-formale

### Direcții de dezvoltare

1. Creșterea numărului și a calității programelor/proiectelor de educație non-formală.
2. Creșterea participării tinerilor la programe/proiecte de educație non-formală.
3. Sprijinirea implicării instituțiilor de învățământ în furnizarea de programe de învățare a adulților.
4. Acordarea de sprijin pentru organizațiile care oferă servicii de educație non-formală.
5. Implementarea de proiecte și activități non-formale utilizând abordarea STIAM (știință, tehnologie, inginerie, artă, matematică), o abordare multidisciplinară, integrată și aplicată.
6. Crearea unor cadre de învățare care să permită dezvoltarea competențelor transversale.
7. Promovarea oportunităților pentru tineri care vizează dezvoltarea competențelor-cheie, atât la nivel național, cât și european.

Nr.crt. Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare				
6.2. Programe de educație și formare				
6.2.1. Asigurarea accesului tinerilor la educația formală de calitate		Denumirea programului	Descrierea scurtă a programului	Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare
1	Asigurarea accesului egal la educație pentru toți tinerii.	Afterschool	Activități extrașcolare pentru elevii din ciclul primar ai căror părinți nu sunt în măsură a-i ajuta cu învățarea sau pregătirea temelor pentru acasă	Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din județ
		Sprijin pentru participarea la olimpiade județene	Premierea elevilor care au obținut locurile I, II și III la olimpiade, și a profesorilor care i-au pregătit	Consiliul Județean Harghita
		Programe de burse pentru tineri	Programe de finanțare nerambursabilă pentru reamenajarea zonelor/clădirilor/facilităților cu potențial de dezvoltare/reutilizare din județ	Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Instituții de învățământ superior Asociații de dezvoltare (ADI)
		Program de mentorat	Mentoratul elevilor din clasele inferioare de către elevii din clasele superioare.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociația pentru Județul Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Organizații neguvernamentale
		Educație de calitate pentru toți	Îmbunătățirea calității educației și formării în zonele rurale pentru a reduce decalajul dintre mediul rural și cel urban în această privință.	Instituții de învățământ din județ Consiliul Județean Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”

		Program „Ghiozdane grele”	Colectare organizată pentru copiii defavorizați înainte de începerea anului școlar, în cadrul căreia copiii ar primi câte un ghiozdan cu toate rechizitele școlare necesare.	Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita Organizații neguvernamentale
2	Îmbunătățirea predării limbii române.	Pregătire pentru examenul de bacalaureat din Limba și literatura română	Sprijin pentru învățarea limbii române, pregătirea cu succes pentru examenul de bacalaureat	Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Tabere de schimb pentru învățarea limbii române	Organizarea de tabere pentru facilitarea învățării limbii române	Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita
		Împreună este mai ușor!	Activități extrașcolare comune pentru elevii cu predare în limba maternă română și maghiară din clasele I-IV și V-VIII.	Asociația pentru Județul Harghita Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din județ
		Hai să ne cunoaștem mai bine!	Organizarea de tabere de vară comune pentru elevii de școală primară cu predare în limba maternă română și maghiară din județ	Asociația pentru Județul Harghita Instituții de învățământ din județ Organizații neguvernamentale
		Cursuri de limba română și engleză pentru cadre didactice.	Organizarea anuală de cursuri de limba engleză și română pentru cadre didactice.	Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
		Hai să învățăm limba română!	Activități extrașcolare, atât în mediul rural cât și în cel urban, care vizează învățarea comunicării în limba română	Asociația pentru Județul Harghita Instituții de învățământ din județ Organizații neguvernamentale
3	Adaptarea educației și formării profesionale la nevoile pieței forței de muncă.	Să cunoaștem nevoile	Un sondaj privind nevoile, așteptările și dificultățile angajatorilor din județul Harghita în ceea ce privește angajații.	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita ADI Harghita Business Center Organizații de afaceri
		Adaptarea educației și formării profesionale la nevoile pieței forței de muncă.	În ceea ce privește instituțiile de învățământ superior din județ, crearea de noi specializări în funcție de specializările în cazul cărora există deficit de forță de muncă în sectoarele respective.	Instituții de învățământ superior din județ

		Hai să ne cunoaștem mai bine!	Organizarea de întâlniri între ucenici și societăți, organizarea de întâlniri tematice cu ocazia cărora participanții vor avea oportunitatea de a cunoaște nevoile și așteptările.	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Școli profesionale din județ
		Ateliere de lucru, workshop-uri în școli și facultăți.	Elaborarea și/sau sprijinirea programelor educaționale și de formare de tip atelier sau colegiu, care pot servi la aprofundarea, aplicarea sau completarea celor învățate la școală sau la facultate.	Inspectoratul Școlar Județean Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
4	Digitalizarea învățământului în județul Harghita.	Crearea cadrului necesar pentru educația digitală în instituțiile de învățământ din județ.	Recuperarea decalajului instituțiilor de învățământ din județ în domeniul educației digitale - având în vedere cele prevăzute în Planul de Acțiune privind Educația Digitală a Județului Harghita	Consiliul Județean Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” Administrațiile locale Inspectoratul Școlar Județean Harghita Instituții de învățământ din județ
		Dezvoltarea de conținut educațional digital	Crearea de conținut digital care să se bazeze pe și să completeze programa școlară actuală	Inspectoratul Școlar Județean Harghita Consiliul Județean Harghita Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” Cadre didactice din județ Organizații neguvernamentale
		Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice	Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice din județ prin intermediul formărilor.	Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János” Inspectoratul Școlar Județean

				Harghita Cadre didactice din județ
		Dotarea diferitelor instituții de învățământ cu dispozitive de realitate augmentată (AR) sau de realitate virtuală (VR).	Explorarea și promovarea oportunităților pentru școli de a participa la cereri de propuneri pentru dispozitive de realitate augmentată (AR) sau de realitate virtuală (VR), precum și încurajarea școlilor de a participa la cereri de propuneri pentru aceste dispozitive, având în vedere Planul de Acțiune privind Educația Digitală a Județului Harghita	Consiliul Județean Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita Administrațiile locale
5	Extinderea și promovarea învățământului profesional, formarea duală.	Dezvoltarea formării duale	Actualizarea, modernizarea și adaptarea materialelor didactice, a sălilor de clasă la necesități, dezvoltarea de parteneriate	Inspectoratul Școlar Județean Harghita Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita ADI de Dezvoltare Rurală Școli profesionale din județul Harghita Întreprinderi care operează în județul Harghita
		Creșterea prestigiului educației și formării profesionale	Promovarea educației profesionale în rândul elevilor din clasele 5-8 Promovarea avantajelor profesiilor în rândul părinților	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Școli profesionale din județul Harghita
		Învățământ profesional de calitate	Îmbunătățirea calității învățământului profesional prin dezvoltări de infrastructură și resurse umane.	Școli profesionale din județ Inspectoratul Școlar Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Casa Corpului Didactic „Apăczai Csere



				János” Administrațiile locale
		Noaptea profesiilor - promovarea învățământului profesional	În mod similar programului Noapte muzeelor, elevii au oportunitatea de a obține o imagine a muncii, precum și a atelierelor specialiștilor activi în diferite domenii în scopul promovării popularității învățământului profesional.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Școli profesionale din județul Harghita
		Pregătirea materialelor însoțitoare pentru participanții la formarea profesională	Acoperirea lacunelor aferente aspectelor practice ale învățământului profesional.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita ADI de Dezvoltare Rurală Școli profesionale din județul Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita
		Vizite la orele de dirigjenție	Umanizarea învățării profesiilor în rândul elevilor	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Școli profesionale din județul Harghita Întreprinderi care operează în județul Harghita
		Instituirea de clase de bucătărie	Instituirea de clase de bucătărie pentru ca elevii să poată participa la stagii practice în cadrul procesului de formare, respectiv în scopul organizării de cursuri	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita ADI de Dezvoltare Rurală Editura Hargita Népe Școli profesionale din județul Harghita
		Vizite în exploatații, vizite la fabrici	Prezentarea funcționării diferitelor unități de producție, respectiv etapele producției anumitor produse pentru tineri	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

6	Organizarea unei orientări profesionale corespunzătoare.	Organizarea unei zile județene de orientare profesională, Promovarea programelor de orientare profesională	Organizarea anuală a unei zile de orientare profesională, la Consiliul Județean Harghita Acordarea de ajutor elevilor și părinților lor care se confruntă cu alegerea școlii sau carierei corespunzătoare, să poată lua decizia corectă pentru a avea o șansă bună de a se integra cu succes pe piața forței de muncă. Încurajarea tinerilor la orientarea profesională conștientă	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Târg școlar regional	Organizarea de târguri școlare pentru elevii din școlile primare, care le oferă acestora posibilitatea de a se familiariza cu specializările oferite de diferite școli.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Târg de universități, târg de meserii regional	Organizarea de târguri de universități și de meserii pentru elevii de școală primară.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Târg de meserii regional	Organizarea de târguri de meserii pentru studenți universitari.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociația pentru Județul Harghita
7	Reducerea numărului de tineri care nu urmează o formă de învățământ, reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și a abandonului școlar.	Baza de date NEET	Crearea unei baze de date a tuturor tinerilor NEET din județul Harghita, inclusiv a programelor NEET la care aceștia participă sau au participat. Această bază de date se va actualiza anual.	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Vizite la domiciliu	Cel puțin o vizită semi-anuală la domiciliul elevilor expuși riscului din partea unui asistent social, cu scopul creșterii motivației acestora de a rămâne în sistemul școlar	Administrațiile locale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita

8	Programe de asistență pentru reducerea ratei tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET).	Identificarea programelor de asistență	Cartografierea programelor înființate și active în beneficiul tinerilor NEET, și realizarea unei baze de date a acestora, actualizată anual. Această bază de date se va pune la dispoziția tuturor părților interesate.	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Consiliul Județean Harghita
		Internship pentru tinerii NEET	Sprrijinirea programelor de internship care oferă educație, și pe urmă, ocuparea forței de muncă pentru tinerii NEET.	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Consiliul Județean Harghita
		Târg de profesii pentru tinerii NEET.	Organizarea de târguri de profesii pentru tinerii NEET, prin care aceștia pot obține o imagine a secretelor diferitelor profesii / meserii.	Școala Populară de Artă și Meserii „Vámszer Géza” Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Întreprinderi din județul Harghita
		Oportunități de consultanță psihologică pentru tinerii NEET.	Asigurarea de consultanță psihologică pentru tinerii NEET, cu scopul dezvoltării cunoștinței de sine.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Consiliul Județean Harghita
9	Încurajarea cooperării, a învățării reciproce și a schimbului de experiențe la nivel european.	Schimb de experiențe Erasmus+	Organizarea unei zile de schimb de experiențe anuale, în cadrul căreia studenții universităților implicate din județ, care deja participă la programe Erasmus, susțin prezențații privind experiențele lor.	Universități din județul Harghita Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Promovarea diferitelor programe ale UE destinate elevilor.	Prezentarea programelor oferite de UE în școli, în cadrul unor ore de dirigenție.	Consiliul Județean Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita Administrațiile locale Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita

		Schimb de experiențe prin intermediul instituțiilor de învățământ	Încurajarea instituțiilor de învățământ din județ să se implice în promovarea programelor oferite de UE pentru elevi.	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret din județ Inspectoratul Școlar Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
<b>6.2.2. Dezvoltarea și diversificarea gamei de oferte educaționale non-formale</b>				
1	Creșterea numărului și a calității programelor/proiectelor de educație non-formală.	Evaluarea necesităților în materie de programe/proiecte de educație non-formală	Un sondaj, efectuat odată la fiecare doi ani în rândul populației județului Harghita, privind programele de educație non-formală.	Consiliul Județean Harghita
		Completarea specializărilor oferite de Școala Populară de Artă și Meserii „Vámszer Géza” în funcție de necesitățile actuale	Completarea specializărilor în funcție de necesități, în baza evaluării necesităților.	Școala Populară de Artă și Meserii „Vámszer Géza”
		Coordonarea ofertei de formări	Cooperarea între diferitele entități care oferă formare, în scopul coordonării ofertei de formări	Entități care oferă formare profesională în județul Harghita Instituții de învățământ din județul Harghita (în principal școli profesionale și instituții de învățământ superior) Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
		Tabără ludică de limba engleză	Elevii din clasele 5-6 vor avea oportunitatea de a-și îmbunătăți cunoștințele de limba engleză prin intermediul unor jocuri și activități variate.	Biblioteca Județeană „Kájoni János”

		Code Kids	CODE KIDS (Copiii fac coding în bibliotecile publice) este un proiect național care constă predominant din crearea și operarea unor cluburi de programare pentru copii în Biblioteca Județeană „Kájoni János”, precum și în mai multe localități din județ.	Biblioteca Județeană „Kájoni János”
		Cartografierea ocupațiilor deficitare	Cartografierea, prin intermediul unui sondaj, a ocupațiilor deficitare emergente pe piața forței de muncă	Consiliul Județean Harghita Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Substituirea ocupațiilor deficitare	Eliminarea ocupațiilor deficitare pe piața forței de muncă (ex., formarea de cioban, cursuri de bucătar, curs de ghid turistic), reducerea șomajului în rândul absolvenților, astfel încât elevii să se poată stabili pe piața forței de muncă în conformitate cu pregătirea lor.	Formare de cioban - ADI de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita Asociația Székely Gazdaszervezetek Curs de bucătar - Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Curs de ghid turistic - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Harghita
		Învață-te în limba ta maternă	Lansarea de cursuri de formare pentru completarea lacunelor, disponibile în limba maghiară, la nivel local.	Entități care oferă cursuri de formare profesională în județul Harghita
		Formare pentru toți	Creșterea numărului de cursuri de formare acreditate, disponibile la cost redus sau gratuit, în limba maghiară, destinate tinerilor, cu un accent special pe zonele rurale.	Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Dezvoltarea educației non-formale	Educație comunitară în cadrul și în afara școlii, prin oferirea de formare formală și non-formală: educație în domeniile patrimoniului cultural, istoriei locale, artelor, în colaborare cu instituțiile de învățământ și instituțiile culturale și artistice competente teritorial din județ.	Consiliul Județean Harghita Școala Populară de Artă și Meserii „Vámszer Géza”, Centrul Cultural Județean Harghita Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Harghita Centrul Cultural și de Arte Lăzarea Biblioteca Județeană „Kájoni János” Instituții de învățământ din Județul Harghita
2	Creșterea participării tinerilor la programe/proiecte de educație non-formală.	Învățare pe tot parcursul vieții!	O campanie de promovare a învățării pe tot parcursul vieții și a importanței diversificării.	Consiliul Județean Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita
		O pagină web / aplicație de regrupare a programelor/proiectelor de educație non-formală.	Colectarea de programe/proiecte de educație non-formală, publicarea lor pe o pagină web / aplicație în limba maghiară și română. Aceste interfețe se vor actualiza cel puțin o dată pe an.	Consiliul Județean Harghita
		Târgul anual al programelor/proiectelor de educație non-formală	Organizarea de schimburi de experiență anuale în 3 locații (în fiecare regiune) pentru a oferi tinerilor informații utile cu privire la programe.	Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
3	Sprrijinirea implicării instituțiilor de învățământ în furnizarea de programe de învățare a adulților.	Să predăm în parteneriat!	Inițierea de cursuri de educație și formare pentru adulți organizate de școli profesionale în parteneriat cu administrațiile locale.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Inspectoratul Școlar Județean Harghita Consiliul Județean Harghita
		Extinderea programelor Noua Șansă	Lansarea mai multor programe de această natură în județul Harghita.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Inspectoratul Școlar Județean

				Harghita Consiliul Județean Harghita Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
4	Acordarea de sprijin pentru organizațiile care oferă servicii de educație non-formală.	Acordarea de sprijin pentru Clubul Elevilor	Acordarea de sprijin pentru Clubul Elevilor prin intermediul unei scheme de granturi.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Identificarea și promovarea surselor de finanțare care vizează serviciile de educație non-formală	Identificarea și promovarea surselor de finanțare UE, naționale și regionale care vizează serviciile de educație non-formală	Consiliul Județean Harghita
		Crearea, la Consiliul Județean Harghita, a unei oportunități de finanțare pentru educație și formare	Crearea unei oportunități de finanțare care să permită asociațiilor solicitarea de fonduri pentru finanțarea serviciilor de educație non-formală.	Consiliul Județean Harghita
5	Implementarea de proiecte și activități non-formale utilizând abordarea STIAM (știință, tehnologie, inginerie, artă, matematică), o abordare multidisciplinară, integrată și aplicată.	Promovarea educației STIAM	Crearea unui mediu de învățare creativ, bazat pe experiență, prin intermediul predării coordonate STIAM (știință, tehnologie, inginerie, artă, matematică), a matematicii, a ingineriei și științelor naturale, precum și a artelor.	Consiliul Județean Harghita
		Smart Lab	Crearea de spații în care tinerii au oportunitatea de a încerca diferite științe, tehnologii etc. (ochelari VR, imprimante 3d, roboți educaționali multifuncționali, calculatoare, laptopuri cu dotări peste medie.)	Administrațiile locale
6	Crearea unor cadre de învățare care să permită dezvoltarea competențelor transversale.	Evaluarea necesităților în rândul părinților	O evaluare a necesităților părinților pentru a afla la ce activități de dezvoltare a competențelor transversale ar dori să participe copiii lor, dacă ar avea ocazia.	Consiliul Județean Harghita

		Masă rotundă cu părțile interesate	Pe baza rezultatelor evaluării necesităților, organizarea de mese rotunde cu toate părțile interesate care sunt în măsura a organiza activități care vizează dezvoltarea acestor competențe.	Consiliul Județean Harghita
		Înființarea de programe de consolidare a competențelor transversale.	Organizarea de activități de dezvoltare a competențelor, cum ar fi: dobândirea capacității de învățare individuală competențe sociale activități în cooperare gândire critică și reflecție	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Organizații neguvernamentale
7	Promovarea oportunităților pentru tineri care vizează dezvoltarea competențelor-cheie, atât la nivel național, cât și european.	Cartografierea programelor de schimb de experiență și de formare internaționale	Realizarea, actualizarea și promovarea unei baze de date a programelor de schimb de experiență și de formare internaționale existente	Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Încurajarea tinerilor la implicarea în programe internaționale	Campanie de promovare a oportunităților oferite de programe, în cadrul căreia, în plus față de prezentarea programelor, tinerii au posibilitatea de a obține informații de la elevi care au participat deja la programe similare	Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita



## 6.3. Sănătate, stil de viață sănătos și recreere activă

### 6.3.1. Îmbunătățirea accesului la serviciile medicale

#### Direcții de dezvoltare

1. Facilitarea accesului tinerilor la diverse programe de depistare și la servicii medicale periodice.
2. Dezvoltarea și promovarea în rândul tinerilor a programelor de educație în domeniul sănătății.
3. Extinderea rețelei de medici stomatologi în conexiune cu rețeaua socială (mai mulți medici stomatologi care oferă tratament gratuit persoanelor sub 18 ani)
4. Creșterea disponibilității cursurilor de pregătire pentru naștere.
5. Creșterea disponibilității programelor pentru nou-născuți și mame.

### 6.3.2. Dezvoltarea unui stil de viață sănătos în rândul tinerilor

#### Direcții de dezvoltare

1. Prevenirea și reducerea supraponderalității și obezității în rândul tinerilor.
2. Campanii de informare și educare în domeniul sănătății, susținute de date, privind alimentația sănătoasă și beneficiile activității fizice în rândul tinerilor.
3. Creșterea participării tinerilor la activități sportive individuale și de masă.
4. Promovarea oportunităților create de programele europene pentru tineret în scopul încurajării participării la sport, schimbului de experiențe și formării, în domeniul educației prin sport.
5. Implicarea comunităților în competițiile sportive locale pentru toți.
6. Dezvoltarea și diversificarea gamei de activități recreative și de agrement pentru a le face mai atractive în rândul tinerilor.

### 6.3.3. Prevenirea comportamentelor de risc pentru sănătate în rândul tinerilor

#### Direcții de dezvoltare

1. Prevenirea consumului de droguri, alcool și tutun și a utilizării țigaretelor electronice în rândul adolescenților și tinerilor.

2. Prevenirea răspândirii bolilor cu transmitere sexuală, inclusiv a virusului HIV, în rândul tinerilor.
3. Dezvoltarea de activități de sensibilizare și de planificare familială pentru tinerii din grupurile vulnerabile din punct de vedere social.
4. Sănătate mintală consultație psihologică pentru toți elevii.

Nr.crt. Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare				
<b>6. 3. Sănătate, stil de viață sănătos și recreere activă</b>				
<b>6.3.1. Îmbunătățirea accesului la serviciile medicale</b>				
	Denumirea programului	Descrierea scurtă a programului	Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare	
1	Facilitarea accesului tinerilor la diverse programe de depistare și la servicii medicale periodice.	Creșterea numărului programelor de depistare, respectiv inițierea de noi programe de depistare	Cartografierea programelor de depistare existente, și lansarea de noi programe de depistare în acest sens.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Programe de depistare în zonele rurale	Extinderea în zonele rurale a programelor de depistare actuale, precum și a programelor de depistare care urmează a fi proiectate și lansate în viitor, la nivel județean.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Creșterea numerelor specificate de persoane pentru programele de depistare	În ceea ce privește programele de depistare actuale, precum și programele de depistare care urmează a fi proiectate și lansate în viitor, creșterea numărului de persoane care participă la programele de depistare, având în vedere, de asemenea, resursele aflate la dispoziție.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Promovarea programelor de depistare	Promovarea programelor de depistare în rândul tinerilor pe diferite platforme online, precum și în instituțiile de învățământ.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din Județul Harghita

2	Dezvoltarea și promovarea în rândul tinerilor a programelor de educație în domeniul sănătății.	„Cel frumos este cel sănătos”	Realizarea unor videoclipuri scurte pe tema educației în domeniul sănătății, cu implicarea unor „tineri populari”, și răspândirea lor în școli	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Direcția de Sănătate Publică Harghita
		Pregătirea și promovarea materialelor de educație în domeniul sănătății.	Producerea de materiale de educație în domeniul sănătății destinate tinerilor, în colaborare cu profesioniști din domeniul sănătății, și promovarea lor atât pe platformele online, cât și în instituțiile de învățământ.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Direcția de Sănătate Publică Harghita
		Susținerea unor programe alternative de promovare a sănătății/reducere a anumitor simptome în rândul tinerilor.	Promovarea și prezentarea către tineri a diverselor terapii alternative de menținere a sănătății sau de ameliorare a simptomelor, acordând o atenție deosebită problemelor și simptomelor menstruale la femeile tinere și simptomelor anumitor boli care cauzează diverse tulburări uterine, cum ar fi PCOS.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Spitale în Județul Harghita Organizații neguvernamentale Cabinete medicale de familie
3	Extinderea rețelei de medici stomatologi în conexiune cu rețeaua socială, organizarea de prezentări pentru tineret care vizează menținerea igienei orale corecte	Extinderea resurselor umane	Creșterea numărului de medici stomatologi care oferă tratament gratuit persoanelor sub 18 ani	Colegiul Medicilor Stomatologi Harghita Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Acordarea de sprijin pentru stomatologi	Acordarea de sprijin, prin intermediul unor instrumente și echipamente, pentru stomatologii care oferă tratament gratuit persoanelor sub 18 ani	Colegiul Medicilor Stomatologi Harghita Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale

		Igiena orală este importantă! La ce să fiți atenți? Serie de prezentări	Organizarea unei serii de prezentări în școli, respectiv în cadrul diferitelor evenimente destinate tinerilor, privind modul în care își pot menține igiena orală, și la ce trebuie să fie atenți.	Colegiul Medicilor Stomatologi Harghita Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Spectacol de teatru de păpuși privind îngrijirea dinților	Spectacol de teatru de păpuși destinat copiilor, care îi învață cum să aibă grijă de igiena dentară..	Colegiul Medicilor Stomatologi Harghita Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
4	Creșterea disponibilității cursurilor de pregătire pentru naștere.	Campanie de promovare	Promovarea programelor pe rețelele sociale și prin intermediul sistemului de medicină de familie	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Cursuri de pregătire pentru naștere în mediul online	Organizarea de diverse cursuri de pregătire pentru naștere, diseminarea de materiale informative în mediul online.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Cursuri de pregătire pentru naștere în mediul rural	Organizarea și desfășurarea de diferite programe de pregătire pentru naștere în satele din județul Harghita.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
5	Creșterea disponibilității programelor pentru nou-născuți și mame.	Campanie de promovare	Promovarea programelor pe rețelele sociale și prin intermediul sistemului de medicină de familie	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale

		Programe pentru nou-născuți și mame în mediul rural	Identificarea oportunităților de programe rurale pentru nou-născuți și mame, precum și a nevoilor părților vizate din mediul rural, urmate de organizarea și desfășurarea de programe adaptate necesităților.	Consiliul Județean Harghita Spitale în Județul Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
<b>6.3.2. Dezvoltarea unui stil de viață sănătos în rândul tinerilor</b>				
1	Prevenirea și reducerea supraponderalității și obezității în rândul tinerilor.	Reformarea listelor de alimente	Reformarea listelor de alimente în instituțiile de învățământ (creșe, grădinițe) în care sunt asigurate mesele copiilor	Consiliul Județean Harghita Spitalul Județean de Urgență Nutriționiști Instituțiile de învățământ vizate
		Campanii de informare în școli	Organizarea în fiecare an a unei campanii de sensibilizare a elevilor pe această temă	Consiliul Județean Harghita, Asociația pentru Județul Harghita Spitalul Județean de Urgență
		Conștientizarea unui stil de viață sănătos și a alimentației sănătoase	Informarea populației adulte din județul Harghita (în special a părinților) cu privire la stilul de viață sănătos și alimentația sănătoasă prin intermediul a diverse evenimente și publicații; - elaborarea unei cărți de bucate cu ingrediente locale; Lansarea unei coloane despre alimentația sănătoasă; Lansarea unor emisiuni TV despre stilul de viață sănătos	Consiliul Județean Harghita Spitalul Județean de Urgență Nutriționiști Editura Harghita Népe

	Promovarea stilului de viață sănătos și activ	Sporirea atractivității activităților recreative în rândul populației din județ. Organizarea de zile ale porților deschise în cadrul cărora membrii populației din județ au oportunitatea de a încerca diferite activități sportive.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Harghita Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Organizații neguvernamentale
	Acordarea de sprijin pentru programele de înot	Încurajarea copiilor să urmărească un stil de viață sănătos, și astfel, să își îmbunătățească calitatea vieții. Toți copiii trebuie să aibă posibilitatea de a învăța să înoate în siguranță, indiferent de sex, vârstă, identitate, statut social, fizic și mintal. Administrarea, exploatarea și gestionarea facilităților sportive, promovarea unei game largi de oportunități sportive.	Asociații de dezvoltare intercomunitară Administrațiile locale
	Acordarea de sprijin pentru programele de patinaj	Încurajarea copiilor să urmărească un stil de viață sănătos, și astfel, să își îmbunătățească calitatea vieții. Administrarea, exploatarea și gestionarea facilităților sportive, promovarea unei game largi de oportunități sportive	Asociații de dezvoltare intercomunitară Administrațiile locale
	Activități ecvestre	Oferirea posibilității de a desfășura activități ecvestre cât mai multor copii, acordarea de sprijin pentru viața ecvestră din județul Harghita, prin intermediul organizării de zile ale porților deschise, respectiv acordarea de asistență, pentru a pune această activitate la dispoziția cât mai multor copii	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociația pentru Județul Harghita Organizații neguvernamentale Entități care organizează activități ecvestre
	Județul Harghita conectat prin piste de biciclete!	Dezvoltarea unor rețele de piste de biciclete la nivel județean.	Consiliul Județean Harghita Asociații de dezvoltare intercomunitară Administrațiile locale

2	Campanii de informare/educare în domeniul sănătății, susținute de date, privind alimentația sănătoasă și beneficiile activității fizice în rândul tinerilor.	Ziua Salvamont	Prezentarea activității în instituțiile de învățământ din județ	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Programe cu scafandrii din Ținutul Secuiesc	Organizarea de programe de scufundare pentru copii	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Programe cu speologii din Ținutul Secuiesc	Organizarea de programe de speologie pentru copii	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Hai să cunoaștem peșterile județului nostru	Organizarea mai multor programe de speologie pentru copii și distribuirea de publicații informative	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Formarea tinerilor salvamontiști voluntari	Demonstrații pentru copii, pentru a le arăta elementele de bază ale salvării montane și, pe cât posibil, pentru a recruta viitori salvamontiști	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Cantine școlare în fiecare școală	Realizarea de cantine școlare în unitățile de învățământ din județul Harghita, unde oferta alimentară va fi pregătită de experți dieteticieni.	Consiliul Județean Harghita, Grupul de lucru pentru nutriția și stilul de viață sănătos
3	Creșterea participării tinerilor la activități sportive individuale și de masă.	Promovarea activităților sportive	Promovarea activităților sportive în rândul elevilor prin prezentarea sporturilor atât în mediul offline, cât și în cel online	Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Cluburi și asociații sportive din județ Administrațiile locale



		Program de hochei rural	Administrarea, exploatarea și gestionarea facilităților sportive, promovarea unei game largi de oportunități sportive Inițiativă de relansare și desfășurare a hocheiului pe gheață pentru copiii din școlile primare din zonele rurale ale județului Harghita/Ținutul Secuiesc, reunind comunitățile locale de hochei pe gheață.	Asociații de dezvoltare intercomunitară Administrațiile locale
		Ciclismul îți face bine!	Dezvoltarea culturii de ciclism, respectiv lansarea de programe educaționale care vizează învățarea regulilor corecte privind deplasarea cu bicicleta.	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Inspectoratul de Poliție Județean Organizații neguvernamentale
		Extinderea oportunităților sportive în zonele rurale	Creșterea numărului de oportunităților sportive în aer liber și în interior în zonele rurale.	Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Cluburi și asociații sportive din județ
		Organizarea de concursuri comunitare	Organizarea de concursuri comunitare în toate cele trei regiuni	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Organizații neguvernamentale Cluburi și asociații sportive din județ

4	Promovarea oportunităților create de programele europene pentru tineret în scopul încurajării participării la sport, schimbului de experiențe și formării, în domeniul educației prin sport.	Implicarea instituțiilor și organizațiilor neguvernamentale în programele europene pentru tineret	Participarea, în calitate de partener, coorganizator, la programe europene pentru tineret, respectiv lansarea de inițiative locale proprii, organizate în baza acestora	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret Organizații neguvernamentale Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita
		Încurajarea tinerilor să participe la programele europene	Organizarea unei campanii de promovare pentru a implica tinerii în programele europene existente în domeniul sportului pentru tineret	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret Organizații neguvernamentale, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Cluburi și asociații sportive din județ
5	Implicarea comunităților în competițiile sportive locale pentru toți.	Terenuri de sport, echipament sportiv pentru toți	Creșterea numărului de competiții sportive locale de masă prin facilitarea accesului la terenurile de sport și echipamentele sportive.	Administrațiile locale Cluburi și asociații sportive din județ
		Creșterea numărului de cereri de propuneri pentru organizarea și desfășurarea de evenimente sportive locale de masă.	Lansarea și continuarea cererilor de propuneri pentru organizarea și punerea în aplicare a evenimentelor sportive locale de masă	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
6	Dezvoltarea și diversificarea gamei de activități recreative și de agrement pentru a le face mai atractive în rândul tinerilor.	Maratoane montane și excursii în pădure	Maratoane montane, concursuri de orientare și vizite la școli pentru copii	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Organizarea de festivaluri de alpinism	Festival de alpinism pentru tineri la: Falezele de escaladă Ciba Falezele de escaladă Harghita-Băi Falezele de escaladă de la Piatra Singuratică Falezele de escaladă de la Cheile Bicazului	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita

		Școala din pădure	Prezentarea caracteristicilor naturale ale județului, organizarea de tabere și excursii, în cadrul cărora se prezintă mediul silvic pentru copii	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita
		Seri de quiz și concursuri	Organizarea de seri tematice de quiz pentru tineri Concurs de cunoștințe istorice pentru elevii de școală primară	Centrul Cultural și de Arte Lăzarea
		Cunoștințe urbane	Eveniment de două zile, organizat simultan în toate orașele din județul Harghita - puncte strategice plasate în orașele din județul Harghita, pe care tinerii trebuie să le găsească, și astfel evenimentul va promova cunoașterea orașului	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret Administrațiile locale ale orașelor Instituții de învățământ din Județul Harghita Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Harghita
		Baluri tematice	Organizarea de diferite baluri tematice (ex. bal mascat, dress code alb-negru)	Organizații de tineret Sindicatul studențesc
		Organizarea de festivaluri	Organizarea într-un mod semnificativ a timpului de recreere a tinerilor, conform sferelor lor de interes.	Instituțiile culturale aflate în subordinea Consiliului Județean Harghita Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Activități recreative	Crearea, renovarea, întreținerea și promovarea atracțiilor turistice.	Organizații neguvernamentale Asociații de dezvoltare Administrațiile locale

**6.3.3. Prevenirea comportamentelor de risc pentru sănătate în rândul tinerilor**

1	Prevenirea consumului de droguri, alcool și tutun și a utilizării țigaretelor electronice în rândul adolescenților și tinerilor.	Campanii de informare în școli	Organizarea, în fiecare an, a unei campanii de informare și sensibilizare a elevilor cu privire la consumul de droguri, alcool, tutun și utilizarea țigaretelor electronice.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Harghita Organizații neguvernamentale Spitalele din județ
		Eveniment pentru prevenirea consumului de droguri destinat tinerilor	Un spectacol interactiv susținut de o echipă de actori, în cadrul căruia se prezintă situații de conflict în conexiune cu drogurile. În timpul spectacolului, audiența are posibilitatea de controla modul în care se desfășoară acțiunea.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Spitalele din județ Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Harghita
		Consiliere psihologică pentru tinerii cu dependență	Consiliere psihologică gratuită, nu numai în instituțiile de învățământ, ci și în afara acestora, la care tinerii pot avea acces în orice moment.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Spitalul Județean de Urgență Administrațiile locale
		Terapie familială	Oferirea de terapie familială gratuită, furnizată de psihologi calificați, pentru tinerii cu dependență.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Spitalul Județean de Urgență Administrațiile locale
2	Prevenirea răspândirii bolilor cu transmitere sexuală, inclusiv a virusului HIV, în rândul tinerilor.	În licee/școlile profesionale, prin intermediul unor campanii de sensibilizare și ore de educație sexuală în	Organizarea în fiecare an a unei campanii de sensibilizare a elevilor pe această temă	Instituții de învățământ din Județul Harghita Spitale în Județul Harghita Organizații neguvernamentale

		cadru programului "Școala altfel".		
		Materiale informative online	Pregătirea materialelor informative cu ajutorul experților. Difuzarea semestrială a unui material informativ pe diversele platforme online pe care tinerii sunt activi.	Consiliul Județean Harghita Spitalul Județean de Urgență Instituții de învățământ din Județul Harghita Administrațiile locale
3	Dezvoltarea de activități de sensibilizare și de planificare familială pentru tinerii din grupurile vulnerabile din punct de vedere social.	Program de conștientizare și de sensibilizare privind planificarea familială	Pregătirea și distribuirea de materiale informative în cabinetele de medicină de familie, în special pentru tinerii care aparțin grupurilor vulnerabile, respectiv în rândul tinerilor din sistemul de protecție socială. Organizarea și desfășurarea de prezentări.	Spitalul Județean de Urgență Medicii de familie și cabinetele de medicină de familie din județ Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Consiliul Județean Harghita
4	Sănătate mintală consultație psihologică pentru toți elevii.	Înființarea unui centru de sănătate mintală	Crearea unui centru de sănătate mintală în care există posibilitatea de a lucra atât cu tinerii, cât și cu familia lor. Acest centru ar avea, de asemenea, capacitatea de a elabora și desfășura programe de prevenire pe întregul teritoriu al județului, inclusiv în mediul rural.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Consiliul Județean Harghita Spitalul Județean de Urgență Administrațiile locale
		Programe pentru protejarea sănătății mintale în școli	Elaborarea și desfășurarea programelor specifice școlilor de către centrul de sănătate mintală	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita

	Gestionarea stresului, învățarea eliberării tensiunii	Sesiune de pregătire pentru părinți pentru a putea sugera/învăța copiii lor soluții alternative de gestionare a stresului.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din Județul Harghita
	Cursuri de formare în domeniul cunoștinței de sine	Organizarea de cursuri de formare în domeniul cunoștinței de sine pentru copii, prin intermediul cărora se va facilita nu numai procesul de autocunoaștere a copiilor, ci vor putea beneficia, de asemenea, de ajutor în formularea obiectivelor lor.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din Județul Harghita
	Sensibilizare anti-bullying	Organizarea de prezentări și discuții pentru tineri pe tema bullying-ului. Prin creșterea gradului de sensibilizare a ceea ce constituie bullying și a efectelor acestuia asupra individului	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din Județul Harghita
	Gestionarea bullying-ului	Organizarea de discuții informale pentru elevii expuși riscului de bullying și, în același timp, numirea unui consilier din rândul cadrelor didactice din fiecare școală, la care elevii în cauză să se poată adresa cu încredere. Organizarea de cursuri de formare pentru cadrele didactice aflați în rolul de consilieri, pentru a asigura un sprijin corespunzător acordat copiilor care li se adresează.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita

		Curs de formare în domeniul primului ajutor	Scopul cursului este de a oferi participanților cunoștințele teoretice și practice necesare pentru a acorda primul ajutor corespunzător și eficient în caz de accident.	Serviciul Public Salvamont și Salvaspeo al Consiliului Județean Harghita Organizații neguvernamentale
		Protejarea sănătății mintale prin consiliere psihologică	Protejarea sănătății mintale a elevilor prin asigurarea de consiliere psihologică atât în școală, cât și în afara școlii.	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita

## 6. 4. Ocuparea forței de muncă și antreprenoriatul

### 6.4.1. Creșterea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor

#### Direcții de dezvoltare

1. Facilitarea creării de noi locuri de muncă pentru tineri, cu un accent deosebit pe tinerii din zonele rurale.
2. Modernizarea ofertei de educație și formare profesională pentru a răspunde cerințelor pieței forței de muncă în contextul digitalizării și al schimbărilor tehnologice.
3. Promovarea organizării de internshipuri pentru tineri, în scopul facilitării angajării lor în viitor.
4. Facilitarea integrării pe piața forței de muncă a tinerilor care fac obiectul unor proceduri judiciare.
5. Facilitarea accesului pe piața internă a forței de muncă și a mobilității atât pentru tinerii din județul Harghita care și-au efectuat studiile în străinătate, cât și pentru tinerii din străinătate care și-au efectuat studiile în România sau în alte state membre ale UE.
6. Promovarea oportunităților de pregătire și formare profesională transfrontalieră pentru tineri.
7. Reducerea numărului de tineri care părăsesc țara pentru obținerea unui loc de muncă și atragerea acasă a tinerilor care lucrează deja în străinătate.
8. Încurajarea și promovarea avantajelor muncii la distanță și a programului de lucru flexibil pe piața forței de muncă a județului Harghita.



### **6.4.2. Realizarea unei tranziții coerente din sistemul educațional pe piața forței de muncă**

#### **Direcții de dezvoltare**

1. Asigurarea accesului tuturor tinerilor la informații privind piața forței de muncă, drepturile și obligațiile angajaților și angajatorilor, precum și la servicii de informare, consiliere și orientare profesională.
2. Asigurarea și promovarea accesului la învățarea non-formală ca învățare pe tot parcursul vieții, cu scopul de a facilita accesul pe piața forței de muncă.
3. Creșterea eficienței intermedierei pe piața forței de muncă.
4. Formarea profesioniștilor din domeniul îndrumării și promovării tinerilor, a facilitatorilor, a cadrelor didactice și a consilierilor de orientare, etc. pentru asigurarea activităților de informare în domeniul pieței forței de muncă și de consultanță la orientarea profesională.

### **6.4.3. Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor tinerilor pentru a asigura șanse mai bune de integrare și de a rămâne pe piața forței de muncă**

#### **Direcții de dezvoltare**

1. Sprijinirea entităților care furnizează servicii de învățământ profesional și formare profesională în corelarea mai eficientă a aptitudinilor și competențelor elevilor/participanților la formare cu noile cerințe de pe piața forței de muncă caracterizată prin evoluțiile tehnologice, și cu nevoile sectoarelor cu un potențial ridicat de creare de locuri de muncă - TIC, sănătate și economia ecologică.
2. Încurajarea tratamentului nediscriminatoriu pe criterii de vârstă al lucrătorilor tineri, în ceea ce privește accesul la locurile de muncă potrivite formării și competențelor dobândite.
3. Creșterea șanselor tinerilor și sprijinirea acestora pentru a rămâne pe piața forței de muncă prin oferirea de consiliere și orientare profesională, formare la locul de muncă, ucenicie și internshipuri care să corespundă competențelor și nevoilor lor.

#### 6.4.4. Creșterea spiritului antreprenorial al tinerilor

##### Direcții de dezvoltare

1. Facilitarea accesului tinerilor la fondurile de dezvoltare a întreprinderilor în zonele urbane și mai ales, cele rurale.
2. Dezvoltarea, facilitarea și sprijinirea spiritului antreprenorial al tinerilor.
3. Încurajarea și sprijinirea întreprinderilor nou-înființate și facilitarea accesului la programele de finanțare.
4. Elaborarea de programe integrate de ocupare a forței de muncă în sistemul public și de antreprenariat, cu interconectarea instituțiilor publice care oferă consiliere, formare, intermediere și asistență socială.
5. Crearea și furnizarea de servicii de consultanță și mentorat, precum și facilitarea schimbului de bune practici de afaceri pentru întreprinderile conduse de tineri, în vederea îmbunătățirii performanței economice a acestora în contextul dezvoltării durabile.

Nr.crt. Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare				
6. 4. Ocuparea forței de muncă și antreprenoriatul				
6.4.1. Creșterea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor		Denumirea programului	Descrierea scurtă a programului	Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare
1	Facilitarea creării de noi locuri de muncă pentru tineri, cu un accent deosebit pe tinerii din zonele rurale.	Cerere de subvenționare pentru înființarea întreprinderii	Acordarea de asistență tinerilor în înființarea întreprinderilor prin intermediul unei scheme de grant care vizează elaborarea de planuri de afaceri.	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Fii și TU Intern	Încurajarea instituțiilor și societăților din sectorul public și privat să lanseze programe de internship plătit.	Consiliul Județean Harghita Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Pe poziția de start!	Încurajarea instituțiilor și societăților din sectorul public și privat să angajeze tineri fără experiență profesională și să creeze programe de ucenicie.	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita
		Târg de joburi	Organizarea de târguri de joburi la instituții de învățământ, școli profesionale specializate și centre universitare, cu implicarea antreprenorilor	Consiliul Județean Harghita Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Antreprenori care desfășoară activități în județul Harghita
2	Modernizarea ofertei de educație și formare profesională pentru a răspunde cerințelor pieței forței de muncă în contextul digitalizării și al schimbărilor tehnologice.	Programul de talente IT/Digitale	Un program de burse destinat tinerilor care au obținut rezultate excepționale în domeniul IT sau altor activități digitale.	Asociația pentru Județul Harghita Instituții de învățământ superior din județ

		Evaluarea necesităților pieței forței de muncă	Organizarea de mese rotunde tematice cu reprezentanți ai instituțiilor de învățământ, antreprenorilor și organizațiilor de afaceri pentru a evalua necesitățile pieței forței de muncă și modul în care ofertele educaționale și de formare pot fi adaptate în baza acestora	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Harghita Business Center Organizații de afaceri Antreprenori care desfășoară activități în județul Harghita Instituții de învățământ (clasele IX-XII, școli profesionale, învățământ superior) Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
		Organizarea de prezentări de specialitate pentru cadrele didactice	Prezentări de specialitate pentru cadrele didactice, în cadrul cărora acestea pot dobândi cunoștințe cu privire la progresele în domeniul digitalizării, tendințele în educația digitală, schimbările cerințelor pieței forței de muncă	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Harghita Business Center Organizații de afaceri Antreprenori care desfășoară activități în județul Harghita Instituții de învățământ (clasele I-XII, școli profesionale, învățământ superior) Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
		Modernizarea școlilor profesionale	Dotarea școlilor profesionale cu echipamente moderne și inovatoare, pentru a corespunde mai bine tehnologiilor moderne utilizate pe piața forței de muncă.	Școli profesionale din județ Administrațiile locale

		Extinderea gamei cursurilor universitare	Completarea numărului de cursuri universitare din județ cu următoarele specializări: IT Inginerie mecanică pentru agricultură și industria alimentară Digitalizare în domeniul agriculturii și afacerilor Inginerie agronomă în dezvoltarea rurală Inginerie agronomă în creșterea ecvideelor și organizarea sporturilor ecvestre Inginerie în proiectarea și designul produselor industriale	Instituții de învățământ superior din județ
3	Promovarea organizării de internship pentru tineri, în scopul facilitării angajării lor în viitor.	Programe de internship	Cartografierea, pe discipline, a entităților dispuse să primească interni, și elaborarea unei campanii județene în baza rezultatelor obținute.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Târg de internship	Organizarea de târguri de internship în diferite locații ale județului pentru reuniunea cererii și ofertei.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita, Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET)
4	Facilitarea integrării pe piața forței de muncă a tinerilor care fac obiectul unor proceduri judiciare.	Program „Nou Început”	Elaborarea unui program destinat celei de-a doua șanse, care încurajează întreprinderile să angajeze tineri care fac obiectul unor proceduri judiciare.	Administrațiile locale

		Program de mentorat	Consiliere pentru tinerii care fac obiectul unor proceduri judiciare, pentru a-i ajuta să se adapteze la piața forței de muncă, acordarea de informații și asistență în conexiune cu drepturile lor	Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET) Organizații neguvernamentale Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita
		Programe de internship	Programe de internship, la care pot participa și tineri care fac obiectul unor proceduri judiciare.	Organizații neguvernamentale Întreprinderi din județ
5	Facilitarea accesului pe piața internă a forței de muncă și a mobilității atât pentru tinerii din județul Harghita care și-au efectuat studiile în străinătate, cât și pentru tinerii din străinătate care și-au efectuat studiile în România sau în alte state membre ale UE.	Asigurarea de locuri de muncă și locuințe atractive pentru tinerii profesioniști în domeniul sănătății.	Încurajarea tinerilor profesioniști în domeniul sănătății să rămână în țară prin îmbunătățirea calității serviciilor și a infrastructurii medicale. În plus față de acestea, acordarea de locuințe pentru profesioniștii care doresc să își desfășoare activitățile în județul Harghita.	Consiliul Județean Harghita Spitale din județul Harghita
		Atragerea de specialiști IT în județul Harghita.	Crearea condițiilor necesare pentru atragerea specialiștilor IT în județ. (incubatoare de afaceri, avantaje fiscale, infrastructură adecvată, forță de muncă calificată de pe plan local)	Administrațiile locale Întreprinderi care desfășoară activități în județul Harghita Instituții de învățământ superior din Județul Harghita
		Recunoașterea diplomelor	Producerea și distribuția de materiale informative pentru procesul de recunoaștere la nivel național a diplomelor	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Creșterea spiritului antreprenorial	Reducerea birocrăției, organizarea și facilitarea administrării online și oferirea de consultanță gratuită pentru a spori spiritul antreprenorial în rândul tinerilor care doresc să își utilizeze experiențele dobândite în străinătate în județul Harghita.	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Administrațiile locale Organizații de afaceri
6	Promovarea oportunităților de pregătire și formare profesională transfrontalieră pentru tineri.	Crearea unei baze de date și informare	Crearea unei baze de date cu programe profesionale pe termen scurt și oportunități de formare în străinătate și distribuirea acestora în rândul publicului țintă	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET) Harghita Business Center
		Oportunități pentru antreprenori	Pregătirea de materiale informative pentru antreprenori cu privire la oportunitățile de program pe care le pot utiliza în scopul formării profesionale a personalului lor	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri Harghita Business Center
		Prelegeri și cursuri de formare profesională cu raportori din străinătate	Organizarea de prelegeri și cursuri de formare profesională în mai multe domenii, cu raportori din străinătate, în scopul familiarizării tinerilor cu diferite puncte de vedere	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri Harghita Business Center
		Participarea la programe de schimb	Identificarea, solicitarea și promovarea programelor de schimb care vizează schimburile de experiențe profesionale în rândul tinerilor	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri Harghita Business Center Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET) Organizații neguvernamentale

7	Reducerea numărului de tineri care părăsesc țara pentru obținerea unui loc de muncă și atragerea acasă a tinerilor care deja lucrează în străinătate.	Programul „Harghita te așteaptă acasă”	Atragerea înapoi acasă a tinerilor care lucrează în străinătate, prezentarea oportunităților de finanțare	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Programul „Ai viitor și acasă”	Convingerea tinerilor să rămână acasă prin explorarea oportunităților aflate la dispoziție	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Reducerea exodului de creiere	Elaborarea unui pachet de programe pentru menținerea acasă a forței de muncă calificate, ținând cont de studiile anterioare efectuate în acest domeniu (ex., proiectul Talent Magnet al Consiliului Județean Harghita)	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
		Punerea în practică a acțiunilor descrise în planul de acțiune HR Talent Magnet	Atragerea și menținerea acasă a tinerilor prin punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în planul de acțiune Talent Magnet	Consiliul Județean Harghita Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Campanie „Bun-venit acasă”	Prezentarea poveștilor de succes ale persoanelor care s-au reîntors acasă din străinătate	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita Editura Harghita Népe
8	Încurajarea și promovarea avantajelor muncii la distanță și a programului de lucru flexibil pe piața forței de muncă a județului Harghita.	Promovarea muncii la distanță și programului de lucru flexibil	Evidențierea tendințelor internaționale, inclusiv a necesităților tinerilor locali în acest domeniu, prezentarea cadrului legal, promovarea beneficiilor muncii la distanță și programului de lucru flexibil	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita Harghita Business Center Asociații antreprenoriale
		Inițierea de dialoguri	Crearea unui cadru pentru dialoguri prin care se pot discuta problemele apărute în conexiune cu această temă	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita Harghita Business Center Asociații antreprenoriale



6.4.2. Realizarea unei tranziții coerente din sistemul educațional pe piața forței de muncă				
1	Asigurarea accesului tuturor tinerilor la informații privind piața forței de muncă, drepturile și obligațiile angajaților și angajatorilor, precum și la servicii de informare, consiliere și orientare profesională.	Campanii de informare	Organizarea de campanii de informare, pregătirea și distribuirea de materiale informative privind drepturile și obligațiile angajaților și angajatorilor	<p>Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita</p> <p>Consiliul Județean Harghita</p> <p>Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita</p> <p>Inspectoratul Teritorial de Muncă Harghita</p>
		Orientare profesională	Furnizarea de orientare profesională în cadrul și în afara instituțiilor de învățământ	<p>Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita</p> <p>Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita</p> <p>Consiliul Județean Harghita</p>
		Operarea unui portal de locuri de muncă pentru elevi	Reunirea cererii și ofertei, acordarea de asistență tinerilor în căutarea locurilor de muncă	<p>Asociația pentru Județul Harghita</p> <p>Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita</p> <p>Consiliul Județean Harghita</p>
2	Asigurarea și promovarea accesului la învățarea non-formală ca învățare pe tot parcursul vieții, cu scopul de a facilita accesul pe piața forței de muncă.	Cursuri de formare, tabere pentru tineri	Organizarea de cursuri de formare și tabere pentru tineri, în conformitate cu necesitățile, interesele și tendințele profesionale actuale.	<p>Instituții culturale din județul Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p> <p>Centre de formare profesională din județul Harghita</p>
		Promovarea cursurilor de formare gratuite	Realizarea unei baze de date a oportunităților de formare gratuită și promovarea continuă a acestora în rândul publicului țintă	<p>Consiliul Județean Harghita</p> <p>Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita</p> <p>Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita</p>
3	Creșterea eficienței intermedierei pe piața forței de muncă.	Organizarea de târguri de joburi	Organizarea de târguri de joburi județene și regionale, cu frecvență trimestrială.	<p>Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita</p> <p>Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita</p> <p>Instituții de învățământ superior din Județul Harghita</p>

		Evaluarea eficienței intermedierei pe piața forței de muncă	Evaluarea eficienței intermedierei pe piața forței de muncă și efectuarea de evaluări ale necesităților în rândul populației pentru a elabora măsuri pentru sporirea eficienței în baza unei imagini cuprinzătoare și realiste	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
		Intermediere pe piața forței de muncă pentru tineri	Organizarea intermedierei pe piața forței de muncă pe platformele pe care tinerii sunt activi.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
		Harghita Jobs	Platformă de agregare pentru intermediere pe piața forței de muncă la nivel județean	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
4	Formarea profesioniștilor din domeniul îndrumării și promovării tinerilor, a facilitatorilor, a cadrelor didactice și a consilierilor de orientare, etc.	Formarea profesioniștilor din domeniul îndrumării și promovării tinerilor, a facilitatorilor, a cadrelor didactice și a consilierilor de orientare	Formarea profesioniștilor din domeniul îndrumării și promovării tinerilor, a facilitatorilor, a cadrelor didactice și a consilierilor de orientare, etc. pentru asigurarea activității de furnizare a informațiilor privind piața forței de muncă	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita
		Formarea profesioniștilor din domeniul îndrumării și promovării tinerilor, a facilitatorilor, a cadrelor didactice și a consilierilor de orientare, etc. pentru asigurarea activității de consultanță la	Formarea profesioniștilor din domeniul îndrumării și promovării tinerilor, a facilitatorilor, a cadrelor didactice și a consilierilor de orientare, etc. pentru asigurarea activității de consultanță la orientarea profesională.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociația pentru Județul Harghita Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita

		orientarea profesională.		
<b>6.4.3. Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor tinerilor pentru a asigura șanse mai bune de integrare și de a rămâne pe piața forței de muncă</b>				
1	Sprijinirea entităților care furnizează servicii de învățământ profesional și formare profesională în corelarea mai eficientă a aptitudinilor și competențelor elevilor/participanților la formare cu noile cerințe de pe piața forței de muncă caracterizată prin evoluțiile tehnologice, și cu nevoile sectoarelor cu un potențial ridicat de creare de locuri de muncă - TIC, sănătate și economia ecologică.	Dezvoltarea de parteneriate pentru asigurarea accesului la oportunitățile de finanțare	Accesul la sursele de finanțare destinate investițiilor și proiectelor de mai mare măsură nu este posibil decât prin intermediul unor parteneriate. Prin urmare, este necesară colaborarea între administrațiile locale, instituțiile de învățământ și asociații/organizații/întreprinderi.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Instituții de învățământ din Județul Harghita Organizații neguvernamentale Centre educaționale Organizații de afaceri Întreprinderi care desfășoară activități în județul Harghita Asociații de dezvoltare
		Promovarea formării duale	Organizarea formării duale, dezvoltarea de parteneriate în județ pentru îmbunătățirea calității cursurilor de formare profesională	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Instituții de învățământ din Județul Harghita Organizații neguvernamentale Centre educaționale Organizații de afaceri Întreprinderi care desfășoară activități în județul Harghita Asociații de dezvoltare
		Promovarea oportunităților de finanțare	Promovarea oportunităților de finanțare în rândul entităților care oferă educație și formare profesională.	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Consiliere privind participarea la cereri de propuneri	Consiliere privind depunerea propunerilor pentru entitățile care oferă educație și formare profesională	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Organizarea de discuții în cadrul unor grupuri de reflecție și mese rotunde	Organizarea de discuții în cadrul unor grupuri de reflecție și mese rotunde, la care participă entitățile care oferă servicii de educație și formare profesională, respectiv societățile din diferitele domenii profesionale cu scopul de a adapta necesităților cursurile de formare profesională	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Organizarea de forumuri, prezentări	Organizarea de forumuri și prezentări de informare pentru entitățile care doresc să participe la cereri de propuneri.	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
2	Încurajarea tratamentului nediscriminatoriu pe criterii de vârstă al lucrătorilor tineri, în ceea ce privește accesul la locurile de muncă potrivite formării și competențelor dobândite.	Oportunități de învățare a unor meșteșuguri tradiționale. Cursuri de formare.	Introducerea tinerilor în meșteșugurile tradiționale prin demonstrații, zile ale porților deschise, cursuri de formare, ateliere și evenimente.	Școala Populară de Artă și Meserii „Vámszer Géza”, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Harghita
		Invitație pentru antreprenori	Campanie în rândul antreprenorilor, organizarea de mese rotunde pe tema competențelor și calificărilor tinerilor și promovarea încadrării lor în muncă	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații de afaceri
3	Creșterea șanselor tinerilor și sprijinirea acestora pentru a rămâne pe piața forței de muncă prin oferirea de consiliere și orientare profesională, formare la locul de muncă, ucenicie și internshipuri care să corespundă competențelor și nevoilor lor.	Reducerea dezavantajelor la locul de muncă ale tinerilor prin cursuri de limba română.	Lansarea unor cursuri de limba română pentru tineri, cu scopul specific de a facilita încadrarea lor în muncă	Centre de formare profesională din județ Organizații neguvernamentale Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Consiliere pentru tineri privind încadrarea în muncă	Consiliere pentru tineri privind încadrarea în muncă, modul de aplicare la interviuri pentru obținerea unui loc de muncă, de a-și evidenția punctele forte, aptitudinile, așteptările generale ale angajatorilor, etc.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita
		Prezentarea legislației referitoare la ocuparea forței de muncă a tinerilor, noilor lucrători.	Prezentarea legislației referitoare la ocuparea forței de muncă a tinerilor, noilor lucrători atât în cadrul angajaților, cât și al angajatorilor	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Consiliul Județean Harghita Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
<b>6.4.4. Creșterea spiritului antreprenorial al tinerilor</b>				
1	Facilitarea accesului tinerilor la fondurile de dezvoltare a întreprinderilor în zonele urbane și mai ales, cele rurale.	Acordarea de sprijin pentru tinerii din zone rurale (tineri agricultori)	Stimularea economiei prin sprijinirea tinerilor, Protecția mediului	Organizații neguvernamentale Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociații de dezvoltare
		Devin-o și tu antreprenor!	Organizarea de cursuri de formare pentru înființarea unei întreprinderi	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Harghita Business Center
2	Dezvoltarea, facilitarea și sprijinirea spiritului antreprenorial al tinerilor.	Acordarea de sprijin cadrelor didactice în scopul îmbunătățirii procesului de formare	Organizarea unui curs de perfecționare acreditat pentru cadrele didactice, prin intermediul căruia pot deveni coordonatori antreprenoriali în scopul sporirii spiritului antreprenorial al elevilor	Asociația pentru Județul Harghita Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
		Competențe practice pentru elevii antreprenori	Dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor de 17-18 ani din județul Harghita prin intermediul unui de scurtă durată, care le va permite acestora să pregătească un plan de afaceri bazat pe propriile idei antreprenoriale	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Program de mentorat	Program de mentorat - mentorat pentru întreprinderile nou-înființate în sectoare specifice, organizarea de întâlniri periodice	Consiliul Județean Harghita, Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Harghita Business Center Organizații de afaceri
		Program de planificare bugetară!	Dezvoltarea inteligenței financiare a tinerilor și organizarea de conferințe și ateliere de lucru profesionale pe teme de antreprenariat/management.	Consiliul Județean Harghita, Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Harghita Business Center Organizații de afaceri
3	Încurajarea și sprijinirea întreprinderilor nou-înființate și facilitarea accesului la programele de finanțare.	Program de internship	Testarea, experimentarea și punerea în aplicare a cunoștințelor profesionale dobândite de-a lungul anilor școlari, prin intermediul unor programe de internship.	Consiliul Județean Harghita Întreprinderi care desfășoară activități în județ
		Educație antreprenorială	Oferirea de cursuri de formare de nivel superior, mai extinse, la cost redus sau gratuit, pentru a le asigura tinerilor un capital de cunoștințe necesar pentru înființarea unei întreprinderi.	Harghita Business Center Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri
		Prezentarea modului de întocmire a documentației necesare înființării unei întreprinderi.	Furnizarea de informații, pregătirea de materiale informative, oferirea de consultanță cu privire la măsurile legale necesare înființării unei întreprinderi	Camera de Comerț și Industrie Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Surse de finanțare	Identificarea și promovarea în rândul tinerilor a unor surse de finanțare care vizează sprijinirea înființării unei întreprinderi care nu necesită capital propriu în sumă considerabilă.	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Consiliere privind participarea la cereri de propuneri	Suținerea și acordarea de asistență viitorilor antreprenori Urmărirea cererilor de propuneri start-up, respectiv urmărirea și prezentarea cererilor de propuneri destinate tinerilor în noua perioadă de aplicare.	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Cursuri de formare în materia redactării propunerilor	Creșterea numărului de cursuri de formare gratuite sau la cost redus în materia redactării propunerilor pentru tinerii care doresc să devină antreprenori.	Consiliul Județean Harghita Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Centre de formare profesională din județ
		Incubatoare de afaceri în toate cele trei regiuni	Crearea de incubatoare de afaceri - Obiectivul îl reprezintă încurajarea tinerilor să înființeze noi întreprinderi, crearea locurilor de muncă și dezvoltarea economică.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Asociații de dezvoltare
4	Elaborarea de programe integrate de ocupare a forței de muncă în sistemul public și de antreprenoriat, cu interconectarea instituțiilor publice care oferă consiliere, formare, intermediere și asistență socială.	Mișcarea „Produs Secuiesc” - susținerea producătorilor tineri	Crearea și susținerea unei rețele a producătorilor locali, acordarea de asistență în vânzarea produselor lor, promovarea alimentației și a produselor sănătoase (în mediul online și offline)	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita
		Crearea rețelei	Crearea unei rețele între diferitele entități în scopul asigurării punerii în aplicare a diferitelor strategii în forma și în măsura corespunzătoare, precum și pentru asigurarea posibilității de monitorizare.	Consiliul Județean Harghita Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Crearea unei platforme online pentru IMM-uri și viitorii antreprenori	Acordarea de asistență în înființarea unei întreprinderi, menținerea contactului cu antreprenorii, în special prin conectarea sistemului instituțional aferent	Agencia de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri

		Programe pentru tinerii agricultori	Stabilirea de legături și susținerea tinerilor agricultori prin organizarea diferitelor programe	Organizații neguvernamentale Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Asociații de dezvoltare
5	Crearea și furnizarea de servicii de consultanță și mentorat, precum și facilitarea schimbului de bune practici de afaceri pentru întreprinderile conduse de tineri, în vederea îmbunătățirii performanței economice a acestora în contextul dezvoltării durabile.	Crearea unei rețele de tineri antreprenori	Crearea unei rețele pentru tineri antreprenori cu scopul de a le asigura posibilitatea de a se sprijini și consolida, precum și de a putea împărtăși experiențele reciproc	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri Harghita Business Center
		Mese rotunde între antreprenori tineri și experimentați	Organizarea de mese rotunde între antreprenori tineri și experimentați, cu scopul de a realiza schimburi de experiențe și practici de afaceri	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri Harghita Business Center
		Organizarea de prezentări pentru împărtășirea exemplelor bune	Organizarea de prezentări tematice și sectoriale pentru împărtășirea exemplelor bune - susținerea de prezentări de către vorbitori care au obținut rezultate în calitate de antreprenori, respectiv de cei care au dobândit cunoștințe și experiență în străinătate și încearcă să le utilizeze în mod eficient în țară	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Organizații de afaceri Harghita Business Center



## 6. 5. Egalitatea de șanse

### 6.5.1. Îmbunătățirea accesului la educație a tinerilor defavorizați

#### Direcții de dezvoltare

1. Sprijinirea participării în educație a tinerilor din grupurile defavorizate.
2. Asigurarea de oportunități educaționale egale pentru tinerii din grupurile defavorizate.
3. Creșterea participării la programele de învățământ superior pentru tinerii din grupurile defavorizate.
4. Dezvoltarea unei abordări multidimensionale pentru sprijinirea reintegrării tinerilor NEET prin furnizarea de programe de educație formală și non-formală, oportunități de formare și de ocupare a forței de muncă.
5. Susținerea pachetelor de servicii integrate pentru a-i menține în sistemul educațional pe tinerii expuși riscului de părăsire timpurie a școlii.
6. Furnizarea de servicii de asistență pentru facilitarea accesului la educație/reduce abandonul școlar în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale.

### 6.5.2. Îmbunătățirea calității vieții tinerilor cu handicap

#### Direcții de dezvoltare

1. Prevenirea problemelor de sănătate mintală în rândul tinerilor.
2. Combaterea stigmatizării persoanelor cu handicap fizic sau mintale prin elaborarea de programe de sensibilizare și de educație în domeniul sănătății în școli.
3. Programe de sprijin care vizează protecția/integrarea socială a tinerilor cu limitări funcționale.
4. Implicarea tinerilor cu limitări funcționale în sport prin asigurarea unor condiții de acces corespunzătoare.
5. Formarea și pregătirea personalului din instituțiile de învățământ pentru educația și îngrijirea tinerilor cu limitări funcționale.
6. Proiectarea și dezvoltarea infrastructurilor pentru a asigura oportunități de mobilitate pentru tinerii cu handicap.

### 6.5.3. Sprijin pentru tinerii proveniți din familii defavorizate din punct de vedere social

1. Reducerea numărului de mame adolescente și acordarea de asistență mamelor adolescente și copiilor lor.
2. Acordarea de asistență copiilor ai căror părinți se află în străinătate pe termen lung pentru a munci.
3. Acordarea de asistență victimelor violenței domestice.
4. Copii care trăiesc în familii monoparentale.
5. Acordarea de sprijin pentru tinerii care trăiesc în condiții de sărăcie extremă

### 6.5.4. Reducerea sărăciei persoanelor încadrate în muncă și a excluziunii profesionale

#### Direcții de dezvoltare

1. Formalizarea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor din grupurile vulnerabile care lucrează în sectorul informal.
2. Îmbunătățirea accesului la piața oficială a forței de muncă pentru tinerii care nu beneficiază de egalitatea de șanse (proaspeți absolvenți, tineri cu handicap sau care lucrează în economia informală.

### 6.5.5. Reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale a tinerilor

#### Direcții de dezvoltare

1. Promovarea incluziunii sociale a tinerilor care trăiesc în condiții de sărăcie extreme și care sunt expuși riscului ridicat de excluziune socială. Lansarea de activități educative pentru tineri în materie de toleranță, acceptare și conviețuire.
2. Îmbunătățirea accesului la programe de locuințe, educație, ocupare a forței de muncă și servicii sociale pentru tinerii adulți ieșiți din sistemul de asistență socială, precum și pentru tinerii fără locuință.

### 6.5.6. Reducerea discriminării în rândul tinerilor<sup>36</sup>

#### Direcții de dezvoltare

1. Asigurarea egalității de șanse și reducerea discriminării în domeniul educației, pe piața forței de muncă și în domeniul înființării întreprinderilor.
2. Asigurarea egalității de șanse și reducerea discriminării în ceea ce privește activitățile recreative.

<sup>36</sup> În temeiul Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/24129>



Nr. crt		Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare		
<b>6. 5. Egalitatea de șanse</b>				
<b>6.5.1. Îmbunătățirea accesului la educație pentru tinerii defavorizați</b>		<b>Denumirea programului</b>	<b>Descrierea scurtă a programului</b>	<b>Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare</b>
1	Creșterea participării la educație a tinerilor din grupurile defavorizate.	Activități de recuperare extrașcolare	Lansarea unor activități extrașcolare care îi ajută pe elevi să înțeleagă și să învețe materialul programei de învățământ pe ziua respectivă.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Program de prânzuri calde condiționat de prezență	Asigurarea unui prânz cald pe zi elevilor care sunt prezenți la ore	Școli din județul Harghita Asociații, organizații Consiliul Județean Harghita
		Reducerea părăsirii timpurii a școlii	Reducerea numărului de tineri care părăsesc timpuriu școala prin identificarea și eliminarea cauzelor părăsirii timpurii a școlii.	Administrațiile locale Instituții de învățământ din Județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Furnizarea de rechizite școlare	Oferirea instituțiilor de învățământ a oportunității de finanțare pentru fonduri cu ajutorul cărora pot acorda sprijin elevilor defavorizați sub forma rechizitelor școlare necesare (caiete, manuale, articole de papetărie, caiete de lucru, ghiozdane, chenare, etc.), asistenței în participarea la competiții, în practicarea sporturilor	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita

2	Asigurarea de oportunități educaționale egale pentru tinerii din grupurile defavorizate.	Transportul elevilor	Asigurarea de servicii de transport cu autobuzul pentru elevii care locuiesc departe de instituțiile de învățământ.	Administrațiile locale Instituții de învățământ din Județul Harghita Consiliul Județean Harghita
		Consiliere cu privire la modalitățile de a participa la cererile de propuneri naționale și internaționale existente (de exemplu, programul „Szülőföldön magyarul” („În limba maghiară la obârșie”))	Există cereri de propuneri disponibile pentru sprijinirea oportunităților de învățare ale elevilor, însă în cazul elevilor defavorizați, există posibilitatea ca părinții să nu fie conștienți de existența acestora sau să nu fie în măsură a întocmi documentația necesară. O sesiune anuală de informare pentru a le oferi părinților, la începutul anului școlar, o perspectivă asupra oportunităților și pentru a le acorda ajutor, după caz, cu întocmirea dosarelor de înscriere.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Programe de burse	Emiterea de cereri de propuneri pentru instituții de învățământ prin care acestea pot acorda sprijin, sub forma unor burse, elevilor defavorizați	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Instituții de învățământ din județ Asociația pentru Județul Harghita
3	Creșterea participării la programele de învățământ superior pentru tinerii din grupurile defavorizate.	Promovarea accesibilității și a beneficiilor învățământului superior	Organizarea de prezentări de promovare	Instituții de învățământ superior din județul Harghita Instituții de învățământ din Județul Harghita Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita
		Programe de burse	Promovarea sistemelor de burse existente și dezvoltarea de programe noi.	Instituții de învățământ superior din județul Harghita Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita

4	Dezvoltarea unei abordări multidimensionale pentru sprijinirea reintegrării tinerilor NEET prin furnizarea de programe de educație formală și non-formală, oportunități de formare și de ocupare a forței de muncă.	Stabilirea de legături cu tinerii NEET	Crearea și actualizarea permanentă a unei baze de date cu tinerii din județ care aparțin categoriei NEET, pentru a facilita stabilirea de legături cu aceștia	<p>Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita</p> <p>Instituții de învățământ din Județul Harghita</p> <p>Administrațiile locale</p>
		Reintegrarea tinerilor NEET	Elaborarea unui program care vizează tinerilor care aparțin categoriei NEET	<p>Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita</p> <p>Administrațiile locale</p> <p>Instituții de învățământ din Județul Harghita</p> <p>Entități care oferă formare profesională în județul Harghita</p>
5	Susținerea pachetelor de servicii integrate pentru a-i menține în sistemul educațional pe tinerii expuși riscului de părăsire timpurie a școlii.	Reducerea părăsirii timpurii a școlii	Crearea și actualizarea permanentă a unei baze de date cu tinerii din județ expuși riscului de părăsire timpurie a școlii, pentru a facilita stabilirea de legături cu aceștia	<p>Administrațiile locale</p> <p>Instituții de învățământ din Județul Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p>
		Pachet de servicii	Elaborarea unui pachet de servicii pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii	<p>Administrațiile locale</p> <p>Instituții de învățământ din Județul Harghita</p> <p>Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p>
6	Furnizarea de servicii de asistență pentru facilitarea accesului la educație/reduce abandonul școlar în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale. (CES)	Informare	Pregătirea și diseminarea de materiale informative (în special în rândul cadrelor didactice și părinților) privind semnele care pot indica cerințele educaționale speciale, posibilitățile de recuperare, instituțiile la care se pot adresa	<p>Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p> <p>Instituții de învățământ din județ</p>

		Cursuri de formare pentru cadre didactice	Organizarea de cursuri de formare pentru cadrele didactice privind modul de educare a elevilor cu cerințe educaționale speciale, respectiv de a coordona această educație cu educația celorlalți elevi	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din județ Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
<b>6.5.2. Îmbunătățirea calității vieții tinerilor cu handicap</b>				
1	Prevenirea problemelor de sănătate mintală în rândul tinerilor cu handicap.	Prezentări interactive și jocuri pentru a recunoașterea și înțelegerea pericolelor	Emiterea de cereri de propuneri care vizează sprijinirea organizatorilor de prezentări și jocuri de rol psihologice interactive.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale
		Lansarea de programe pentru tineri și familiile lor, pentru perioada inițială	Programe de sprijin și consiliere pentru tinerii care nu suferă de malformații congenitale, și familiile lor, pentru perioada nouă, inițială	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Organizații neguvernamentale
		Întâlniri de suport	Organizarea unor întâlniri de suport pentru familiile persoanelor cu handicap și alte persoane vizate	Organizații neguvernamentale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita
2	Combaterea stigmatizării persoanelor cu handicap fizic sau mintale prin elaborarea de programe de sensibilizare și de educație în domeniul sănătății în școli.	Campanie „Fii și tu ca...”	Crearea unui caracter popular (videoclipuri, campanie) care își ajută și susține colegii aflați în situații dezavantajate	Consiliul Județean Harghita Organizații neguvernamentale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita
		Fii ALTCINEVA pentru o zi	Programul le oferă tinerilor șansa de a experimenta cum se desfășoară viața de zi cu zi a persoanelor cu deficiențe de vedere sau cu handicap fizic.	Organizații neguvernamentale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita



3	Programe de sprijin care vizează protecția/integrarea socială a tinerilor cu limitări funcționale.	Tineri cu handicap	<p>Acordarea de sprijin pentru tinerii cu handicap, prin intermediul celor următoare:</p> <p>Centru de recuperare pentru copii cu handicap și dificultăți de învățare</p> <p>Operarea centrelor de plasament pentru copii și tineri cu handicap</p> <p>Organizarea de programe destinate tinerilor cu handicap, care se află în sistemul de protecție a copilului.</p> <p>Cerere de propuneri pentru asociațiile de asistență socială care lucrează cu persoane (inclusiv tineri) cu handicap din județul Harghita</p>	<p>Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p>
		Promovarea schemelor de ajutor.	Promovarea schemelor de ajutor care vizează persoanele cu handicap.	<p>Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita</p> <p>Consiliul Județean Harghita</p> <p>Administrațiile locale</p> <p>Organizații neguvernamentale</p>
4	Implicarea tinerilor cu limitări funcționale în sport prin asigurarea unor condiții de acces corespunzătoare.	Scheme de granturi pentru furnizarea de echipamente	Emiterea de cereri de oferte, respectiv depunerea ofertelor privind furnizarea echipamentelor necesare incluziunii în sport a tinerilor cu limitări funcționale	<p>Consiliul Județean Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p> <p>Cluburi sportive din județ</p>
		Apel de sensibilizare	Apel și informare pentru a promova o atitudine mai deschisă din partea comunităților față de tinerii cu limitări	<p>Consiliul Județean Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p> <p>Cluburi sportive din județ</p>

			funcționale, și de nevoilor lor sportive și de mobilitate	
5	Formarea și pregătirea personalului din instituțiile de învățământ pentru educația și îngrijirea tinerilor cu limitări funcționale.	Organizarea de cursuri de formare	Organizarea de cursuri de formare pentru personalul din instituțiile de învățământ pentru a asigura educația și îngrijirea tinerilor cu limitări funcționale.	Instituții de învățământ din Județul Harghita Organizații neguvernamentale Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
		Asigurarea participării personalului din instituțiile de învățământ la cursuri de formare și pregătire prin intermediul unor campanii de informare.	Creșterea participării personalului din instituțiile de învățământ la cursuri de formare și pregătire pentru a putea înțelege și comunica mai bine cu persoanele vizate, cu părinții lor, respectiv cu comunitățile școlare	Instituții de învățământ din Județul Harghita Organizații neguvernamentale Casa Corpului Didactic „Apáczai Csere János”
6	Proiectarea și dezvoltarea infrastructurilor pentru a asigura oportunități de mobilitate pentru tinerii cu handicap.	Sensibilizare cu privire la importanța dezvoltării infrastructurilor pentru mobilitate	Organizarea de campanii de sensibilizare a comunităților și antreprenorilor cu privire la persoanele cu handicap și la măsura în care calitatea vieții acestor tineri (și nu numai) poate fi afectată de existența, respectiv absența unei infrastructuri adecvate	Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din Județul Harghita
		Dezvoltarea infrastructurilor pentru mobilitate.	Dezvoltarea infrastructurilor pentru mobilitate în cazul administrațiilor locale	Administrațiile locale
		Controlul dezvoltării infrastructurilor pentru mobilitate	Monitorizarea continuă a dezvoltării infrastructurilor necesare prevăzute de lege.	Organisme de control

## 6.5.3. Sprijin pentru tinerii proveniți din familii defavorizate din punct de vedere social

1	Reducerea numărului de mame adolescente și acordarea de asistență mamelor adolescente și copiilor lor.	Dezvoltarea de programe pentru tinerii din familii defavorizate din punct de vedere social	Dezvoltarea de programe pentru tineri (în special femei și fete) din familii defavorizate din punct de vedere social, pentru a le oferi o modalitate pentru a rupe cercul defavorizării	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Organizații neguvernamentale
		Consiliere	Furnizarea de consiliere mamelor adolescente cu privire la creșterea copilului.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Organizații neguvernamentale
		Organizarea de campanii de informare	Organizarea de campanii de informare pentru publicul țintă, în cadrul cărora, în plus față de transferul de informații, vor fi prezentate, de asemenea, exemple pozitive de „rupere a cercului”	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Organizații neguvernamentale
2	Acordarea de asistență copiilor ai căror părinți se află în străinătate pe termen lung pentru a munci.	Efectuarea unui sondaj privind amploarea situației curente	Efectuarea unui sondaj privind numărul de copii afectați, măsura în care sunt afectați, și consecințele asupra indivizilor, familiilor și societății	Consiliul Județean Harghita Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Inspectoratul Școlar Județean Harghita
		Activități extrașcolare	Organizarea de activități extrașcolare pentru tinerii a căror părinți nu se află acasă. În cadrul programului, copiii au oportunitatea de a-și pregăti temele pentru acasă și de a se pregăti pentru următoarea zi de școală împreună cu voluntari.	Inspectoratul Școlar Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Elaborarea unui pachet de soluții pentru tinerii din aceste categorii	Elaborarea unui pachet de soluții în baza rezultatelor sondajului	Consiliul Județean Harghita Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Inspectoratul Școlar Județean Harghita Organizații neguvernamentale

3	Acordarea de asistență victimelor violenței domestice.	Mișcarea pentru combaterea violenței împotriva femeilor	Cooperarea cu administrațiile locale pentru a identifica problemele.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Administrațiile locale
		Atragerea atenției asupra fenomenului	Organizarea unei campanii de sensibilizare a publicului pentru a ajuta comunitatea să recunoască posibilele simptome ale violenței domestice din mediul lor, să cunoască măsurile de luat în astfel de situații și în situații similare, care sunt agențiile care pot fi sesizate și cum pot ajuta victimele violenței	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
4	Acordarea de sprijin pentru copii care trăiesc în familii monoparentale	Dezvoltarea unui program destinat familiilor monoparentale	Dezvoltarea de programe de sprijin care vizează în mod specific familiile monoparentale	Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Acordarea de sprijin pentru interconexiunea familiilor monoparentale	Organizarea de programe și evenimente în cadrul cărora familiile monoparentale se pot cunoaște, susține și ajuta reciproc	Organizații neguvernamentale Administrațiile locale

5	Acordarea de sprijin pentru tinerii care trăiesc în condiții de sărăcie extremă	Acordarea de sprijin pentru tinerii care trăiesc în condiții de sărăcie extremă, în regiuni mai puțin dezvoltate	<p>Cerere de propuneri pentru asociațiile care lucrează cu copii și tineri în situații de risc</p> <p>Operarea centrelor de plasament pentru copii și tineri</p> <p>Administrarea unui centru de primire și intervenție de urgență pentru copiii abuzați, neglijați și exploatați</p> <p>Programe pentru tinerii care trăiesc în condiții de sărăcie extremă care se află în sistemul de protecție a copilului (ex., programul „Protecția drepturilor copiilor și tinerilor în situații de risc”).</p>	<p>Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita</p> <p>Organizații neguvernamentale</p>
		Păstorire pentru romi	Educația religioasă și recuperarea decalajelor comunităților de romi în toate regiunile în cauză. Organizarea de activități și evenimente extrașcolare pentru încurajarea copiilor romi să frecventeze școala.	Persoane responsabile cu păstoria romilor din județ
		Programe caritabile destinate tinerilor	Organizarea de programe caritabile care vizează acordarea de sprijin tinerilor care trăiesc în condiții de sărăcie	Organizații neguvernamentale
<b>6.5.4. Reducerea sărăciei persoanelor încadrate în muncă și a excluziunii profesionale</b>				
1	Formalizarea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor din grupurile vulnerabile care lucrează în sectorul informal.	Informarea grupurilor vulnerabile cu privire la drepturile lor, respectiv sprijinirea lor.	Informarea grupurilor vulnerabile cu privire la drepturile lor, respectiv sprijinirea lor în exercitarea acestor drepturi.	<p>Organizații neguvernamentale</p> <p>Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita</p> <p>Inspectoratul Teritorial de Muncă Harghita</p>

		Consiliere antreprenorială	Oferirea de consultanță financiară și juridică gratuită tinerilor care nu beneficiază de egalitatea de șanse, și care doresc să înființeze o întreprindere. Oferirea de consultații care să detalieze pașii și măsurile necesare pentru înființarea unei întreprinderi.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Scheme de granturi pentru înființarea de întreprinderi destinate tinerilor care nu beneficiază de egalitatea de șanse.	Lansarea de scheme de granturi care vizează creșterea spiritului antreprenorial al tinerilor care nu beneficiază de egalitatea de șanse, precum și înființarea întreprinderilor proprii.	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
2	Îmbunătățirea accesului la piața oficială a forței de muncă pentru tinerii care nu beneficiază de egalitatea de șanse (proaspeți absolvenți, tineri cu handicap sau care lucrează în economia informală.	Informarea grupurilor vizate cu privire la drepturile și oportunitățile lor	Identificarea, stabilirea relațiilor și informarea grupurilor vizate cu privire la drepturile și oportunitățile lor, respectiv ocuparea unui rol de mediator între grupurile vizate și angajatori.	Organizații neguvernamentale Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
		Sensibilizarea și informarea angajaților	Sensibilizarea angajaților cu privire la faptul că grupurile vizate se pot dovedi, de asemenea, lucrători buni, respectiv informarea lor cu privire la programele de sprijin în acest domeniu.	Organizații neguvernamentale Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Harghita
		Încurajarea angajatorilor	Încurajarea angajatorilor, prin intermediul unor avantaje fiscale, să angajeze tineri care nu beneficiază de egalitatea de șanse la societățile lor, chiar și în cazul în care tinerii respectivi încă nu au experiență de lucru.	Administrațiile locale

6.5.5. Reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale a tinerilor				
1	Facilitarea incluziunii sociale a copiilor și a tinerilor care trăiesc în condiții de sărăcie extremă și sunt expuși riscului ridicat de excluziune socială. Lansarea de activități educative pentru tineri în materie de toleranță, acceptare și conviețuire.	Campanie „Hai să ne cunoaștem mai bine”	Organizarea de programe și activități în cadrul cărora copiii au posibilitatea de se socializa cu colegi din alte clase sociale	Asociația pentru Județul Harghita
		Organizarea de programe care vizează consolidarea toleranței și acceptării	Organizarea de programe și activități cu implicarea categoriilor și comunităților vizate.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Organizații neguvernamentale Asociația pentru Județul Harghita
2	Îmbunătățirea accesului la programe de locuințe, educație, ocupare a forței de muncă și servicii sociale pentru tinerii adulți ieșiți din sistemul de asistență socială, precum și pentru tinerii fără locuință.	Cartografierea programelor	Cartografierea programelor de locuințe, educație, ocupare a forței de muncă și servicii sociale pentru tinerii adulți ieșiți din sistemul de asistență socială, precum și pentru tinerii fără locuință.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita
		Elaborarea de noi programe	Elaborarea de programe pentru sprijinirea categoriilor vizate	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
6.5.6. Reducerea discriminării				
1	Asigurarea egalității de șanse și reducerea discriminării în educație, pe piața forței de muncă și în domeniul înființării întreprinderilor.	Identificarea diferitelor comportamente discriminatorii	Identificarea diferitelor comportamente discriminatorii, evaluarea gravității acestora	Instituții de învățământ din județ Inspectoratul Școlar Județean Harghita
		Elaborarea unui pachet de soluții	Elaborarea unui pachet de soluții pentru remedierea problemelor identificate	Instituții de învățământ din județ Inspectoratul Școlar Județean Harghita Organizații neguvernamentale

		Anunțuri privind locuri de muncă la nivel de începător	Acordarea de asistență tinerilor la început de carieră, oferirea oportunităților pentru a-și începe cariera cu succes, de a dobândi cunoștințe noi, crearea de echipe de tineri creativi	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
2	Asigurarea egalității de șanse și reducerea discriminării în ceea ce privește activitățile recreative.	Recrutare de talente	Un eveniment în cadrul căruia profesioniștii se vor concentra asupra domeniilor în care se manifestă talentele beneficiarilor și le vor oferi îndrumare și sprijin în dezvoltarea lor. Copiii aflați în sistem, copiii din comunitățile de romi, vor avea ocazia să își prezinte talentele și progresele înregistrate în ultimul an în prima zi a evenimentului, iar tinerii în cea de-a doua zi.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Evenimente sportive pentru toți!	Asigurarea de șanse egale pentru tinerii defavorizați de a participa la diferite evenimente sportive.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Cultura aparține tuturor!	Oferirea de oportunități pentru tinerii defavorizați de a participa la evenimente și competiții culturale.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita
		Organizarea de competiții și concursuri	Organizarea de competiții și concursuri pentru tinerii defavorizați.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale



## **6. 6. Cetățenie activă, voluntariat și sensibilizare cu privire la problemele de mediu**

### **6.6.1. Creșterea participării tinerilor la activități comunitare și sociale**

#### **Direcții de dezvoltare**

1. Realizarea de cercetări și sondaje privind motivațiile, atitudinile și opiniile tinerilor cu privire la activitățile comunitare și sociale destinate tineretului.
2. Creșterea gamei de activități comunitare și sociale organizate de diferite entități și organizații la nivel județean și local, luând în considerare cetățenia activă, voluntariatul și sensibilizarea cu privire la problemele de mediu.

### **6.6.2. Creșterea implicării tinerilor în viața publică**

#### **Direcții de dezvoltare**

1. Realizarea de studii privind motivațiile, percepțiile, atitudinile și opiniile tinerilor față de viața publică și funcționarea democrației în România și la nivel local, precum și identificarea factorilor care promovează/împiedică încrederea tinerilor în instituțiile publice, interesul pentru politică, participarea civică și prezența electorală.
2. Sprijinirea creării de consilii consultative la nivelul unităților administrativ-teritoriale (localități, orașe, județe) pentru a asigura participarea tuturor tinerilor la procesele decizionale, în special în cazul deciziilor care îi vizează.
3. Încurajarea implicării tinerilor la nivel local, regional și național pentru a deveni parteneri viabili în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor publice.
4. Inițiativa și programe de promovare a integrării sociale a tinerilor și a unei participări mai active și mai responsabile a acestora în societate (educație civică, cunoașterea drepturilor și obligațiilor)
5. Identificarea surselor de finanțare pentru creșterea implicării tinerilor în viața publică, inclusiv la nivel european.

### 6.6.3. Consolidarea participării tinerilor la activități de voluntariat

#### Direcții de dezvoltare

1. Facilitarea mobilității voluntarilor atât la nivel național, cât și internațional.
2. Realizarea de cercetări și sondaje privind motivațiile și opiniile tinerilor și diferitelor entități față de voluntariat, inclusiv factorii care promovează sau împiedică participarea tinerilor în activitățile de voluntariat.
3. Elaborarea și desfășurarea unor programe și proiecte de sensibilizare cu privire la activitățile de voluntariat și de promovare a participării tinerilor la activități de voluntariat, cu un accent deosebit pe zonele rurale.

### 6.6.4. Creșterea gradului de cunoștințe și sensibilizare a tinerilor cu privire la schimbările climatice și tranziția ecologică

#### Direcții de dezvoltare

1. Implicarea tinerilor în activități și proiecte de sensibilizare cu privire la problemele de mediu, schimbările climatice, tranziția ecologică și dezvoltarea durabilă.
2. Implicarea tinerilor în activități și proiecte de dezvoltare durabilă și de sensibilizarea cu privire la problemele de mediu.

Nr.crt. Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare				
<b>6. 6. Cetățenie activă, voluntariat și sensibilizare cu privire la problemele de mediu</b>				
<b>6.6.1. Creșterea participării tinerilor la activități comunitare și sociale</b>				
1	Realizarea de cercetări și sondaje privind motivațiile, atitudinile și opiniile tinerilor cu privire la activitățile comunitare și sociale destinate tineretului.	Consultări regionale în domeniul tineretului	Organizarea periodică de consultări regionale în domeniul tineretului	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret
		Sondaje la nivel internațional și european	Implicarea activă în sondaje la nivel internațional și european prin încurajarea tinerilor să își exprime opiniile și perspectivele în cadrul sondajelor. Asigurarea accesului la diferite chestionare în limba maternă a respondenților.	Consiliul Județean Harghita Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET)
		Efectuarea de sondaje periodice	Realizarea de sondaje periodice privind activitățile comunitare și sociale organizate pentru tineret	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret
2	Creșterea ofertei de activități comunitare și sociale organizate de diferite entități și organizații la nivel județean și local, ținând cont de cetățenia activă, voluntariatul și sensibilizarea cu privire la problemele de mediu.	Încurajarea organizării de activități comunitare și sociale	Inițierea unui program la nivel județean, în cooperare cu administrațiile locale, pentru a încuraja organizarea de activități comunitare și sociale de către diverse grupuri și cluburi, în special în zonele rurale.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita

		Campanie de informare și promovare	Proiectarea și implementarea unei campanii de informare și promovare de conștientizare privind activitățile comunitare și sociale organizate pentru tineret.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Harghita Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET)
		Lansarea și sprijinirea inițiativelor comunitare	Lansarea și sprijinirea inițiativelor comunitare, cu implicarea tinerilor, de exemplu, colectarea de fonduri pentru familiile nevoiașe (haine, articole igienice, jucării, alimente)	Organizații neguvernamentale Administrațiile locale
		Evenimente caritabile	Organizarea și sprijinirea unor evenimente de caritate și concerte, la care tinerii participă activ și în cadrul cărora desfășoară activități de voluntariat	Organizații neguvernamentale Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita
		Identificarea surselor de finanțare	Identificarea surselor de finanțare pentru încurajarea și sprijinirea participării tinerilor la activități comunitare și sociale, inclusiv resursele europene.	Organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații de tineret
<b>6.6.2. Creșterea implicării tinerilor în viața publică</b>				
1	Realizarea de studii privind motivațiile, percepțiile, atitudinile și opiniile tinerilor față de viața publică și funcționarea democrației în România și la nivel local, precum și identificarea factorilor care promovează/împiedică încrederea tinerilor în instituțiile publice, interesul pentru	Organizarea periodică de consultări regionale în domeniul tineretului (Forumuri de candidaturi, Evaluarea necesităților)	Organizarea de discuții cu reprezentanții organizațiilor de tineret, în cadrul cărora reprezentanții organizațiilor își pot prezenta planurile anuale și își pot defini necesitățile.	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret regionale

	politică, participarea civică și prezența electorală.			
		"Așa gândim noi"	Cerere de propuneri destinat tinerilor, în cadrul căreia se analizează atitudinea și modul de gândire a tinerilor. Obiectivul acesteia este de a reduce decalajul dintre generații.	Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita
2	Sprijinirea creării de consilii consultative la nivelul unităților administrativ-teritoriale (localități, orașe, județe) pentru a asigura participarea tuturor tinerilor la procesele decizionale, în special în cazul deciziilor care îi vizează.	Cum particip/pot participa și eu în societate?	Un concurs anual pentru elevii de liceu în cadrul căruia trebuie să întocmească un eseu de câteva pagini cu privire la participarea lor în societate	Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
		Înființarea Consiliului Județean de Tineret Harghita	Înființarea unui consiliu județean de tineret care să funcționeze, de asemenea, ca organizație-umbrelă	Consiliul Județean Harghita
		Consiliul Local de Tineret	Înființarea unui consiliu local de tineret în fiecare oraș și comună, urmând exemplul consiliului județean de tineret	Administrațiile locale Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET)
3	Încurajarea implicării tinerilor la nivel local, regional și național pentru a deveni parteneri viabili în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor publice.	Implicarea activă a organizațiilor de tineret în procesul decizional	Organizarea de discuții cu reprezentanții organizațiilor de tineret, în cadrul cărora tinerii își pot exprima opiniile cu privire la anumite decizii politice, își pot împărtăși planurile, și își pot exprima necesitățile și recomandările	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Consolidarea participării democratice a tinerilor - campanie de informare	Prezentarea drepturilor și oportunităților tinerilor. Consolidarea participării democratice în județul Harghita.	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret regionale

		Stimularea gândirii critice	Organizarea de programe de dezbateri, cluburi de dezbateri, găsirea și implicarea specialiștilor pentru a dezvolta diferitele competențe ale tinerilor, de exemplu, argumentarea, vorbitul în public, etc.	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret regionale Instituții de învățământ din județ
		Prezentarea sistemului instituțional	Organizarea de programe interactive și competiții care vizează familiarizarea tinerilor cu sistemul instituțional din România (unde și cum se iau deciziile, care sunt competențele și responsabilitățile fiecărei instituții)	Consiliul Județean Harghita Administrații locale Organizații de tineret regionale Instituții de învățământ din județ
		Tinerii în viața publică - formare	Crearea unei rețele de contacte cu Uniunea Europeană, schimbul bunelor practici, cunoașterea oportunităților oferite de UE, participarea la procesul legislativ european. - Prin finanțare UE	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret
5	Inițiative și programe de promovare a integrării sociale a tinerilor și a unei participări mai active și mai responsabile a acestora în societate (educație civică, cunoașterea drepturilor și obligațiilor)	Organizarea de programe școlare pentru promovarea participării active în societate	Organizarea de programe școlare, evenimente și competiții care vizează educația civică, în cadrul cărora tinerii pot învăța și discuta despre drepturile și responsabilitățile lor	Organizații de tineret regionale Instituții de învățământ din județ Consiliul Județean Harghita Administrații locale
		Organizarea de discuții de tip dezbateri	Organizarea de discuții de tip dezbateri în cadrul cărora tinerii pot discuta și dezbate evenimentele politice și sociale actuale, respectiv pot propune soluții potențiale la problemele actuale, dezvoltând astfel o participare mai activă în societate	Organizații de tineret regionale Instituții de învățământ din județ Consiliul Județean Harghita Administrații locale
6	Identificarea surselor de finanțare pentru creșterea implicării tinerilor în viața publică, inclusiv la nivel european.	Identificarea surselor de finanțare	Identificarea și promovarea în rândul tinerilor a surselor de finanțare pentru creșterea implicării tinerilor în viața publică	Organizații de tineret regionale Alte organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita Administrații locale

6.6.3. Consolidarea participării tinerilor la activități de voluntariat				
1	Promovarea mobilității voluntarilor atât la nivel național, cât și internațional.	Programe de schimburi pentru voluntari	Identificarea, conceperea, promovarea și desfășurarea oportunităților de schimburi pentru voluntari.	Consiliul Județean Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET) Asociația pentru Județul Harghita
		Recunoașterea activității de voluntariat	Conceperea și punerea în aplicare a unui certificat de recunoaștere acceptat și recunoscut de toate societățile la nivel județean. Certificatul se acorda fiecărui voluntar, și va certifica un anumit nivel de vechime în muncă.	Consiliul Județean Harghita Asociația Întreprinzătorilor Particulari din județul Harghita Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Ciuc (CSTIT) Federația Organizațiilor de Tineret din Regiunea Gheorgheni (CSTIT) Consiliul Tineretului Zona Odorhei (UIET)
2	Realizarea de cercetări și sondaje privind motivațiile și opiniile tinerilor și diferitelor entități față de voluntariat, inclusiv factorii care promovează sau împiedică participarea tinerilor în activitățile de voluntariat.	Consultări regionale în domeniul tineretului	Organizarea periodică de consultări regionale în domeniul tineretului	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret Alte organizații neguvernamentale
		Efectuarea de sondaje periodice	Efectuarea de sondaje periodice privind motivațiile și percepțiile tinerilor față de voluntariat	Consiliul Județean Harghita Organizații de tineret

3	Elaborarea și desfășurarea unor programe și proiecte de sensibilizare cu privire la activitățile de voluntariat și de promovare a participării tinerilor la activități de voluntariat, cu un accent deosebit pe zonele rurale.	Dezvoltarea și operarea unui portal de voluntariat	Creșterea activităților de voluntariat prin operarea unui portal online care vizează facilitarea implicării în activități de voluntariat pe întregul teritoriul al județului	Asociația pentru Județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Lucrul cu voluntarii este avantajos!	Încurajarea instituțiilor și societăților din sectorul public și privat să ofere oportunități de voluntariat în cadrul legii.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Instituții publice din județ Organizații de afaceri
		Organizarea unei campanii de promovare	Implicarea mass-media, a administrațiilor locale, a organizațiilor neguvernamentale și a altor parteneri în promovarea voluntariatului. Organizarea unui eveniment sau a unei campanii de promovare a voluntariatului: prezentarea activităților organizațiilor neguvernamentale, prezentarea de exemple și inițiative bune, oferirea de informații despre voluntariat	Organizații neguvernamentale Asociația pentru Județul Harghita
		Atitudine pozitivă față de voluntariat	Consolidarea atitudinii pozitive față de voluntariat atât în rândul tinerilor, cât și al diferitelor organizații și entități.	
		Identificarea surselor de finanțare	Identificarea surselor de finanțare care vizează creșterea participării tinerilor la activități de voluntariat, și promovarea acestora în rândul tinerilor	Organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita



6.6.4. Creșterea gradului de cunoștințe și sensibilizare a tinerilor cu privire la schimbările climatice și tranziția ecologică				
1	Implicarea tinerilor în activități și proiecte de sensibilizare cu privire la problemele de mediu, schimbările climatice, tranziția ecologică și dezvoltarea durabilă.	Program „Colectare selectivă în școli”	Consolidarea importanței colectării selective a deșeurilor în instituțiile de învățământ din județ, prin organizarea de campanii de sensibilizare, organizarea de acțiuni de colectare selectivă a deșeurilor, respectiv atragerea atenției asupra colectării selective în instituțiile de învățământ	Instituții de învățământ din Județul Harghita ADI „Sistemul integrat de Management al Deșeurilor” Harghita (S.I.M.D.) Organizații neguvernamentale
		Campanie pentru gândirea ecologică	Un apel către tineri pentru un comportament și o gândire ecologică. În același timp, crearea de materiale de informare cu privire la cum își pot trăi viața de zi cu zi într-un mod mai ecologic, respectiv la programele și inițiativele ecologice deja existente, și promovarea susținerii și utilizării acestora	ADI „Sistemul integrat de Management al Deșeurilor” Harghita (S.I.M.D.) Organizații neguvernamentale
		Acordarea de sprijin pentru programul de cercetași	Încurajarea tinerilor, prin susținerea organizațiilor de cercetași, să ducă un stil de viață activ, să facă mișcare, să iubească natura	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Program „Micul grădinar”	Atragerea atenției elevilor și părinților asupra faptului că legumele proaspete pot fi produse fără investiții substanțiale. Copiii învață despre producția alimentelor prin intermediul grădinăritului.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita
		Programul „Micul pădurar”	Consolidarea relației elevilor cu pădurile, prezentarea dificultăților de creștere a puieților, și prin urmare, încurajarea tinerilor să aprecieze mai mult mediul înconjurător și pădurile.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Dezvoltare Rurală a Consiliului Județean Harghita

		Identificarea surselor de finanțare	Identificarea surselor de finanțare, inclusiv la nivel european, pentru creșterea gradului de cunoștințe și de sensibilizare a tinerilor cu privire la schimbările climatice, problemele de mediu și tranziția ecologică.	Organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita Asociația pentru Județul Harghita
		Efectuarea de sondaje periodice	Realizarea de cercetări și sondaje privind motivațiile, percepțiile, atitudinile, opiniile și gradul de sensibilizare a tinerilor cu privire la problemele de mediu, schimbările climatice și dezvoltarea durabilă.	Consiliul Județean Harghita
2	Implicarea tinerilor în activități și proiecte de dezvoltare durabilă și de sensibilizare cu privire la problemele de mediu.	Colectarea deșeurilor	Încurajarea tinerilor la implicarea în acțiunile de colectare a deșeurilor	ADI „Sistemul integrat de Management al Deșeurilor” Harghita (S.I.M.D.) Asociații de dezvoltare Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din județ
		Colectarea selectivă a deșeurilor	Stabilirea de conexiuni și implicarea altor generații de către tineri în colectarea selectivă a deșeurilor: sensibilizarea, prin intermediul tinerilor a părinților, familiilor extinse, colegilor, etc., care până acum au fost mai puțin implicați în colectarea selectivă a deșeurilor.	ADI „Sistemul integrat de Management al Deșeurilor” Harghita (S.I.M.D.) Asociații de dezvoltare Organizații neguvernamentale
		Plantare de arbori	Implicarea tinerilor în programele de plantare a arborilor	ADI „Sistemul integrat de Management al Deșeurilor” Harghita (S.I.M.D.) Asociații de dezvoltare Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din județ

## 6.7. Cultură

### 6.7.1. Creșterea accesului tinerilor la consumul de cultură de calitate

#### Direcții de dezvoltare

1. Stimularea interesului tinerilor pentru aprecierea și practicarea tradițiilor culturale locale, inclusiv prin formări artisanale tradiționale.
2. Reabilitarea și modernizarea centrelor de agrement/birourilor de informare turistică pentru activități culturale, de educație non-formală și alte activități destinate tineretului.
3. Stimularea interesului tinerilor pentru citire, arte și creație.
4. Sprijinirea și stimularea creativității tinerilor în diverse industrii creative (publicitate, arte vizuale, artele spectacolului, cercetare și dezvoltare, software, etc.).
5. Promovarea expresiilor culturale destinate tinerilor care reflectă problemele și interesele tinerilor.
6. Facilitarea participării tinerilor cu limitări funcționale la activități culturale.

### 6.7.2 Crearea unui cadru favorabil pentru sprijinirea creativității tinerilor

#### Direcții de dezvoltare

1. Dezvoltarea infrastructurii de servicii și a ofertei culturale.
2. Încurajarea sectorului privat la finanțarea evenimentelor culturale.
3. Sprijinirea programelor care vizează descoperirea și sprijinirea tinerilor cu potențial creativ ridicat în domeniul cultural și artistic, precum și acordarea de burse pentru tineri artiști.
4. Arte în spațiul online

## Nr.crt. Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare

## 6. 7. Cultură și agrement

6.7.1. Creșterea accesului tinerilor la consumul de cultură de calitate		Denumirea programului	Descrierea scurtă a programului	Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare
1	Stimularea interesului tinerilor pentru aprecierea și practicarea tradițiilor culturale locale, inclusiv prin formări artisanale tradiționale.	Prezentarea obiceiurilor și tradițiilor populare din județul Harghita (activități de cultivare) pentru copiii și tinerii din județ	Activități și demonstrații de cultivare a tradițiilor în județul Harghita. Demonstrații de meșteșuguri populare, promovarea jocurilor pentru copii.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Evenimente interculturale	Organizarea unor serii de evenimente pentru prezentare culturii altor țări.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Programe pentru prezentarea diversitatea culturilor locale	Serie de programe pentru prezentarea diversității culturilor din județul Harghita - culturile românilor, maghiarilor, armenilor, ceangăilor, sașilor, romilor	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Program de arte vizuale	Descoperirea, sprijinirea și susținerea tinerilor artiști din județul Harghita	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Organizarea de festivaluri tematice	Organizarea de festivaluri tematice în funcție de nevoile tinerilor Organizarea de festivaluri cu caracter cultural - științific.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale Consiliile de Tineret din Județul Harghita Asociația pentru Județul Harghita

		Programe județene de educație culturală	Activități de cultivare a tradițiilor. O varietate de activități artisanale. Activități interactive, spectacole de teatru și de teatru de păpuși. Spectacole muzical-literare cu invitați. Activități de educație dramatică. Organizarea de serate literare. Educație, organizarea de spectacole în domeniul cântecului și dansului popular	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Comemorări și aniversări	Organizarea de aniversări, comemorări și evenimente tematice legate de maghiari și români renumiți.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
2	Reabilitarea și modernizarea centrelor de agrement/birourilor de informare turistică pentru activități culturale, de educație non-formală și alte activități destinate tineretului.	Destinații noi pentru clădirile nefolosite	Reabilitarea și modernizarea centrelor de agrement/birourilor de informare turistică pentru activități culturale, de educație non-formală și alte activități destinate tineretului.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Organizarea de programe	Organizarea de programe diferite în clădirile cu destinații noi în conformitate cu necesitățile tinerilor.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
3	Stimularea interesului tinerilor pentru citire, arte și creație.	Lecție de literatură extraordinară	Lecții de literatură organizate elevilor în cadrul programului „Lecție de literatură extraordinară”, cu ocazia cărora citesc împreună poezii și nuvele scurte, și susțin discuții degajate cu privire la poezie și literatură. De ce este benefică citirea, ce experiențe pot dobândi copiii, tinerii, sporind astfel interesul tinerilor pentru literatură.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din Județul Harghita

		Cultură la săptămâna „Școala altfel”	Organizarea de programe diferite pentru săptămâna „Școala altfel”, cum ar fi: Spectacol de păpuși, teatrul de hârtie, imprimare 3D, Primăvară Ecologică	Instituții de învățământ din Județul Harghita Bibliotecile din județul Harghita
		Program „E bine să citești!”	Promovarea citirii și a activităților de bibliotecă în rândul tinerilor	Bibliotecile din județul Harghita
		Asigurarea spațiilor și clădirilor pentru evenimente culturale.	În cazul proprietăților deținute de autoritățile locale, oferirea de închirieri la preț redus pentru activități culturale, chiar și în condițiile în care organizatorul trebuie să ofere reduceri anumitor participanți.	Administrațiile locale
		Trăiește-o, retrăiește-o!	Organizarea de ateliere în biblioteci, prin intermediul cărora tinerii pot discuta despre filme, teatru și alte experiențe de spectacol și le pot discuta cu sau fără un moderator.	Bibliotecile din județul Harghita Consiliile de Tineret din Județul Harghita
4	Sprijinirea și stimularea creativității tinerilor în diverse industrii creative (publicitate, arte vizuale, artele spectacolului, cercetare și dezvoltare, software, etc.).	Tineri muzicieni și formații	Încurajarea și susținerea formațiilor și muzicienilor tineri.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Tabere tematice pentru copii	Atelier de artizanat, activități în domeniul artei vizuale, fotografiei și multimediei pentru copii și tineri.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Concursuri de desen și fotografie	Organizarea de concursuri tematice de desen și fotografie	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Moviemaker	Producția de filme: punerea la dispoziția tinerilor a unor producții culturale și științei sub forma unei serii de filme, în colaborare cu instituțiile de învățământ	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale

		Târg și expoziție pentru cei care au un hobby creativ.	Crearea unui târg pentru tinerii amatori care au un hobby creativ. Târgul ar oferi nu numai posibilitatea de a vinde produse, ci și de a le expune.	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale Consiliile de Tineret din Județul Harghita
5	Promovarea expresiilor culturale destinate tinerilor care reflectă problemele și interesele tinerilor.	Să cunoaștem arta modernă	Prezentarea artelor moderne și populare în rândul tinerilor, asigurarea de oportunități pentru expoziții și spectacole	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Artele moderne la evenimente culturale	Prezentarea formelor de exprimare moderne în cadrul evenimentelor culturale, în cadrul cărora elevii câștigători primesc premii în bani	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
6	Facilitarea participării tinerilor cu limitări funcționale la activități culturale.	Cursuri de formare	Organizarea de cursuri de formare pentru tinerii cu limitări funcționale	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
		Locații și spații pentru tineri	Asigurarea de locații pentru realizarea activităților destinate tinerilor cu limitări funcționale	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Instituții culturale din județul Harghita
		Organizarea de concursuri	Organizarea de expoziții, concursuri (de exemplu, de desen, sculptură în lemn, sculptură)	Instituții culturale din județul Harghita Organizații neguvernamentale
<b>6.7.2 Crearea unui cadru favorabil pentru sprijinirea creativității tinerilor</b>				
1	Dezvoltarea infrastructurii de servicii și a ofertei culturale.	Extinderea ofertei	Extinderea ofertei instituțiilor culturale ținând cont de necesitățile tinerilor	Instituții culturale din județul Harghita

		Centrele culturale ca spații de desfășurare a programelor pentru tineret	Cartografierea nivelurilor de utilizare ale centrelor culturale din zonele rurale și adaptarea acestora la nevoile programelor pentru tineret	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Weekendul artiștilor amatori	Organizarea unui weekend dedicat artiștilor amatori, în cadrul căruia artiștii activi în diferite domenii își pot prezenta operele și talentele publicului larg	Consiliul Județean Harghita Instituții culturale din județul Harghita
		Opere de cultură înaltă	Crearea de oportunități pentru prezentarea operelor de cultură înaltă.	Consiliul Județean Harghita Muzee din județul Harghita Instituții culturale din județul Harghita
		Cereri de propuneri pentru organizații și asociații	Acordarea de sprijin pentru organizații neguvernamentale și asociații care desfășoară activități culturale destinate tinerilor. Acordarea de subvenții în diverse domenii.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
2	Încurajarea sectorului privat la finanțarea evenimentelor culturale.	Pagină web de sponsorizare	Crearea unei pagini web care să cuprindă toate evenimentele culturale care vor fi organizate, și care permite organizatorilor de evenimente să găsească sponsori, iar sponsorilor să se informeze cu privire la programele pe care le pot susține. Pe pagină, se va putea indica, de asemenea, ce întreprindere câte evenimente a sponsorizat într-un anumit an.	Consiliul Județean Harghita
3	Sprijinirea programelor care vizează descoperirea și sprijinirea tinerilor cu potențial creativ ridicat în domeniul cultural și artistic, precum și acordarea de burse pentru tineri artiști.	Suținerea tinerelor talente	Concurență pentru publicarea manuscriselor tinerilor scriitori	Editura Harghita



		Tinerii și arta - le oferă un spațiu de expoziție creatorilor	Oportunitate pentru tineri de a-și expune lucrările în Galeria de Artă a Consiliului Județean Harghita	Instituții culturale din județul Harghita
		Premierea absolvenților talentați	Premierea elevilor care au obținut rezultate academice deosebite și locuri I, II, III la olimpiadele naționale .	Consiliul Județean Harghita
4	Artele în spațiul online	Promovarea conținuturilor culturale în spațiul online	Promovarea videoclipurilor cu evenimentele anterioare în spațiul online, respectiv promovarea evenimentelor viitoare în spațiul online	Instituții culturale din județul Harghita Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Galerie online ale conținuturilor artistice digitale (Non-fungible tokens)	Crearea unei platforme care permite încărcarea, promovarea și expunerea tematică a conținuturilor digitale	Instituții culturale din județul Harghita

## 6.8. Planificare familială

### 6.8.1. Încurajarea planificării familiale, acordarea de sprijin tinerilor căsătoriți

#### Direcții de dezvoltare

1. Identificarea, dezvoltarea și promovarea de programe și de forme de sprijin pentru a încuraja întemeierea unei familii și procrearea.
2. Educație în domeniul luării deciziilor responsabile în ceea ce privește căsătoria și procrearea.
3. Acordarea de sprijin pentru locuințe tinerilor căsătoriți și tinerilor cu copii.
4. Acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale, asociațiilor care organizează programe destinate familiilor și copiilor.
5. Consolidarea legăturilor dintre generații.

### 6.8.2. Promovarea și sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată pentru tineri

#### Direcții de dezvoltare

1. Încurajarea angajatorilor și a angajaților la utilizarea unor forme alternative de muncă, cum ar fi munca la distanță, munca cu fracțiune de normă și programul de lucru flexibil.
2. Organizarea de activități extrașcolare pentru copiii minori.

### 6.8.3. Îmbunătățirea infrastructurii și a siguranței publice pentru a promova stabilirea și întemeierea unei familii

#### Direcții de dezvoltare

1. Dezvoltări infrastructurale
2. Introducerea, promovarea și sprijinirea modurilor alternative de transport.
3. Modernizarea și extinderea infrastructurii grădinițelor și școlilor.
4. Asigurarea și modernizarea infrastructurii și a serviciilor medicale de familie
5. Creșterea siguranței publice în localități.
6. Infrastructură pentru activități recreative, programe comunitare.

Nr.crt. Programe din cadrul obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare				
6. 8. Planificare familială				
6.8.1. Încurajarea planificării familiale, acordarea de sprijin tinerilor căsătoriți		Denumirea programului	Descrierea scurtă a programului	Entitatea (entitățile) responsabilă (responsabile) de implementare
1	Identificarea, dezvoltarea și promovarea de programe și de forme de sprijin pentru a încuraja întemeierea unei familii și procrearea.	Analiză a situației	Cartografierea programelor și formelor de sprijin disponibile și funcționale în prezent care vizează încurajarea întemeierii unei familii și procreării, și analiza măsurii în care acestea corespund necesităților populației.	Consiliul Județean Harghita
		Dezvoltarea de programe și forme de sprijin pentru încurajarea întemeierii unei familii și a procreării, adaptate la necesitățile populației.	Adaptarea programelor și a formelor de sprijin identificate la necesitățile populației, în conformitate cu analiza situației.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Extinderea sistemului de creșe	Extinderea și dezvoltarea sistemului de creșe, adaptându-l la necesitățile părinților.	Administrațiile locale
		Dezvoltarea unei rețele de asistente medicale	Dezvoltarea unei rețele de asistente medicale pe întregul teritoriu al județului, formarea și pregătirea asistentelor medicale care fac parte din rețea.	Consiliul Județean Harghita Spitalul Județean de Urgență Miercurea Ciuc Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc Spitalul Municipal Gheorgheni
		Dezvoltarea unei rețele de bone	Crearea unei interfețe web în care sunt corelate cererea și oferta. Prin intermediul interfeței, atât bonele, cât și cei care necesită bone pot fi evaluați în funcție de munca prestată / remunerație și așteptări.	Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita

		Fă cunoștință cu partenerul tău/partenera ta	Organizarea de evenimente, programe, întâlniri și seri sociale care vizează socializarea între tineri.	Organizații de tineret
2	Educație în domeniul luării deciziilor responsabile în ceea ce privește căsătoria și procrearea.	Păstorire familială	Îngrijirea pastorală a familiei prin intermediul comunității religioase locale.	Consiliul Județean Harghita Biserici din județul Harghita
		Prelegeri și ateliere pentru tineri.	Organizarea / sprijinirea organizării de prelegeri și ateliere care vizează dezvoltarea unui proces decizional responsabil în rândul tinerilor. Aceste ateliere și prelegeri se vor concentra asupra unor subiecte, precum: Drepturile și obligațiile legate de întemeierea unei familii. Alocații și indemnizații diverse acordate familiilor. Drepturile și responsabilitățile legate de procreare. Alocații și indemnizații diverse preconizate pentru persoanele cu copii mici. Diferite programe disponibile și utile pentru persoanele cu copii mici. Diverse programe destinate familiilor.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Serii de prelegeri de tip caravană în mediul rural	Serii de prelegeri de tip caravană în mediul rural, în cadrul cărora profesioniști vor susține prezentări cu privire la procrearea responsabilă în toate localitățile din județ.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
3	Acordarea de sprijin pentru locuințe tinerilor căsătoriți și tinerilor cu copii.	Reducerea problemelor legate de locuințe	Dezvoltarea de măsuri de soluționare a problemelor legate de locuințe ale familiilor tinere, urmând exemple bune din străinătate și din țară.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Avantaje fiscale pentru tinerii căsătoriți	Acordarea de avantaje în ceea ce privește impozitele și taxele locale pentru tinerii căsătoriți și tinerii părinți.	Administrațiile locale

		Furnizarea de locuințe	Furnizarea de locuințe pentru tinerii căsătoriți.	Administrațiile locale
		Case abandonate pentru tineri	Punerea la dispoziția familiilor tinere a caselor abandonate din zone rurale, la preț redus.	Administrațiile locale
4	Încurajarea și sprijinirea organizațiilor neguvernamentale și asociațiilor care organizează programe familiale și pentru copii destinate tinerilor.	Programe de concurență	Emiterea de cereri de propuneri pentru organizațiile neguvernamentale care organizează programe familiale și pentru copii	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
5	Consolidarea legăturilor dintre generații.	Hai să înțelegem gadgeturile inteligente!	Organizarea și susținerea programelor care vizează prezentarea și utilizarea în condiții de siguranță a gadgeturilor inteligente, facilitând astfel menținerea relației între generații	Organizații neguvernamentale Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Sprijinirea formării de comunități	Sprijinirea inițiativelor și programelor care permit diferitelor generații să creeze, să se cunoască și să se sprijine reciproc	Organizații neguvernamentale Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita și instituțiile aflate în subordinea sa Administrațiile locale
		Învață de la bunica!	Transferul către generațiile tinere a tehnicilor activităților artizanale tradiționale, a practicilor culinare, a tehnicilor de cultură și de creștere a animalelor.	Organizații neguvernamentale Asociația pentru Județul Harghita Consiliul Județean Harghita și instituțiile aflate în subordinea sa Administrațiile locale
<b>6.8.2. Promovarea și sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea privată pentru tineri</b>				
1	Încurajarea angajatorilor și a angajaților la utilizarea unor forme alternative de muncă, cum ar fi munca la distanță, munca cu fracțiune de normă și programul de lucru flexibil.	Muncă la distanță, în mod eficient	Încurajarea instituțiilor și societăților din sectorul public și privat să ofere oportunități de muncă la distanță.	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Asociația pentru Județul Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita

		Program de lucru flexibil și muncă cu fracțiune de normă pentru familiile cu copii mici	Încurajarea instituțiilor și societăților din sectorul public și privat să ofere părinților cu copii mici posibilitatea de a lucra cu programe de lucru flexibile și cu fracțiune de normă	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Asociația pentru Județul Harghita Agenția de Dezvoltare Județeană Harghita
2	Organizarea de activități extrașcolare pentru copiii minori.	Organizarea de programe de activități extrașcolare	Organizarea de programe de activități extrașcolare în diferitele comunități, în funcție de necesități, în special în localitățile din zonele rurale	Organizații neguvernamentale Administrațiile locale
		Acordarea de sprijin pentru programele de activități extrașcolare	Acordarea de sprijin pentru activitățile extrașcolare	Administrațiile locale Organizații neguvernamentale
		Organizarea de către angajatori a unor programe de activități extrașcolare	Colaborarea angajatorilor și organizarea, fie în mod individual, fie în comun, a unor activități extrașcolare pentru angajații cu copii mici	Întreprinderi care desfășoară activități în județ Organizații de afaceri
<b>6.8.3. Îmbunătățirea infrastructurii și a siguranței publice pentru a promova stabilirea și întemeierea unei familii</b>				
1	Dezvoltări infrastructurale	Programe de concurență	Identificarea de programe de concurență care vizează dezvoltările infrastructurale, și depunerea de oferte în cadrul acestora	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita
		Dezvoltări ale infrastructurii de bază	Construcția integrală, întreținerea și actualizarea infrastructurii de bază (rețea de alimentare cu apă, gaz, electricitate și canalizare), în special în zonele rurale.	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita
		Îmbunătățirea și modernizarea infrastructurii de transport public, precum și promovarea transportului public	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport public. Promovarea soluțiilor de transport public existente și utilizarea acestora de un număr cât mai mare de persoane	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita

2	Introducerea, promovarea și sprijinirea modurilor alternative de transport.	Programul Pedibus	Însoțirea zilnică alternativă a elevilor școlari/preșcolari prin colaborarea părinților și comunității	Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Instituții de învățământ din județ
		Ciclismul îți face bine	Acordarea de sprijin pentru programe care vizează construcția pistelor de biciclete în localități, respectiv care susțin circulația cu biciclete	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Învățarea utilizării corecte și responsabile a modurilor alternative de transport.	Organizarea de programe educaționale care vizează învățarea utilizării corecte și responsabile a modurilor alternative de transport	Organizații neguvernamentale Poliția locală Administrațiile locale Instituții de învățământ din județ
3	Modernizarea și extinderea infrastructurii grădinițelor și școlilor.	Apă curentă și toalete în toate școlile și grădinițele!	Lansarea de investiții și sprijinirea programelor care vizează îmbunătățirea infrastructurii de bază a instituțiilor de învățământ	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Programe de concurență	Identificarea de programe de concurență în acest domeniu, și depunerea de oferte în cadrul acestora	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
4	Asigurarea și modernizarea infrastructurii și a serviciilor medicale de familie	Consolidarea serviciilor medicale de familie	Sprijinirea inițiativelor și investițiilor pentru asigurarea și modernizarea serviciilor medicale de familie, și participarea la programe de finanțare în acest sens	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Cabinete de medicină de familie
		Înființarea de gărzi civile	Înființarea de gărzi civile/poliții locale în localitățile din județ, pentru asigurarea siguranței	Administrațiile locale
5	Creșterea siguranței publice în localități.	Iluminat public și camere stradale în localități	Acordarea de sprijin pentru investițiile care vizează asigurarea iluminatului public și instalarea camerelor stradale	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita

		Creșterea siguranței publice în ceea ce privește animalele sălbatice și câinii vagabonzi.	Reducerea la minimum și împiedicarea pătrunderii animalelor sălbatice în localități/curți de gospodărie prin diverse măsuri de siguranță. Controlul mai strict al respectării legilor aplicabile și în prezent privind deținerea câinilor, respectiv reducerea numărului de câini vagabonzi și de câini ciobănești lăsați liberi prin educarea corespunzătoare a publicului cu privire la deținerea responsabilă a câinilor. Organizarea și desfășurarea de campanii de sterilizare gratuite sau la cost redus atât în zonele rurale, cât și în cele urbane.	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita Poliția locală Organizații neguvernamentale Inspectoratul de Poliție Județean Cabinete veterinare
		Creșterea siguranței publice prin educarea și informarea populației.	Organizarea de cursuri și demonstrații în domeniul autoapărării fundamentale, inclusiv în cadrul zilelor satelor și zilelor orașelor. Pregătirea și diseminarea în rândul publicului a conținuturilor informative referitoare la modul în care trebuie să procedeze în cazul unui eventual atac, atât din punctul de vedere al victimelor, cât și al martorilor oculari.	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita Poliția locală Organizații neguvernamentale Inspectoratul de Poliție Județean
		Consolidării ascultării reciproce în rândul comunităților	Organizarea și susținerea de programe, respectiv promovarea utilizării aplicațiilor de telefon cu ajutorul cărora, membrii comunităților pot învăța cum să acorde mai bine atenție reciproc, cum să recunoască pericolele, și cum să procedeze în caz de pericol, în special în cazul minorilor	Administrațiile locale Consiliul Județean Harghita Poliția locală Organizații neguvernamentale
6	Infrastructură pentru activități recreative, programe comunitare.	Program de construcție de terenuri de joacă și spații publice	Construirea de spații publice și terenuri de joacă, precum și acordarea de sprijin inițiativelor de această natură, inclusiv prin implicarea comunităților locale	Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Consiliul Județean Harghita



		Înființarea de centre de agrement, organizarea de activități destinate familiilor	Organizarea de forumuri, reuniuni, conferințe Activități educaționale și de recuperare a decalajelor destinate familiilor defavorizate Programe pentru copii, programe pentru mame și copii, etc. Programe culturale destinate familiilor	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale Organizații neguvernamentale Instituții culturale din județul Harghita
		Programe de concurență care vizează evenimentele destinate familiilor	Acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale în organizarea evenimentelor pentru promovarea bunăstării familiei:	Consiliul Județean Harghita Administrațiile locale
		Program „Zâmbet de copil”	Decorarea pereților creșelor, grădinițelor, școlilor și centrelor de plasament din județ, precum și a secțiilor de pediatrie ale spitalelor.	Consiliul Județean Harghita Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Harghita
		Festivaluri și concursuri pentru copii și tineret - pe tot parcursul anului	Organizarea, în parteneriat, de competiții și festivaluri destinate tineretului, legate de educația publică și cultivarea tradițiilor în județul nostru. Aici este vorba de o gamă de manifestări aparținând unor genuri diferite (literare, artistice): teatru, dans și dans popular, concursuri de limbă maternă, concursuri de cântec popular, concursuri de poezie și proză.	Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Harghita

## 8. Harta resurselor

În acest capitol, examinăm principalele scheme de ajutoare prin care se pot atrage finanțări nerambursabile în scopul realizării obiectivelor strategice și direcțiilor de dezvoltare specificate în prezenta strategie.

Cunoașterea schemelor de ajutoare disponibile, la nivel local, național, european sau din alte surse de sprijin direct, precum și îmbunătățirea modului de cheltuire a acestora, este necesară atât din punct de vedere social, cât și economic; energia investită în solicitarea acestora se întoarce. Obiectivul nostru îl reprezintă stimularea dorinței și capacității de depunere a ofertelor, în parteneriat operatorii economici, respectiv cu cei din societate civilă, sectorul public.

Cele mai cunoscute surse de finanțare prin care se pot solicita ajutoare pentru proiecte de tineret sunt prezentate în patru grupuri principale: 1. oportunități de finanțare la nivel local sau județean, 2. oportunități de finanțare la nivel național, la nivelul României, 3. fondurile Uniunii Europene, 4. alte scheme de ajutoare, inclusiv sprijin financiar acordat de Guvernul Ungariei comunităților maghiare de peste hotarele sale.

În cea de-a cincea subsecțiune a acestui capitol, prezentăm câteva platforme online care oferă informații cu privire la cele mai importante surse de finanțare: acestea publică oportunitățile actuale de finanțare într-un mod sistematic, tematic, actualizat și ușor de utilizat, accesibil tuturor.

## 8.1. Resurse locale

1.1. În fiecare an, **Consiliul Județean Harghita** acordă subvenții nerambursabile organizațiilor neguvernamentale înregistrate în județ, în temeiul Legii 350/2005, în următoarele domenii: Programul de sprijin pentru activități în domeniul, Programul de sprijin pentru programe turistice, Programul de sprijin pentru activități sportive, Programul de sprijin pentru activități destinate familiilor, Programul de sprijin pentru asociațiile de pompieri voluntari, Programul de sprijin pentru porturi tradiționale, Programul de sprijin pentru programele, proiectele și evenimentele culturale din județul Harghita, Programul de sprijin pentru programele culturale ale comunităților românești. **Programul de sprijin pentru activități în domeniul tineretului**, pot depune cereri de finanțare fundațiile, asociațiile, organizațiile și bisericile care sunt persoane juridice constituite și înregistrate conform legislației române și care desfășoară activități în domeniul tineretului pe teritoriul județului Harghita. În cadrul **Programului de sprijin pentru activități sportive**, pot depune cereri de finanțare asociațiile și cluburile sportive (cu personalitate juridică) care desfășoară activități sportive pe teritoriul județului Harghita.

1.2. **Primăria Municipiului Miercurea Ciuc** anunță anual cerere de propuneri pentru **finanțarea nerambursabilă a activităților organizațiilor culturale fără scop patrimonial**, în conformitate cu Legea nr. 2005/350, care oferă finanțare nerambursabilă, din fonduri publice, pentru activitățile organizațiilor nonprofit. Pot depune propuneri organizațiile neguvernamentale – instituții, fundații, asociații, organizații – cu personalitate juridică. În cadrul programului cultural, există posibilitatea de a depune propuneri pentru finanțarea programelor destinate copiilor și tineretului, precum și activităților educaționale și de formare.

1.3. În cadrul programului său intitulat **Sprijin pentru activități în domeniul tineretului și educației**, **Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc** acordă anual finanțare nerambursabilă organizațiilor neguvernamentale înregistrate ca persoane juridice cu sediul sau cu un punct de lucru în Odorheiu Secuiesc, care desfășoară activități în domeniul tineretului, educaționale și de formare pe teritoriul municipiului, pentru activități educaționale, de voluntariat și de

agrement. Ajutorul se acordă în temeiul Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general.

## 8.2. Programe naționale

2.1. **Fundația Communitas** a fost înființată pentru gestionarea fondurilor care vizează conservarea și dezvoltarea identității culturale a comunității maghiare din România. Din 2001, Fundația Communitas desfășoară un program de sprijin cuprinzător în diverse domenii legate de conservarea identității culturale a acestei comunități. Fundația Communitas oferă granturi prin intermediul unor cereri de propuneri. Consiliul de administrație publică anual cereri de propuneri pe diferite teme, iar aceste teme pot diferi de la an la an. Cele mai relevante două cereri de propuneri în domeniul tineretului sunt *Sprijin pentru activitățile publice ale organizațiilor de tineret* și *Cerere de propuneri pentru sprijinirea activităților sportive*.

2.2. **Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei:** Ministerul Tineretului și Sportului face parte din administrația centrală cu personalitate juridică proprie. În domeniul tineretului, activitățile specifice ale ministerului includ planificarea, desfășurarea și realizarea de proiecte și *programe* naționale și internaționale, precum și organizarea de activități naționale și internaționale. Ministerul anunță în mod regulat cereri de propuneri pentru organizațiile de tineret/studentești.

2.3. Printre **programele Ministerului Sportului** din România se numără posibilități de finanțare pentru promovarea sporturilor de performanță, întreținerea și gestionarea bazei materiale ale diverselor sporturi, programul *Sportul pentru toți* și acordarea de sprijin diverselor federații sportive. În același timp, Ministerul Sportului participă, de asemenea, în calitate de mediator la mișcarea europeană #BeActive, al cărui scop îl reprezintă premiarea și sporirea vizibilității proiectelor și inițiativelor care au promovat cu succes sportul și activitatea fizică în întreaga Europa.

2.4. Programele anunțate de **Ministerul Educației** din România vizează sprijinirea accesului la educație al elevilor defavorizați, asigurarea condițiilor financiare pentru a merge la școală, reducerea părăsirii timpurii a școlii, recuperarea decalajelor celor care nu și-au finalizat studiile, promovarea învățământului profesional, etc.

2.5. Programele pentru educație finanțate **prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)** sunt destinate școlilor primare publice, respectiv liceelor cu ciclul primar. Se pot depune candidaturi pentru programe extrașcolare, sprijin pentru elevii defavorizați, meditații individuale sau de grup, elaborarea de planuri individuale de învățare, înființarea de cluburi școlare, activități în aer liber, terapie prin artă, dezvoltarea de materiale didactice, consiliere școlară, participarea la diverse cursuri de formare, implicarea părinților în procesul de învățare, combaterea bullying-ului la școală, organizarea de excursii, tabere, festivaluri, activități culturale și sportive sau orice altă activitate din domeniul educației care încurajează elevii să frecventeze școala și le îmbunătățește atitudinea față de învățare. Sprijinul poate fi folosit pentru achiziționarea de echipamente IT, echipamente sportive, materiale didactice, dar și pentru săli de lectură, echipamente pentru curtea școlii, precum și abonamente la internet sau la diverse platforme educaționale.

2.6. **Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)** pentru perioada 2021-2027 prezintă o viziune integrată privind accesul la educație și accesul la piața forței de muncă. Programul vizează modernizarea instituțiilor și serviciilor aferente pieței forței de muncă, asigurarea egalității de gen, a echilibrului între viața profesională și cea privată, precum și o mai bună adaptare la schimbările mai rapide de pe piața forței de muncă. Cererile vor fi acceptate prin intermediul celor două axe ale programului, divizate după cum urmează: 1. *Ocuparea forței de muncă*: Integrarea și recuperarea decalajului tinerilor pe piața forței de muncă, cu scopul de a sprijini accesul pe piața forței de muncă pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate pe piața forței de muncă, precum și pentru persoanele inactive, prin promovarea activităților independente și a economiei sociale. 2. *Educație*: scopul său îl reprezintă prevenirea părăsirii timpurii a școlii, asigurarea educației și formării profesionale pentru grupurile defavorizate și îmbunătățirea participării.

2.7. **Programe ale Departamentul pentru Relații Interetnice**: Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) funcționează în calitate de structură fără personalitate juridică, aflată în subordinea prim-ministrului. DRI anunță în mod regulat cereri de propuneri care ar putea fi de interes tineretului din județul Harghita. Obiectivele sau domeniile de activitate ale ofertanților trebuie să includă relațiile interetnice.

**2.8. Administrația Fondului Cultural Național (AFCN):** Subvențiile directe pentru programele, proiectele și activitățile culturale se acordă din bugetul Fondului Cultural Național, respectiv al Administrației Fondului Cultural Național (AFCN), în cadrul unei serii de cereri de propuneri anuale. Temele programelor, proiectelor sau activităților culturale pentru fiecare cerere de propuneri de proiecte sunt specificate de către Consiliul Fondului Cultural Național, în conformitate cu strategia și prioritățile Fondului.

### 8.3. Programe UE

**Comisia Europeană** oferă o gamă largă de oportunități de finanțare pentru educație și formare profesională. Comisia Europeană oferă finanțare, prin intermediul unor cereri de propuneri, pentru proiecte și organizații. Se lansează o varietate mare de proiecte și programe într-o gamă largă de domenii, inclusiv în domeniul educației, prin care se poate solicita finanțare. Finanțarea este asigurată prin activități centralizate și descentralizate: - activitățile descentralizate sunt coordonate la nivel național de birourile naționale din fiecare țară a UE, - activitățile centralizate sunt coordonate la nivelul UE de către Comisia Europeană.

**Programul Erasmus+:** Cel mai proeminent dintre programele pentru educație și tineret ale Comisiei Europene este programul Erasmus+, care are ca obiectiv general sprijinirea, prin intermediul învățării pe tot parcursul vieții, a dezvoltării academice, profesionale și personale în domeniul educației, formării, tineretului și sportului atât pe teritoriul Europei, cât și în afara lui. Astfel, programul contribuie la creșterea durabilă, la crearea de locuri de muncă de calitate și la coeziunea socială, la promovarea inovației, precum și la consolidarea identității europene și a cetățeniei active

**Programul de cooperare transfrontalieră Fondul EUROPE** urmărește să permită partenerilor să învețe din experiența reciprocă în implementarea instrumentelor de politică de dezvoltare (și anume programe de dezvoltare națională, regională și locală) realizate în domenii similare în diferite țări și regiuni ale UE. La tema de tineret și educație sunt legate obiectivele *1. O Europă mai inteligentă*, respectiv *4. O Europă mai socială* ale programului Interreg Europe.

**Programul Transnațional Dunărea** sprijină integrarea politicilor teritoriale într-o serie de domenii legate de prioritățile Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării (SUERD).

Obiectivul proiectelor transnaționale îl reprezintă influențarea, ca forță motrică, a politicilor naționale, regionale și locale. În cadrul Programului Transnațional Dunărea, *Programului prioritar pentru inovare și responsabilitate socială*, există posibilitatea de a depune candidaturi pentru obiective corespunzătoare obiectivelor prezentei strategii.

**Programul "Cetățeni, egalitate, drepturi și valori" (CERV)** vizează protejarea și promovarea valorilor UE; promovarea integrării egalității de șanse, a drepturilor și a egalității de gen; încurajarea angajamentului și a participării cetățenilor, creșterea gradului de conștientizare a istoriei europene comune, precum și prevenirea și combaterea violenței de gen și a violenței împotriva copiilor. *Cererea de propuneri pentru promovarea egalității și combaterea rasismului, xenofobiei și discriminării*, anunțată în mod regulat în cadrul programului CERV, reprezintă o oportunitate importantă din punctul de vedere al tineretului din județul Harghita.

#### 8.4. Alte surse

**Fondul Bethlen Gábor** reprezintă principalul mecanism de sprijin pentru comunitățile maghiare de peste hotare. Granturile acordate de Fondul Bethlen Gábor sunt disponibile în principal pentru organizații neguvernamentale, însă pot depune candidaturi, de asemenea, instituțiile publice. Cele mai importante cereri de propuneri pentru solicitarea resurselor în beneficiul tineretului sunt: Nemzeti Újrakezdés Program (Programul Național „Nou Început”), A magyar kultúráért és oktatásért központi pályázati kiírás (Cererea de propuneri centrală „Pentru cultura și educația maghiară”), Pályázati kiírás a Romániában élő magyar közösség támogatására (Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România), Ifjúsági és cserkész közösségek tevékenységének támogatása (Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași)

**Programul Național de Talente** din Ungaria: Obiectivul fundamental al Programului național de talente îl reprezintă îmbunătățirea sprijinului pentru talente în Ungaria și în zonele cu populație maghiară din străinătate. În general, cererile de propuneri sunt deschise unei game largi de părți interesate implicate în educația publică, învățământul superior și gestionarea talentelor, inclusiv: instituții de învățământ public, instituții de învățământ superior și facultățile acestora, asociații, fundații, fundații publice, consilii de sprijinire a talentelor. În

cadru Programului Național de Talente, sunt oferite, de asemenea, diverse programe de burse pentru tinerii talentați, cum ar fi Bursa Națională pentru Tineri Talentați.

Cereri de propuneri din partea **Granturilor SEE și Norvegiene** în România: Fondurile Norvegiene au fost înființate pentru a asigura condițiile necesare organizațiilor neguvernamentale să abordeze inegalitățile sociale și economice în Spațiul Economic European (European Economic Area - EEA) și pentru a oferi finanțare nerambursabilă pentru proiecte în România. Fondurile Norvegiene fac parte din asistența asigurată României, prin intermediul mecanismelor de finanțare, din partea statelor EEA – CEFTA (Acordul Central European al Comerțului Liber): Islanda, Norvegia, Liechtenstein. Acțiunile au ca scop reducerea inegalității în țările din această zonă geografică și sprijinirea acestora pentru a participa pe deplin la piața internă comună. Subprogramul RO EDUCATION vizează în mod expres recuperarea decalajelor în domeniul educației.

Se așteaptă noi oportunități de finanțare în perioada următoare, de asemenea, în cadrul noului program de cooperare al **Fondurilor Elvețiene**, deoarece guvernul României poartă discuții cu Elveția cu privire la un nou program de cooperare în valoare de 221,5 milioane de CHF. Se preconizează că programul va include, de asemenea, granturi în domeniul educației și formării profesionale, implementate de Ministerul Educației din România.

Obiectivul programelor de sprijin ale **MOL România** îl reprezintă eliberarea talentului, diligenței, cunoștințelor, solidarității, valorilor comunităților, pentru ca acestea să poată contribui la dezvoltarea unor condiții mai propice de locuit și unui mediu mai uman. Fundația Pentru Comunitate își propune să își atingă obiectivele prin promovarea organizării de activități culturale, educaționale, sociale, recreative, comunitare și sportive, prin sprijinirea copiilor și tinerilor talentați, dar și prin acordarea de atenție tinerilor și copiilor bolnavi și organizațiilor care le oferă asistență.

## 8.5. Găsirea și urmărirea informațiilor privind oportunitățile de finanțare

În prezent, platformele virtuale reprezintă cele mai accesibile surse de informare, oferind informații actualizate despre programele de sprijin și oportunitățile actuale.



- Cel mai cuprinzător portal al oportunităților de finanțare anunțate de Comisia Europeană îl reprezintă pagina Funding & Tenders: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>
- Una dintre cele mai cunoscute pagini de monitorizare a cererilor de propuneri din România este pagina *Fonduri Structurale*: <https://www.fonduri-structurale.ro/>
- Catalogul actualizat lunar al oportunităților de finanțare al Agenției de Dezvoltare Regională Centru: <http://www.adrcentru.ro/catalog-surse-finantare/>

Pagina de *Monitorizare a cererilor de propuneri* a Consiliului Județean Harghita, cu oportunități de finanțare grupate pe categorii și actualizate periodic: <https://hargitamegye.ro/kozerdeku-informaciok/palyazati-figvelo/>

Obiective strategice și direcții de dezvoltare	Oportunități de finanțare
<b>6.1. Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor active în domeniul tineretului și a resurselor umane</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegeket-tamogato-program/">https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegeket-tamogato-program/</a></li> <li>- Sprijin pentru programe culturale - Primăria Municipiului Miercurea Ciuc: <a href="https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok">https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok</a></li> <li>- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc: <a href="https://www.udvarhely.ro/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-2023-as-evre/">https://www.udvarhely.ro/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-2023-as-evre/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitățile destinate publicului ale organizațiilor de tineret - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <a href="https://communitas.ro/main/palyazas/current">https://communitas.ro/main/palyazas/current</a></li> <li>- Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei: <a href="https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/">https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/</a></li> <li>- Programe anunțate de Ministerul Educației: <a href="https://www.edu.ro/programe_nationale">https://www.edu.ro/programe_nationale</a></li> <li>- Programe educaționale finanțate prin Planul național de redresare și reziliență: <a href="https://edu.ro/PNRR">https://edu.ro/PNRR</a> ; <a href="http://www.adrcentru.ro/prezentare-pnrr/">http://www.adrcentru.ro/prezentare-pnrr/</a></li> <li>- Programul Educație și Ocupare 2021-2027: <a href="https://mfe.gov.ro/peo-21-27/">https://mfe.gov.ro/peo-21-27/</a></li> <li>- Programul Erasmus+, măsurile KA1, KA2: <a href="https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide">https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide</a></li> <li>- Programele de educaționale ale Comisiei Europene: <a href="https://education.ec.europa.eu/ro/funding?">https://education.ec.europa.eu/ro/funding?</a></li> <li>- Programul Interreg Europe, Obiective politice: 1. O Europă mai inteligentă O Europă mai socială, 5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi: <a href="https://www.interregeurope.eu/">https://www.interregeurope.eu/</a></li> <li>- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <a href="https://www.interreg-danube.eu/">https://www.interreg-danube.eu/</a></li> <li>- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cererea de propuneri centrală „Pentru cultura și educația maghiară” - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Programul Național de Talente din Ungaria: <a href="https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/">https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/</a></li> <li>- Cereri de propuneri din partea Granturilor SEE și Norvegiene în România - subprogramul RO EDUCATION: <a href="https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150">https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150</a></li> <li>- În cadrul noului program de cooperare al Fondurilor Elvețiene, tema Educație și Formare Profesională - implementat de Ministerul Educației din România: <a href="http://elvetiaromania.ro/">http://elvetiaromania.ro/</a></li> <li>- Programele de sprijin ale MOL România: <a href="https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/">https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/</a></li> </ul>
<b>6.2. Programe de educație și formare</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegetek-tamogato-program/">https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegetek-tamogato-program/</a></li> <li>- Sprijin pentru programe culturale - Primăria Municipiului Miercurea Ciuc: <a href="https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok">https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok</a></li> <li>- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc: <a href="https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegetek-tamogatasa-a-2023-as-evre/">https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegetek-tamogatasa-a-2023-as-evre/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitățile destinate publicului ale organizațiilor de tineret - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <a href="https://communitas.ro/main/palyazas/current">https://communitas.ro/main/palyazas/current</a></li> <li>- Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei: <a href="https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/">https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/</a></li> <li>- Programe anunțate de Ministerul Educației: <a href="https://www.edu.ro/programe_nationale">https://www.edu.ro/programe_nationale</a></li> <li>- Programe educaționale finanțate prin Planul național de redresare și reziliență: <a href="https://edu.ro/PNRR">https://edu.ro/PNRR</a> ; <a href="http://www.adrcentru.ro/prezentare-pnrr/">http://www.adrcentru.ro/prezentare-pnrr/</a></li> <li>- Programul Educație și Ocupare 2021-2027: <a href="https://mfe.gov.ro/peo-21-27/">https://mfe.gov.ro/peo-21-27/</a></li> <li>- Programul Erasmus+, măsurile KA1, KA2: <a href="https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide">https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide</a></li> <li>- Programele de educaționale ale Comisiei Europene: <a href="https://education.ec.europa.eu/ro/funding?">https://education.ec.europa.eu/ro/funding?</a></li> <li>- Programul Interreg Europe, Obiective politice: 1. O Europă mai inteligentă O Europă mai socială: <a href="https://www.interregeurope.eu/">https://www.interregeurope.eu/</a></li> <li>- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <a href="https://www.interreg-danube.eu/">https://www.interreg-danube.eu/</a></li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cererea de propuneri centrală „Pentru cultura și educația maghiară” - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Programul Național de Talente din Ungaria: <a href="https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/">https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/</a></li> <li>- Cereri de propuneri din partea Granturilor SEE și Norvegiene în România - subprogramul RO EDUCATION: <a href="https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150">https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150</a></li> <li>- În cadrul noului program de cooperare al Fondurilor Elvețiene, tema Educație și Formare Profesională - implementat de Ministerul Educației din România: <a href="http://elvetiaromania.ro/">http://elvetiaromania.ro/</a></li> </ul>
<b>6. 3. Sănătate, stil de viață sănătos și recreere activă</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenyseget-tamogato-program/">https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenyseget-tamogato-program/</a></li> <li>- Program de sprijin pentru activități sportive - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/sporttevekenyseget-tamogato-program/">https://hargitamegye.ro/sporttevekenyseget-tamogato-program/</a></li> <li>- Sprijin pentru programe culturale - Primăria Municipiului Miercurea Ciuc: <a href="https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok">https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok</a></li> <li>- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc: <a href="https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-2023-as-evre/">https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-2023-as-evre/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitățile destinate publicului ale organizațiilor de tineret - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <a href="https://communitas.ro/main/palyazas/current">https://communitas.ro/main/palyazas/current</a></li> <li>- Cerere de propuneri pentru susținerea activităților sportive - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <a href="https://communitas.ro/main/palyazas/current">https://communitas.ro/main/palyazas/current</a></li> <li>- Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei: <a href="https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/">https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/</a></li> <li>- Programe ale Ministerului Sportului: <a href="https://sport.gov.ro/programe/">https://sport.gov.ro/programe/</a></li> <li>- Programul Erasmus+, măsurile KA1, KA2: <a href="https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide">https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide</a></li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Programul Național de Talente din Ungaria: <a href="https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/">https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/</a></li> <li>- Programele de sprijin ale MOL România: <a href="https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/">https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/</a></li> </ul>
<b>6. 4. Ocuparea forței de muncă și antreprenariat</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sprijin pentru activitățile destinate publicului ale organizațiilor de tineret - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <a href="https://communitas.ro/main/palyazas/current">https://communitas.ro/main/palyazas/current</a></li> <li>- Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei: <a href="https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/">https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/</a></li> <li>- Programul Educație și Ocupare 2021-2027: <a href="https://mfe.gov.ro/peo-21-27/">https://mfe.gov.ro/peo-21-27/</a></li> <li>- Programul Erasmus+, măsurile KA1, KA2: <a href="https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide">https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide</a></li> <li>- Programul Interreg Europe, Obiective politice: 1. O Europă mai inteligentă O Europă mai socială: <a href="https://www.interregeurope.eu/">https://www.interregeurope.eu/</a></li> <li>- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <a href="https://www.interreg-danube.eu/">https://www.interreg-danube.eu/</a></li> <li>- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cereri de propuneri din partea Granturilor SEE și Norvegiene în România - subprogramul RO EDUCATION: <a href="https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150">https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150</a></li> <li>- În cadrul noului program de cooperare al Fondurilor Elvețiene, tema Educație și Formare Profesională - implementat de Ministerul Educației din România: <a href="http://elvetiaromania.ro/">http://elvetiaromania.ro/</a></li> <li>- Programele de sprijin ale MOL România: <a href="https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/">https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/</a></li> </ul>
<b>6. 5. Egalitatea de șanse</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegetek-tamogato-program/">https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegetek-tamogato-program/</a></li> <li>- Sprijin pentru programe culturale - Primăria Municipiului Miercurea Ciuc: <a href="https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok">https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok</a></li> <li>- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc:</li> </ul>

<https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-a-2023-as-evre/>

- Sprijin pentru activitățile destinate publicului ale organizațiilor de tineret - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <https://communitas.ro/main/palyazas/current>
- Programe anunțate de Ministerul Educației: <https://www.edu.ro/programenationale>
- Programul Educație și Ocupare 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/peo-21-27/>
- Programul Erasmus+, măsurile KA1, KA2: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide>
- Programele de educaționale ale Comisiei Europene: <https://education.ec.europa.eu/ro/funding?>
- Programul Interreg Europe, Obiective politice: 1. O Europă mai inteligentă O Europă mai socială: <https://www.interregeurope.eu/>
- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <https://www.interreg-danube.eu/>
- Programul CERV, Cerere de propuneri pentru promovarea egalității și combaterea rasismului, xenofobiei și discriminării: [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2023/call-fiche\\_cerv-2023-equal\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2023/call-fiche_cerv-2023-equal_en.pdf)
- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Cererea de propuneri centrală „Pentru cultura și educația maghiară” - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Programul Național de Talente din Ungaria: <https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/>
- Cereri de propuneri din partea Granturilor SEE și Norvegiene în România - subprogramul RO EDUCATION: [https://eeagrants.org/currently-available-funding?field\\_countries\\_target\\_id%5B0%5D=150](https://eeagrants.org/currently-available-funding?field_countries_target_id%5B0%5D=150)
- În cadrul noului program de cooperare al Fondurilor Elvețiene, tema Educație și Formare Profesională - implementat de Ministerul Educației din România: <http://elvetiaromania.ro/>
- Programele de sprijin ale MOL România: <https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/>

## 6. 6. Cetățenie activă, voluntariat și sensibilizare cu privire la problemele de mediu

- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegeket-tamogato-program/>
- Sprijin pentru programe culturale - Primăria Municipiului Miercurea Ciuc: <https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok>
- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc: <https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-a-2023-as-evre/>
- Sprijin pentru activitățile destinate publicului ale organizațiilor de tineret - Uniunea Democratică Maghiară din România - Fundația Communitas: <https://communitas.ro/main/palyazas/current>
- Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei: <https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/>
- Programe ale Departamentului pentru Relații Interetnice (DRI): <https://dri.gov.ro/w/ghid-de-finantare/>
- Programul Erasmus+, măsurile KA1, KA2: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/erasmus-programme-guide>
- Programele de educaționale ale Comisiei Europene: <https://education.ec.europa.eu/ro/funding?>
- Programul Interreg Europe, Obiective politice: 1. O Europă mai inteligentă O Europă mai socială, 5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi: <https://www.interregeurope.eu/>
- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <https://www.interreg-danube.eu/>
- Programul CERV, Cerere de propuneri pentru promovarea egalității și combaterea rasismului, xenofobiei și discriminării: [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2023/call-fiche\\_cerv-2023-equal\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2023/call-fiche_cerv-2023-equal_en.pdf)
- Programul CERV, Promovarea angajamentului și participării cetățenilor: [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2023/call-fiche\\_cerv-2023-citizens-civ\\_en.pdf](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/cerv/wp-call/2023/call-fiche_cerv-2023-citizens-civ_en.pdf)
- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Cererea de propuneri centrală „Pentru cultura și educația maghiară” - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>
- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Programul Național de Talente din Ungaria: <a href="https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/">https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/</a></li> <li>- Programele de sprijin ale MOL România: <a href="https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/">https://molromania.ro/hu/a-mol-rol/tarsadalmi-szerepvallalas/palyazati-programok/</a></li> </ul>
6. 7. Cultură	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegetek-tamogato-program/">https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegetek-tamogato-program/</a></li> <li>- Cerere de propuneri în domeniul culturii pentru susținerea programelor, proiectelor și evenimentelor culturale din județul Harghita - Consiliul Județean Harghita: <a href="https://hargitamegye.ro/hargita-megyei-kulturalis-programok-projektek-es-rendezvenyek-tamogatasara/">https://hargitamegye.ro/hargita-megyei-kulturalis-programok-projektek-es-rendezvenyek-tamogatasara/</a></li> <li>- Sprijin pentru programe culturale - Primăria Municipiului Miercurea Ciuc: <a href="https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok">https://miercureaciuc.ro/kulturalis-palyazatok</a></li> <li>- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc: <a href="https://www.udvarhely.ro/palyazati-palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegetek-tamogatas-a-2023-as-evre/">https://www.udvarhely.ro/palyazati-palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegetek-tamogatas-a-2023-as-evre/</a></li> <li>- Programe ale Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI): <a href="https://dri.gov.ro/w/ghid-de-finantare/">https://dri.gov.ro/w/ghid-de-finantare/</a></li> <li>- Programe anunțate de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN): <a href="https://www.afcn.ro/finantari.html">https://www.afcn.ro/finantari.html</a></li> <li>- Programul Interreg Europe, Obiective politice: 1. O Europă mai inteligentă, 4. O Europă mai socială, 5. O Europă mai apropiată de cetățenii săi: <a href="https://www.interregeurope.eu/">https://www.interregeurope.eu/</a></li> <li>- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <a href="https://www.interreg-danube.eu/">https://www.interreg-danube.eu/</a></li> <li>- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cererea de propuneri centrală „Pentru cultura și educația maghiară” - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Cererea de propuneri pentru sprijinirea comunității maghiare din România - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Sprijin pentru activitatea comunităților de tineret și de cercetași – Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <a href="https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/">https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/</a></li> <li>- Programul Național de Talente din Ungaria: <a href="https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/">https://emet.gov.hu/nemzeti-tehetseg-program/</a></li> </ul>



### 6. 8. Planificarea familială

- Program de sprijin pentru activități în domeniul tineretului - Consiliul Județean Harghita: <https://hargitamegye.ro/ifjusagi-tevekenysegeket-tamogato-program/>
- Cerere de propuneri pentru organizații neguvernamentale: sprijin pentru activități educaționale și în domeniul tineretului - Primăria Municipiului Odorheiu Secuiesc: <https://www.udvarhely.ro/palyazat/palyazati-felhivas-civil-szervezetek-reszere-ifjusagi-es-nevelesi-tevekenysegek-tamogatasa-a-2023-as-evre/>
- Programe ale Ministerului Tineretului și Familiei: <https://mfamilie.gov.ro/1/tineret/>
- Programul Educație și Ocupare 2021-2027: <https://mfe.gov.ro/peo-21-27/>
- Programul Transnațional Dunărea, Programul prioritar pentru inovare și responsabilitate socială: <https://www.interreg-danube.eu/>
- Programul Național Nou Început - Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.: <https://bgazrt.hu/kulhoni-tamogatasok/>

## Lista tabelurilor

<i>Tabel nr. 1: Evoluția numărului tinerilor din județul Harghita între anii 2012 și 2021.</i>	6
<i>Tabel nr. 2: Evoluția vârstei medii la prima căsătorie între anii 2010 și 2020.</i>	7
<i>Tabel nr. 3: Evoluția vârstei medii la prima maternitate între anii 2011 și 2020.</i>	8
<i>Tabel nr. 4: Participarea pe piața forței de muncă în funcție de sex și origine în județul Harghita.</i>	10
<i>Tabel nr. 5: Evoluția PIB-ului județului Harghita între anii 2011 și 2020.</i>	11
<i>Tabel nr. 6: Evoluția forței de muncă în județul Harghita între anii 2011 și 2020.</i>	12
<i>Tabel nr. 7: Evoluția numărului de întreprinderi active pe sectoare economice în județul Harghita între anii 2008 - 2019.</i>	13
<i>Tabel nr. 8: Evoluția numărului de întreprinderi familiale și persoane fizice autorizate în județul Harghita între anii 2008-2019.</i>	14
<i>Tabel nr. 9: Distribuția pe regiuni a ponderii SRL-urilor și SA-urilor înregistrate în județul Harghita în 2019.</i>	15
<i>Tabel nr. 10: Evoluția câștigului salarial mediu lunar net pe sectoare economice în județul Harghita între 2011 și 2020.</i>	17
<i>Tabel nr. 11: Distribuția instituțiilor de învățământ pe tipuri de instituții în județul Harghita.</i>	17
<i>Tabel nr. 12: Gradul de echipare infrastructurală a instituțiilor de învățământ din județul Harghita.</i>	18
<i>Tabel nr. 13: Numărul de elevi școlarizați în județul Harghita, în funcție de niveluri de educație.</i>	21
<i>Tabel nr. 14: Evoluția numărului elevilor care părăsesc timpuriu școala în județul Harghita.</i>	22
<i>Tabel nr. 15: Evoluția ratei șomajului în perioada 2011-2020 la nivel național și județean.</i>	28
<i>Tabel nr. 16: Rata șomajului la nivel național în funcție de educație în anii 2011 și 2020.</i>	29
<i>Tabel nr. 17: Numărul de șomeri în județul Harghita în 2020.</i>	30
<i>Tabel nr. 18: Evoluția numărului de tineri aflați în centre de plasament în județul Harghita între 2012 și 2022.</i>	32
<i>Tabel nr. 19: Evoluția numărului de copii din centrele de îngrijire din România, pe grupe de vârstă, între 2008 și 2018.</i>	36
<i>Tabel nr. 20: Evoluția numărului de copii cu cerințe speciale în județul Harghita între 2012 și 2021.</i>	37

## Bibliografie

- Badescu, G., Sandu, D., Angi, D., & Greab, C. (2019). *Studiul despre tinerii din România 2018/2019*. Friedrich-Ebert-Stiftung. <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/15294.pdf>
- Bogdan, F., & Țoc, S. (2020). *Policy note: Educația în timpul pandemiei. Răspunsuri la criza nesfârșită a sistemului educațional românesc*. [https://snsps.ro/wp-content/uploads/2020/04/Policy-note-educatie\\_final.pdf](https://snsps.ro/wp-content/uploads/2020/04/Policy-note-educatie_final.pdf)
- Buller, J. L. (2015). *Change leadership in higher education: A practical guide to academic transformation* (First Edition) [Electronic resource]. Jossey-Bass. <http://catalogimages.wiley.com/images/db/jimages/9781118762035.jpg>
- Caragea, N., Rădoi, S., & Rădoi, F. M. (2021). *Femeile și bărbații: Parteneriat de muncă și viață* (2020th ed.). INS. <https://www.researchgate.net/profile/Nicoleta-Caragea>
- Hoidn, S., & Šťastný, V. (2021). Labour Market Success of Initial Vocational Education and Training Graduates: A Comparative Study of Three Education Systems in Central Europe. *Journal of Vocational Education & Training*, 1–25. <https://doi.org/10.1080/13636820.2021.1931946>
- INS. (2020). *În anul 2020, rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost de 65,6%, în scădere față de anul anterior cu 0,2 puncte procentuale*. [https://insse.ro/cms/sites/default/files/com\\_presa/com\\_pdf/somaj\\_2020r.pdf](https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/somaj_2020r.pdf)
- Instituția Prefectului - Județul Harghita. (2019). *RAPORTUL ANUAL privind starea economico—Socială a județului Harghita, pe anul 2019*. Instituția Prefectului - Județul Harghita. <https://hr.prefectura.mai.gov.ro/wp-content/uploads/sites/52/2020/08/Raport-eco-soc-2019.pdf>
- Keller, L., Riede, M., Link, S., Hüfner, K., & Stötter, J. (2022). Can Education Save Money, Energy, and the Climate?—Assessing the Potential Impacts of Climate Change Education on Energy Literacy and Energy Consumption in the Light of the EU Energy Efficiency Directive and the Austrian Energy Efficiency Act. *Energies*, 15(3), 1118. <https://doi.org/10.3390/en15031118>
- Kitanova, M. (2020). Youth political participation in the EU: Evidence from a cross-national analysis. *Journal of Youth Studies*, 23(7), 819–836. <https://doi.org/10.1080/13676261.2019.1636951>
- Lulle, A., Janta, H., & Emilsson, H. (2021). Introduction to the Special Issue: European youth migration: human capital outcomes, skills and competences. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47(8), 1725–1739. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1679407>
- Nienaber, B., Manafi, I., Vysotskaya, V., Roman, M., & Marinescu, D. (2020). Challenging Youth Unemployment Through International Mobility. *Journal of Social and Economic Statistics*, 9(1), 5–27. <https://doi.org/10.2478/jses-2020-0002>
- Simakhova, A. O., Artyukhov, A. E., & Shmarlouskaya, H. A. (2021). *Problematic issues of digitalization of education in Eastern Europe*. 15. <http://ceur-ws.org/Vol-3085/paper06.pdf>
- Szabó, J. (2020). *Erdélyi magyar fiatalok a társadalmi struktúrában*.